

Совет за радиодифузија на РМ

АНАЛИЗА НА ПАЗАРОТ
НА РАДИОДИФУЗНАТА ДЕЈНОСТ
за 2009 година

Содржина

ВОВЕД

1. РЕЗИМЕ НА АНАЛИЗАТА

2. ТЕЛЕВИЗИСКИ ПАЗАР

2.1. Клучни промени на телевизискиот пазар

2.2. Телевизиска индустрија

2.2.1. Модели на прием на ТВ сигнал и субјекти на пазарот

2.2.2. Приходи на телевизиската индустрија

2.2.3. Структура на трошоците

2.2.4. Инвестиции

2.2.5. Пасива/Задолжувања

2.2.6. Резултати од работењето

2.2.7. Вработени

3. РАДИСКИ ПАЗАР

3.1. Клучни промени на радискиот пазар

3.2. Радиска индустрија

3.2.1. Модели на прием на радио сигнал и субјекти на пазарот

3.2.2. Приходи на радиската индустрија

3.2.3. Структура на трошоците

3.2.4. Инвестиции

3.2.5. Пасива/Задолжувања

3.2.6. Резултати од работењето

3.2.7. Вработени

4. ПАЗАР НА ОГЛАСУВАЊЕ

4.1. Бруто и нето приходи од огласување

4.2. Компаративни показатели за пазарите на огласување во други земји

4.3. Главни огласувачки индустрии и компании во ТВ секторот

4.4. Удели во нето приходите од огласување и удели во гледаноста и слушаноста

5. СТРУКТУРА НА СОПСТВЕНОСТА

5.1. Облици на интеграција на капиталот во радиодифузниот сектор

6.2. Промени во сопственичката структура во 2009 година

6.3. Сопственичка структура на радиодифузерите

Вовед

На страниците што следуваат е изложена состојбата на македонскиот радиодифузен пазар во 2009 година. Анализата е изработена од Советот за радиодифузија врз основа на податоците што ги доставија радијата и телевизиите, а кои се однесуваат на нивното економско–финансиското работење. Сознанијата кои произлегоа од анализата на податоците се систематизирани во четири сегменти: Телевизиски пазар, Радиски пазар, Пазар на огласување и Структура на сопственоста на радиодифузерите. Текстот е устроен така што овозможува тој лесно да се доведе во корелација со анализите за 2008 и 2007 година, како и со податоците од Стратегијата за развој на радиодифузната дејност, која ја содржи анализата на пазарот на радиодифузната дејност за периодот од 2004 година до 2006 година.

Советот за радиодифузија секоја година изработува анализа на пазарот на радиодифузната дејност која дава сеопфатни сознанија за состојбата во која се наоѓа радиодифузната индустрија. Секоја година се користи истата методологија: радиодифузерите ги доставуваат податоците во стандардизирани обрасци¹ и нивната валидност се проверува со помош на информациите од завршните сметки што радијата и телевизиите ги доставуваат до Централниот регистар на Република Македонија, а примерок доставуваат и до Советот. Обврската за доставување податоци во целост ја исполнија вкупно 137 радиодифузери. Само три локални телевизиски станици и четири локални радиостаници не ги доставија податоците до Советот, за што им беа изречени мерки согласно одредбите од Законот за радиодифузната дејност².

Радифузното регулаторно тело има повеќекратна корист од една ваква анализа на радиодифузниот пазар која нуди прецизни податоци за економското работење на радиодифузерите, за уделот што го имаат во пазарот на огласување, во вкупната гледаност и во слушаноста. Таа е од исклучителна помош при формулирањето на политиката за развој на радиодифузијата бидејќи дава сознанија важни за лиценцирањето, за поттикнувањето и за заштитата на конкуренцијата. Таа му овозможува на Советот при остварувањето на неговите законски надлежности да се грижи и за економски и технолошки развој на дејноста (член 21 став 3 од Законот за радиодифузната дејност), да ја унапредува

¹ Во април 2008 година, Советот за радиодифузија усвои Упатство за формата и содржината на известувањата и барањата на радиодифузерите поврзани со промените во сопственичката структура и за видот и формата на податоците за економско–финансиското работење што радиодифузерите се должни да му ги доставуваат на Советот за радиодифузија (Сл.весник на РМ бр.53/2008).

² Податоци за економското работење во 2009 година не доставија Телевизија Ускана од Кичево, Телевизија ВТВ од Валандово и Телевизија Канал 8 од Кочани и радиостаниците БИ-КИ-АЛ од Битола, Семи од Центар Жупа, Беса од Прилеп и Алфа од Радовиш.

и да ја поттикнува конкуренцијата и развој на радиодифузната дејност (член 2 став 1 алинеја 4), како и да ги остварува надлежностите во спроведувањето на одредбите од Глава 3 на Законот - поврзани со заштитата на плурализмот и на разновидноста на програмската понуда, односно со спречувањето на недозволената медиумска концентрација.

Податоците за гледаноста на телевизиските станици, како и за вредностите на пазарот на телевизиско огласување, беа добиени од истражувачката агенција AGB Nielsen Media Research од Скопје. За да се обезбеди споредбена анализа на состојбите во земјава со други земји, беа користени податоци од меѓународната публикација „Television 2009 International Key Facts“, издание на IP International Marketing Committee од Германија³.

Советот за радиодифузија им изразува благодарност на сите радиодифузери кои навремено ги доставија потребните податоци, како и на сите други субјекти кои покажаа подготвеност за соработка во текот на изработката на оваа анализа.

За сите дополнителни информации во врска со податоците и со сознанијата изнесени во анализава, можете да се обратите до Секторот за истражувања и за долгорочен развој на Советот, на следниве e-mail адреси: research@srd.org.mk; m.dovleva@srd.org.mk.

³ http://www.ip-deutschland.de/ipdeutschland/Service/Publikationen/Mediennutzung/index_4598.jsp

Резиме на анализата

2.1 Пазар на огласување

- Во 2009 година, бруто приходите од рекламирање во телевизиската индустрија⁴ изнесувале 28.781.263.358,00 денари (472 милиони евра), што е за 21,36 отсто повеќе отколку во претходната година.
- Нето приходите од огласување⁵ изнесувале 1.562.890.819,00 денари (25,6 милиони евра). Во споредба со претходната година, нето приходите од рекламирање се пониски за 6,24 отсто.
- Во анализираната година, бруто приходите од огласување се за 18,4 пати повисоки од нето приходите. Констатирани се повеќе причини за ваквата состојба⁶.
- Во 2008 година, во Македонија, за огласување во телевизиската индустрија биле потрошени 189,79 евра по глава на жител.
- Индустрии коишто издвоиле најмногу средства за огласување на телевизија биле индустриите за производство на безалкохолни пијалоци и храна, транспортната индустрија и телекомуникациската индустрија. Според пресметаниот бруто износ на емитуваните рекламни спотови по цената за секунда од официјалните ценовници на телевизиите, на четвртото место се политичкото огласување и хуманитарните акции.
- Главните десет огласувачи во анализираната година биле: Кока-Кола, Т-Мобиле, Време, Хеди'с, Влада на РМ, ВИП, Проктер&Гембл, Аутомотив Груп, Рио Скопје и Макпетрол.

⁴ Бруто приходите се пресметани како производ на емитуваните рекламни спотови и цените за секунда рекламно време од официјалните ценовници на телевизиските станици. Попустите, кои речиси редовно се даваат при склучувањето договори за огласување, не се земени предвид при проценката на бруто приходите од огласување.

⁵ Нето приходите ги претставуваат средствата што согласно договорите за продажба на рекламното време, телевизиските станици ги фактурирале на огласувачите.

⁶ Најчести причини се: попустите се далеку почести, поради тоа што цените во официјалните ценовници се нереално зголемени, па дури со одобрениот попуст кој се движи од 30 до 60 отсто, се доаѓа до реалната цена за секунда рекламно време; попустите во одделни случаи се одобруваат и до 90 отсто од официјалната цена; чест е случајот на програмата да се рекламираат производите на другите бизниси на сопственикот на медиумот, а овие емитувани реклами радиодифузерот не ги наплаќа; рекламите што се емитуваат во емисиите произведени од независни продуценти, според договорот со радиодифузерот, се наплатуваат на сметка на независниот продуцент; дел од приходите најверојатно книговодствено не се евидентираат за да се избегнат одредени давачки.

- Телевизиските станици што емитуваат програма на државно ниво, оствариле 89 отсто од вкупните нето приходи од рекламирање на телевизискиот пазар. Учеството на десетте регионални телевизии во нето приходите од рекламирање изнесува 5 отсто, а на локалните телевизиски станици 6 отсто.
- Најголемо учество во вкупната гледаност и оваа година имала А1 Телевизија (20,96 отсто). Телевизија Сител е на второто место со гледаност од 13,94 отсто, потоа првиот канал на Македонската телевизија (6,83 отсто), Канал 5 Телевизија (4,95 отсто), Телма (3,91 отсто) и Алсат-М (3,49 отсто). Заедничкото учество на сателитските, регионалните и локалните телевизиски станици во вкупната гледаност изнесува 15,89 отсто.

Странските канали што публиката ги добива преку операторите на јавните комуникациски мрежи и индивидуалите сателитски антени имаат заедничко учество од 24,98 отсто во вкупната гледаност.

- Една четвртина од вкупните приходи од огласување во радиската индустрија остварила радиостаницата Антена 5. Радиостаницата Метрополис остварила 5 отсто од вкупните приходи, а радиостаницата Канал 77 само 4 отсто. Уделот на приходите од рекламирање на Македонско радио е сосема незначителен (0,03 отсто). Шеснаесетте регионални радиостаници, заеднички оствариле 44 отсто, а локалните радиостаници 22 отсто од вкупните приходи од рекламирање во радиската индустрија.

2.2 Телевизиска индустрија

- Во 2009 година, вкупниот број на комерцијални телевизиски станици во Македонија изнесуваше 78, од кои 5 емитуваа програма на државно ниво преку терестријален предавател, 16 имаа дозвола за емитување програма на државно ниво преку сателитски предавател, 10 телевизиски станици емитуваа на регионално ниво (на подрачјето на Скопје) и вкупно 47 на локално ниво.
- Вкупните приходи што сите субјекти на телевизиската индустрија ги оствариле во анализираната година изнесувале 2.032.508.410,00 денари, што е за 13,18 отсто помалку отколку претходната година.
- Најголемо учество во вкупните приходи имаат приходите остварени од продажба на времето за огласување (76,89 отсто).

- Македонската телевизија остварила вкупни приходи во износ од 348.806.307,00 денари⁷. Најголем дел од приходите се средствата што според санационата програма Владата на РМ ги префрлила од буџетот на РМ. Приходите од рекламирање учествуваат со 8,44 отсто, а приходите од радиодифузната такса со 11,39 отсто во вкупните приходи на јавниот сервис.
- Петте комерцијални телевизии што емитуваат програма на државно ниво преку терестријален предавател, оствариле вкупни приходи во износ од 1.337.488.062,00 денари, односно за 7 отсто помалку отколку во претходната година.

Единствено А1 Телевизија остварила повисоки приходи во споредба со 2008 година. Останатите четири телевизии ги намалиле приходите.

Најзначаен извор на приходи за овој сегмент од пазарот биле рекламите, со учество од 94,24 отсто во вкупните приходи.

- Сателитските телевизиски станици оствариле приходи во висина од 87.850.532,00 денари.
- Вкупните приходи што оваа година ги оствариле регионалните телевизии изнесуваат 88.225.541,00 денари.
- Локалните телевизиски станици оствариле вкупни приходи во износ од 130.137.968,00 денари.
- Трошоците што во 2009 година ги направиле сите субјекти на телевизиската индустрија изнесувале 2.340.058.888,00 денари. Во периодот од последните шест години ова се највисоки трошоци во телевизиската индустрија. Единствено јавниот сервис прикажал пониски трошоци отколку претходната година, сите други сегменти од телевизиската индустрија ги зголемиле вкупните трошоци од работењето.
- Македонската телевизија прикажала вкупни трошоци во износ од 444.350.096,00 денари, од кои најголем дел за плати за вработените.
- Приватните телевизии на државно ниво, што емитуваат програма преку терестријален предавател направиле вкупни трошоци во износ од 1.395.451.291,00 денари. Најголем дел од овие средства (65 отсто) биле директни трошоци за производство и купување програма.
- Вкупните трошоци на сателитските телевизии изнесувале 194.581.038,00 денари. Повеќе од половината од овие средства (60,60 отсто) биле издвоени за создавање и купување програма.

⁷ Овие износи се проценка на уделот на МТВ во вкупно остварените приходи од радиодифузната такса и од Буџетот на РМ.

- Десетте регионални телевизии направиле вкупни трошоци во износ од 191.231.224,00 денари. Речиси 58 отсто од овие средства биле издвоени за создавање и купување програма.
- Заедничките трошоци на локалните телевизии изнесуваат 114.445.239,00 денари. За создавање и купување програма биле издвоени 64,87 отсто од овие средства.
- Во 2009 година, заедничките обврски сите телевизиски станици изнесувале 2.645.787.158,00 денари. Најголем дел од нив (78,25 отсто) биле краткорочни обврски.
- Во 2009 година, резултатот од работењето на сите субјекти во телевизиската индустрија е загуба во износ од 314.362.672,00 денари. Во последните шест години, за телевизиската индустрија во целина, ова е најголема загуба. Од вкупно 77 субјекти, само 34 оствариле позитивен финансиски резултат. Останатите, вклучувајќи ја и Македонската телевизија работеле со загуба.
- Во 2009 година, во телевизиската индустрија во целина биле вработени вкупно 2120 лица, од кои во редовен работен однос биле 1676, а останатите 444 биле хонорарно ангажирани. Во Македонската телевизија биле вработени вкупно 487, а во комерцијалните телевизиски станици 1633 лица.

Најголем дел од вработените (28 отсто) биле новинари.

2.3 Радиска индустрија

- Во 2009 година, покрај јавниот сервис, Македонско радио, на радискиот пазар работеле уште 3 комерцијални радиостаници на државно ниво, 16 комерцијални радиостаници на регионално ниво, 49 комерцијални локални радиостаници и три непрофитни радиодифузни установи.
- Вкупните приходи што во анализираната година ги оствариле сите субјекти на радискиот пазар изнесувале 285.993.266,00 денари, што во споредба со претходната година претставува намалување за 34,17 отсто. Ваквата состојба се должи на намалувањето на приходите на јавниот сервис (за 53,52 отсто), додека приватниот сектор во целина, остварил повеќе приходи отколку претходната година.
- Вкупните приходи на Македонското радио изнесувале 136.925.020,00 денари. Речиси 79 отсто од овој износ биле средства од Буџетот на РМ одобрени по санационата програма. Учеството на приходите од реклами во вкупните приходи е сосема незначително (0,03 отсто).

- Трите комерцијални национални радиостаници оствариле вкупни приходи во износ од 57.838.247,00 денари. Вкупните приходи на секој од овие три субјекти бележат позитивна стапка на раст. Најзначаен извор на приходи била продажбата на рекламното време, од што се остварени 74 отсто од вкупните приходи.
- Шеснаесетте регионални радиостаници оствариле вкупни приходи во износ од 59.858.154,00 денари. Од продажба на времето за рекламирање остварени биле 93 отсто од овие средства.
- Вкупните приходи на локалните радиостаници изнесувале 31.371.845,00 денари, а најголем дел од нив (88 отсто) се приходи од реклами.
- Во периодот од последните шест години, во радиската индустрија, најниски вкупни трошоци се направени во последната година (304.2231.590,00 денари). Единствено локалните радиостаници ги зголемиле трошоците, сите други сегменти на радиската индустрија потрошиле помалку средства отколку претходната година.
- Вкупните трошоци на Македонското радио изнесувале 190.021.456,00 денари. Во анализираната година, јавниот сервис потрошил за 22,61 отсто помалку средства отколку во 2008 година.
- Трите комерцијални радиостаници на државно ниво заеднички потрошиле вкупно 35.953.610,00 денари. Најголем дел од овие средства (76 отсто) биле издвоени за создавање и купување програма.
- Во 2009 година, регионалните радиостаници направиле вкупни трошоци во износ од 50.871.003,00 денари. Шеесет отсто од овие трошоци биле за создавање и купување програма.
- Локалните радиостаници направиле вкупни трошоци во износ од 27.385.511,00 денари, а речиси 69 отсто од овие средства биле издвоени за создавање и купување програма.
- Вкупните обврски на сите субјекти на радиската индустрија изнесувале 400.334.413,00 денари. Најголем дел од задолжувањата (93 отсто) биле краткорочни обврски.
- Резултатот од работењето на сите субјекти на радиската индустрија била загуба во износ од 18.865.186,00 денари, што се должи на загубата на јавниот сервис. Приватниот сектор во целина остварил позитивен финансиски резултат во износ од 34.2341.250,00 денари.
- Вкупниот број на вработени лица во радиската индустрија изнесувал 526 лица, од кои 445 во редовен работен однос, а 81 лице биле хонорарно ангажирани. Во Македонското радио биле ангажирани вкупно 299 вработени, а во приватниот сектор 227 вработени.

Најголем дел од вработените (32,51 отсто) биле новинари.

2.4 Сопственичка структура

- Најголем дел од трговските радиодифузни друштва биле во сопственост на физички лица.

Од вкупно 78 телевизиски станици, 54 биле основани од физички лица, 19 биле во сопственост на правни лица, а пет во мешовита сопственост.

Само 2 радиостаници биле основани од правни лица, а една била во мешовита сопственост. Останатите 66 радиостаници биле основани од едно или повеќе физички лица.

- Во сопственичката структура на радиодифузерите, учество на странски капитал имало само кај телевизија Алсат-М, ТВ Ера Сат и ТВ Ера од Скопје.

Телевизиска индустрија

2.1 Клучни промени на телевизискиот пазар

Приказ 2.1. Клучни показатели за промените на ТВ пазарот

Показатели	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Просечен седмичен досег на телевизијата (% од публиката на возраст од 10-70 години)	99,8	99,8	99,8	95,66	79,47	75,52 ⁸
Просечно време на гледање телевизија (минути)	268	262	276	276	310	377
Удел во гледаноста на јавниот сервис МТВ1, МТВ2, Собраниски канал (% од вкупната гледаност)	16,1	10,9	11,9	10,01	11,61	9,81
Удел во гледаноста на приватните ТВ на државно ниво А1, Сител, Канал 5, Телма, Ал-сат М (% од вкупната гледаност)	51,6	53,4	49,2	51,5	48,1	47,27
Вкупни приходи во ТВ индустријата (милиони денари)	1.083	968	1.352	1.675	2.341	2.033
Приходи на јавниот сервис (милиони денари)	524	418	428	473	612	349
Приходи на приватните ТВ на државно ниво (милиони денари)	402	384	751	1.058	1.482	1.377
Број на субјекти на ТВ пазарот	59	56	56	52	79	76

Извор: Совет за радиодифузија/AGB Nielsen Media Research Macedonia

Македонската публика гледала телевизија во просек 6 часа 17 минути и 2 секунди

Во 2009 година речиси две третини од публиката над четиригодишна возраст, најмалку една минута седмично гледала телевизија. Споредено со претходната година, овој показател е намален за 3,95 отсто, што може да се должи на зголемениот број канали што на публиката и се нудеа од страна на операторите на јавните комуникациски мрежи.

Просечното време што публиката го поминала во гледање телевизија во анализираната година, е највисокото во периодот од последните шест години, а изнесува 377 минити, или 6 часа 17 минути и 2 секунди во гледање телевизија.

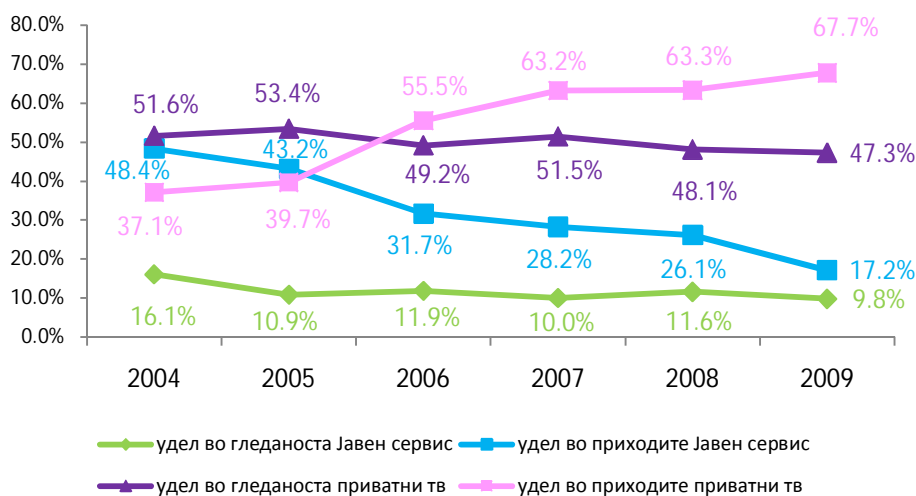
Во 2009 година намален е уделот на Македонската телевизија во вкупните приходи и во вкупната гледаност

⁸ Разликата во вредностите во извесна мера се должи и на фактот што во 2008 година за прв пат на територијата на цела држава, почна да се применува нов метод на мерење на телевизиска гледаност (peoplemeter), додека до 2007 година се применуваше дневничка метода. Податоците за 2008 и за 2009 година се однесуваат на публиката на возраст од 4 години и нагоре, а седмичниот досег се пресметува на барем една минута гледаност, за разлика од дневничката метода што се користеше до 2007 година, а се однесуваше на публиката од 10 до 70 години, со седмичен досег од барем 15 минути гледаност.

Македонската телевизија во анализираната година остварила приходи за 42,99 отсто пониски отколку претходната година. Најголем дел од приходите се средства што според Санационата програма, Владата ги префрлила од Буџетот на РМ на сметката на Јавниот сервис.

Гледаноста на трите програмски сервиси на Македонската телевизија (МТВ1, МТВ2 и Собранискиот канал) се намалила за 1,8 отсто.

Приказ 2.2 Удел во вкупните приходи и во гледаноста на јавниот сервис и на приватните ТВ станици на државно ниво

Извор: Совет за радиодифузија/AGB Nielsen Media Research Macedonia

Уделот на вкупните приходи на петте комерцијални телевизији што емитуваат програма на национално ниво преку терестријален предавател, во вкупните приходи на телевизиската индустрија се зголемил за 4,4 отсто, а заедничкиот удел во гледаноста се намалил за 0,8 отсто.

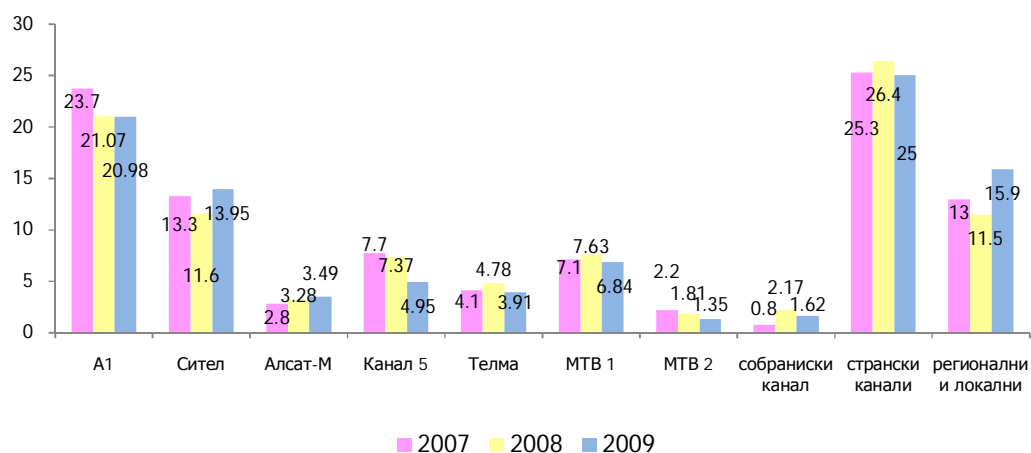
Телевизија А1 ја задржала позицијата на најгледана телевизија

Иако, споредено со претходните две години, уделот на гледаност на Телевизија А1 во вкупната гледаност во континуитет се намалува, таа и понатаму останува најгледана телевизија во Македонија.

Гледаноста на Телевизија Сител пораснала за 2,35 отсто во споредба со претходната година. Незначително е поголема и гледаноста на Алсат-М (за 0,21 отсто).

Во однос на претходната година, забележително е намалена гледаноста на Телевизија Канал 5 (за 2,42 отсто). Намалена е и гледаноста на Телевизија Телма, но само за 0,87 отсто.

Приказ 2.3 Удели во гледаноста во 2007, 2008 и 2009 година

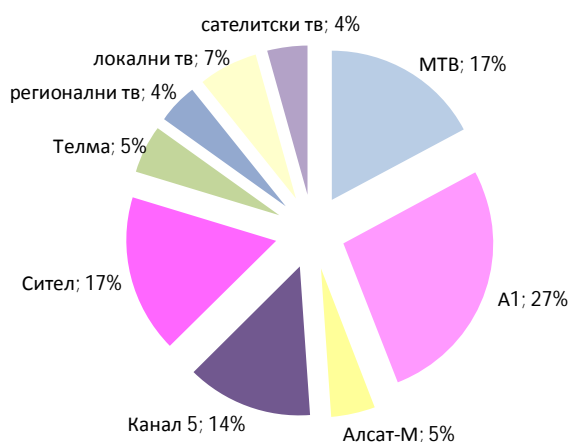
Податоци: SMMRI од Скопје /AGB Nielsen Media Research Macedonia

Вкупната гледаност на странските канали што публиката ги добива преку кабелски или сателитски приклучок, во 2009 година се намалила за 1,4 отсто.

Во анализираната година се остварени за 13,18 отсто помалку вкупни приходи отколку во претходната година

Вкупните приходи што во 2009 година ги оствариле сите телевизиски станици изнесувале 2.032.508.410,00 денари, што е за 13,18 отсто помалку отколку во претходната година.

Приказ 2.4 Удел во вкупните приходи во ТВ индустријата во 2009 година

Извор: Совет за радиодифузија

Ова се должи на намалувањето кај телевизиските станици што емитуваат програма на национално ниво преку терестријален предавател (Македонската

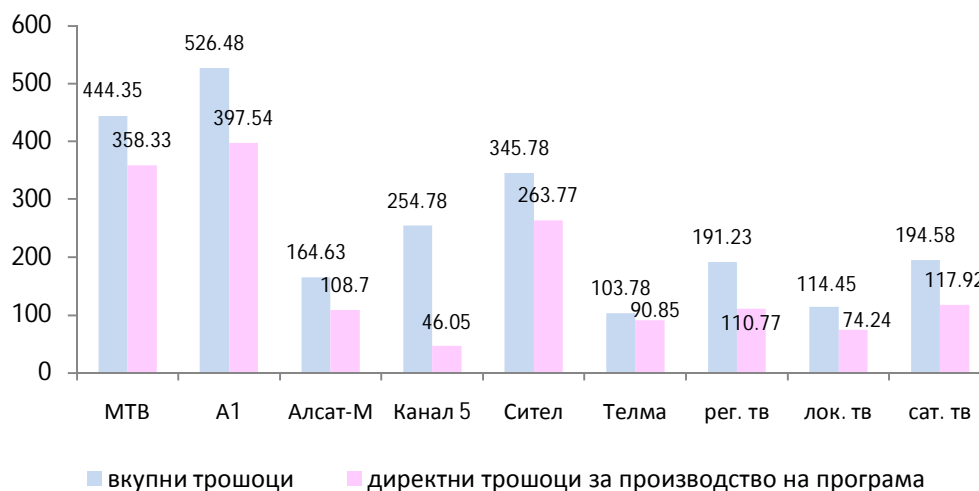
телевизија и петте комерцијални телевизии), додека пак сателитските, регионалните и локалните телевизиски станици имале поголеми приходи отколку во 2008 година.

Заедничкото учество на националните телевизиски станици во вкупните приходи на телевизиската индустрија во целина изнесува 89 отсто. Десетте регионални телевизии оствариле 4 отсто од вкупните приходи, а локалните телевизии (вкупно 47 субјекти) во вкупните приходи учествуваат со 7 отсто.

Трошоците што се направени во телевизиската индустрија во 2009 година се највисоки во последните шест години

Вкупните трошоци на сите телевизиски станици изнесуваат 2.340.058.888,00 денари, што е за 7,38 отсто повеќе отколку во претходната година. Во споредба со во 2008 година, намалување се забележува единствено кај Македонската телевизија, додека сите други сегменти ги зголемиле вкупните трошоци и тоа: трошоците на телевизиските станици што емитуваат на национално ниво, во целина, се зголемиле за 6,70 отсто, трошоците на регионалните телевизии за 16,78 отсто, а на локалните телевизиски станици за 5,10 отсто.

Приказ 2.5 Вкупни трошоци и трошоци за создавање на програмата

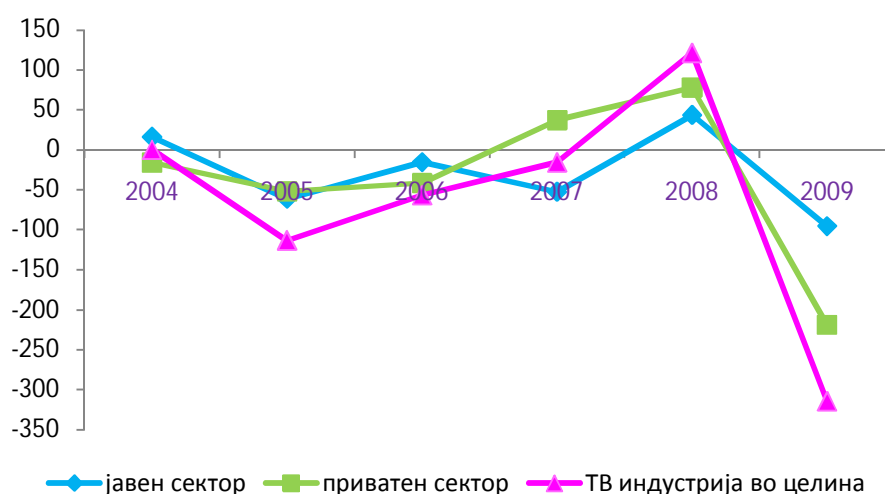
Извор: Совет за радиодифузија

Најголем дел од овие средства (67 отсто) биле директни трошоци за создавање на програмата.

И јавниот и приватниот сектор оствариле негативен финансиски резултат

Во 2009 година, резултатот од работењето на сите субјекти во телевизиската индустрија е загуба во износ од 314.362.672,00 денари.

Приказ 2.6 Остварен резултат од работењето во јавниот и во приватниот сектор (МКД)

Извор: Совет за радиодифузија

Од вкупно 77 субјекти (јавниот сервис и 76те комерцијални телевизиски станици), само 34 оствариле позитивен финансиски резултат. Останатите, вклучувајќи ја и Македонската телевизија, работеле со загуба.

Вкупниот број на вработени во телевизиската индустрија изнесувал 2120 лица

Во 2009 година, во телевизиската индустрија во целина биле вработени вкупно 2120 лица, од кои во редовен работен однос биле 1676, а останатите 444 биле хонорарно ангажирани.

Приказ 2.62 Број и структура на вработените во телевизиската индустрија

Вид на кадри	Број	Статус	
		Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	596	435	161
Уредници	125	107	18
Управители/директори	62	56	6
Технички кадар (инженери и техничари)	345	260	85
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	559	475	84
Други кадри	433	343	90
ВКУПНО	2120	1676	444

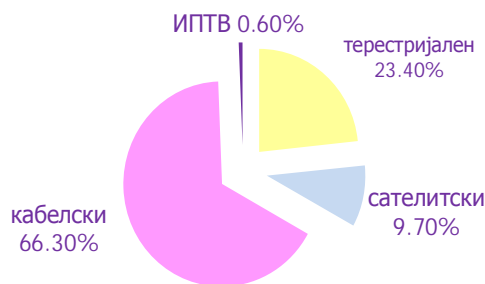
Извор: Совет за радиодифузија

Од нив, 487 лица биле вработени во Македонската телевизија а останатите во комерцијалните телевизиски станици.

2.2 Модели на прием на ТВ-сигналот и субјекти на пазарот

Според податоците од истражувањето што Советот за радиодифузија го нарача во јуни 2009 година, најголем дел од испитаниците (66,30 отсто) на прашањето на каков вид приклучок е поврзан главниот ТВ приемник (оној на кој најчесто се гледа телевизија), одговориле – кабелски приклучок.

Приказ бр.2.8 Модели на прием на ТВ-сигналот

Извор: Совет за радиодифузија

Класична (терестријална) антена користеле 23,40 отсто од домаќинствата а со сателитска антена се служеле 9,70 отсто од гледачите. Новина во оваа година, е појавувањето на ИПТВ. Според истражувањето 0,60 отсто од македонските домаќинства се регистрирани како корисници на овој сервис.

Забележливо е дека во последната година, значаен дел од домаќинствата го замениле терестријалниот прием со приклучок кон кабелските оператори.

Приказ 2.9 Вид приклучок на главниот ТВ-приемник во домаќинствата

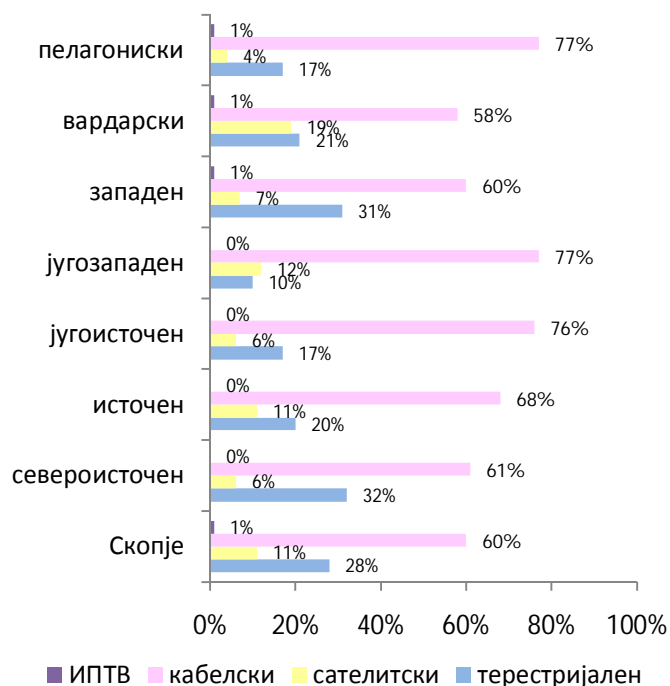
Вид приклучок	2007 (%)	2008 (%)	2009 (%)
Кабелски приклучок	52.1	52.4	66.3
Класична антена	39.5	37.3	23.4
Сателитска антена	8.0	10.3	9.7
ИПТВ	-	-	0.6

Извор: Совет за радиодифузија

Кабелските оператори имале најголема застапеност меѓу домаќинствата во пелагонискиот (Битола, Прилеп и Ресен), југозападниот (Охрид, Струга и Кичево) и југоисточниот регион (Струмица, Гевгелија, Радовиш, Василево и Ново Село). Најмала застапеност на кабелските оператори се забележува во вардарскиот регион (Велес, Кавадарци, Неготино и Свети Николе).

Приемот на ТВ-сигналот преку терестријална антена е најзастапен во североисточниот (Куманово, Липково и Крива Паланка) и во Скопскиот регион.

Приказ бр. 2.10 Модели на прием на ТВ-сигналот по региони

Извор: Совет за радиодифузија

Во 2009 година, покрај јавниот сервис Македонска телевизија, постоеја уште 78 комерцијални телевизиски станици.

Приказ 2.11 ТВ станици во јавниот и во приватниот сектор

Јавен сектор	1
Приватен сектор	78
Вкупно	79

Извор: Совет за радиодифузија

Комерцијалните телевизиски станици емитуваат програма на национално, регионално и локално ниво.

Приказ 2.12 Комерцијални телевизиски станици според опфатот

Државно ниво	5
Државно ниво преку сателит	16
Регионално ниво	10
Локално ниво	47
Вкупно	78

Извор: Совет за радиодифузија

Дозвола за емитување програма на територија на државата имаа вкупно 21 телевизија, од кои 5 преку терестријален предавател и 16⁹ преку сателитски предавател.

Приказ 2.13 Телевизиски станици на државно ниво

	Сектор	Програмски сервиси	Начин на пренос на ТВ сигналот
МТВ	Јавен	3	терестријално
А1	Приватен	1	терестријално
Алсат-М	Приватен	1	терестријално
Канал 5	Приватен	1	терестријално
Сител	Приватен	1	терестријално
Телма	Приватен	1	терестријално
Сонце	Приватен	1	Сателит/кабел
АБ Канал	Приватен	1	Сателит/кабел
БМ	Приватен	1	Сателит/кабел
ЈУГ ¹⁰	Приватен	1	Сателит/кабел
НАША ТВ	Приватен	1	Сателит/кабел
Сител 3	Приватен	1	Сателит/кабел
МНЦ МЕДИА	Приватен	1	Сателит/кабел
Зајди-зајди	Приватен	1	Сателит/кабел
ЏАНГЛ	Приватен	1	Сателит/кабел
ЕРА САТ	Приватен	1	Сателит/кабел
АЛФА	Приватен	1	Сателит/кабел
Канал 5 Плус	Приватен	1	Сателит/кабел
А2	Приватен	1	Сателит/кабел
К-15 минус	Приватен	1	Сателит/кабел
Перспектива	Приватен	1	Сателит/кабел
НОВА ¹¹	Приватен	1	Сателит/кабел

Извор:Совет за радиодифузија

На подрачјето на град Скопје програма емитуваа десет телевизиски станици.

Приказ 2.14 Комерцијални ТВ станици на регионално ниво

Општина	Бр.	ТВ станици
Скопје	10	Скајнет, МТМ, К-15, ТВ Скопје, Ера, БТР, Шутел, Амазон, Едо Крт

Извор:Совет за радиодифузија

⁹ Од 11 декември 2009 година, со одземањето на дозволите на ТВ Југ и ТВ Нова, бројот се намали на 14.

¹⁰ Со одлука бр.11-69 од 11 декември 2009 година, дозволата беше одземена поради неплаќање на надоместокот.

¹¹ Со одлука бр.11-70 од 11 декември 2009 година, дозволата беше одземена поради неплаќање на надоместокот.

Дозвола да емитуваат програма на локално ниво имаа вкупно 47 телевизиски станици. Од нив, единствено телевизија Сител 2 од Кратово, во 2009 година сè уште не започна да емитува програма.

Приказ 2.15 Комерцијални телевизиски станици на локално ниво

Општина	Број	ТВ станици
Куманово	4	Феста, Далга-Крт, Хана, Нова
Битола	3	Тера, Орбис, Меди
Тетово	5	Арт, Кисс, Коха, Менада, Супер Скај
Гостивар	2	Дуе, Чеграни Медиа
Струга	3	Арт Канал, Калтрина, Спектра
Охрид	3	Морис, НТВ, ТВМ
Велес	2	Канал 21, Здравкин
Струмица	2	Интел, Вис
Штип	2	Ирис, Стар
Кавадарци	2	КТВ-41, Тиквешија
Кичево	3	Боем, Гурра, Ускана
Радовиш	2	Еми, Ко-Бра
Гевгелија	1	Нова
Свети Николе	1	Свет
Пробиштип	1	Протел
Валандово	1	ВТВ
Мак. Брод	1	Аниса
Центар Жупа	1	Жупа
Крива Паланка	1	Златен канал
Берово	1	Топ ТВ
Кочани	2	Кочани-ЛД, Канал 8
Долнени	1	Лажани
Кратово	1	Сител 2
Делчево	1	Д1
Прилеп	1	Канал Визија

Извор: Совет за радиодифузија

2.2 Приходи во телевизиската индустрија

Вкупни приходи во телевизиската индустрија

Вкупните приходи што во 2009 година ги оствариле сите телевизиски станици изнесувале 2.032.508.410,00 денари.

Од податоците за вкупните приходи остварени во телевизиската индустрија, (приказ 2.16) може да се забележи дека во периодот од последните шест години, најповолна била 2008 година, кога се остварени вкупно 2.341.114.753,00 денари. Во 2009 година, приходите се пониски за 13,18 отсто.

Приказ 2.16 Движење на вкупните приходи во телевизиската индустрија (2004-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Во споредба со 2007 година, единствено јавниот сервис – Македонска телевизија остварил помалку приходи, додека, пак, сите други сегменти на телевизиската индустрија ги зголемиле вкупните приходи.

Приказ 2.17 Вкупни приходи во телевизиската индустрија (2004-2009 година)

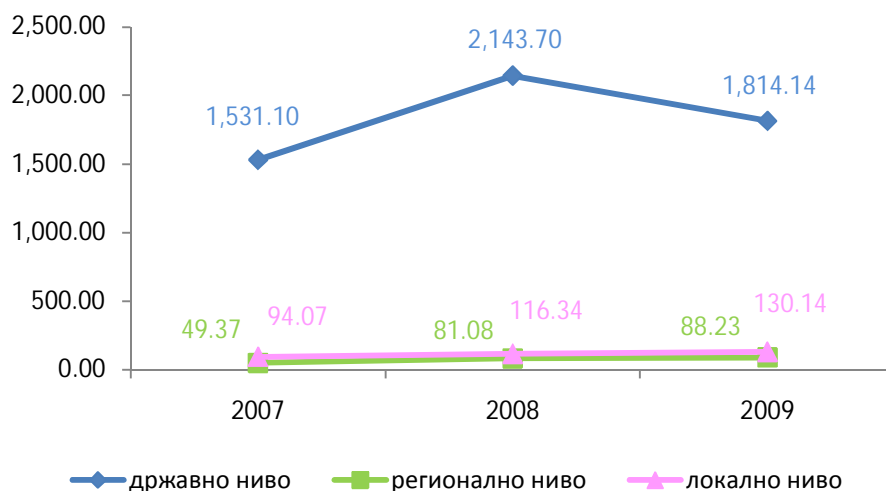
	2007	2008	2009	Стапка на раст 09/08
Државно ниво	1,531,101,894.00	2,143,698,488.00	1,814,144,901.00	-15.37 %
Регионално ниво	49,371,624.00	81,080,555.00	88,225,541.00	8.81 %
Локално ниво	94,068,295.00	116,335,710.00	130,137,968.00	11.86 %
Јавен сектор	472,519,365.00	611,852,830.00	348,806,307.00	-42.99 %
Приватен сектор	1,202,022,448.00	1,729,261,923.00	1,683,702,103.00	-2.63 %
ВКУПНО:	1,674,541,813.00	2,341,114,753.00	2,032,508,410.00	-13.18 %

Извор: Совет за радиодифузија

Доколку се споредат податоците со оние од 2008 година, се забележува намалување на вкупните приходи што ги оствариле телевизиските станици што емитуваат програма на државно ниво (Македонска телевизија и комерцијалните терестријални и сателитски станици).

Регионалните и локалните телевизии ги зголемиле вкупните приходи, и тоа регионалните за 8,81 отсто, а локалните за 11,86 отсто.

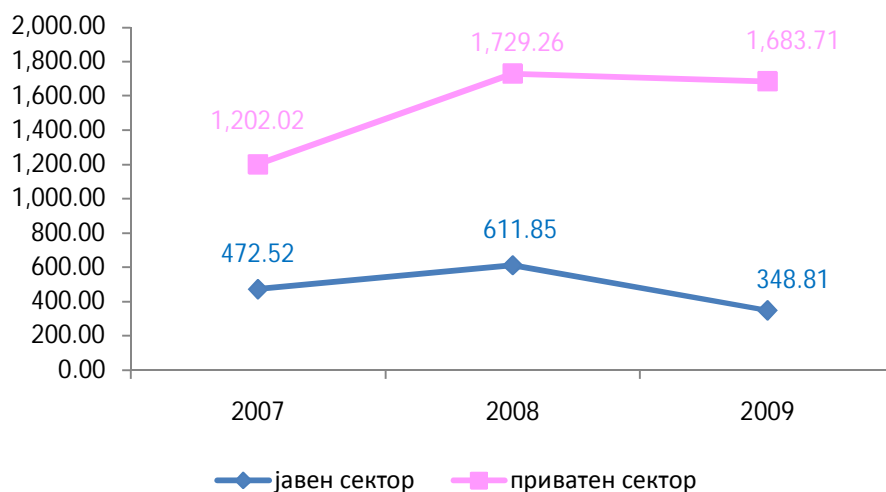
Приказ 2.18 Движење на вкупните приходи во телевизиската индустрија (2007–2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

И јавниот и приватниот сектор оствариле помалку приходи отколку претходната година. Сепак, намалувањето на вкупните приходи на приватниот сектор е само 2,63 отсто, додека кај јавниот сервис се забележува далеку посериозен пад на вкупните приходи од 42,99 отсто.

Приказ 2.19 Движење на вкупните приходи во телевизиската индустрија (2007-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Најголем дел од вкупните приходи, телевизиските станици оствариле од продажба на времето за рекламирање (76,89 отсто).

Позначајно учество имаат приходите од категоријата „останати нераспределени приходи“ (16,50 отсто). Во оваа категорија, опфатени се средствата што Македонската телевизија преку Владата ги добила од Буџетот на РМ (252.000.000,00 денари).

Приказ 2.20 Структура на вкупните приходи во телевизиската индустрија

Структура на приходи во телевизиската индустрија	2009	Учество
Радиодифузна такса	39,725,868.00	1.95 %
Реклами и телешопинг	1,562,890,819.00	76.89 %
Спонзорства	2,276,512.00	0.11 %
Приходи од други програми	10,461,359.00	0.51 %
Донации и грантови	7,502,128.00	0.37 %
Продажба на програми	9,128,479.00	0.45 %
Проекти од јавен интерес	2,289,571.00	0.11 %
Останати нераспоредени приходи	335,440,732.00	16.50 %
Приходи од основна дејност	1,969,715,468.00	96.91 %
Приходи од други дејности	28,173,327.00	1.39 %
Вонредни приходи	34,619,615.00	1.70 %
Вкупно приходи	2,032,508,410.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Заедничкото учество на сите други видови приходи изнесува 6,61 отсто.

Вкупни приходи на јавниот сервис

Во 2009 година, Македонската телевизија остварила вкупни приходи во износ од 348.806.307,00 денари. Во споредба со претходната година, вкупните приходи се пониски за 42,99 отсто.

Приказ 2.21 Структура на вкупните приходи на Македонската телевизија

Структура на приходите на Јавниот сервис	2009	Учество
Радиодифузна такса	39.725.868,00	11,39 %
Реклами	29.436.207,00	8,44 %
Спонзорства	0,00	0,00 %
Донации и грантови	0,00	0,00 %
Продажба на програми	0,00	0,00 %
Останати нераспоредени приходи	252.000.000,00	72,25 %
Приходи од основна дејност	321.162.075,00	92,08 %
Приходи од други дејности	3.823.888,00	1,10 %
Вонредни приходи	23.820.344,00	6,82 %
Вкупно приходи	348.806.307,00	

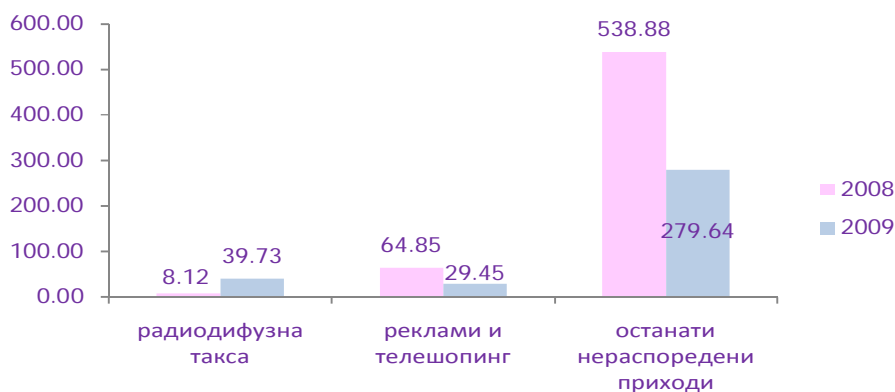
Извор: Совет за радиодифузија

Најголем дел од приходите се средства што, според Санационата програма, Владата ги префрлила од Буџетот на РМ на сметката на Јавниот сервис, во износ од 252.000.000, денари.

Од радиодифузна такса, што треба да биде најзначаен извор на средства за Јавниот сервис, се остварени само 11,39 отсто од вкупните приходи, а од реклами 8,44 отсто од вкупните приходи. Останатите приходи се од закупнини, односно од издавање на дел од просториите на други лица (325.516,00 денари), приходи од странство (3.498.370,00 денари) и други деловни приходи (приходи од камати, курсни разлики, отпишани побарувања и друго) во вкупен износ од 23.820.345, 00 денари.

Во анализираната година, воопшто не се остварени приходи од спонзорства, од донации и грантови, ниту пак од продажба на програми.

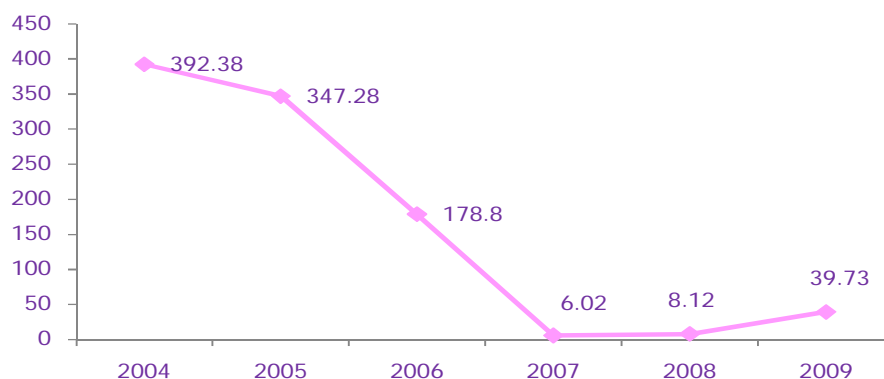
Приказ 2.22 Приходи на јавниот сервис во 2008 и 2009 година (во милиони денари)

Извор: Совет за радиодифузија

Во споредба со претходната година, приходите од реклами се пониски за 54,61 отсто, а приходите од категоријата „останати нераспоредени приходи“ за 48,11 отсто. Средствата остварени од наплата на радиодифузната такса се повисоки за 389,29 отсто.

Приказ 2.23 Движење на приходите од радиодифузна такса на Македонската телевизија во последните шест години (во милиони денари)

Извор: Совет за радиодифузија

И покрај позитивниот тренд во однос на претходните две години, проблемот со наплатата на радиодифузната такса останува и понатаму нерешен. Средствата што се наплатени во 2009 година, ни оддалеку не се доволни за остварување на функциите на Јавниот сервис (за споредба, само за бруто плати била потребна седум пати повисока сума).

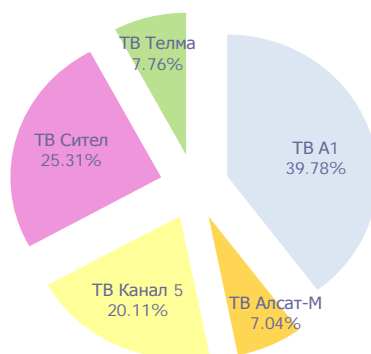
Од податоците за движењето на приходите на Македонската телевизија во периодот од 2004 до 2009 година, може да се забележи дека во првите три години овие износи биле далеку повисоки (во 2004 година прибрани се речиси десет пати повеќе средства). Во овој период наплатата ја реализираше Електростопанство на Македонија преку сметките за електрична енергија, а висината на радиодифузната такса изнесуваше 2,5 отсто од просечната исплатена нето плата по работник за последните три месеца според податоците објавени од Државниот завод за статистика (приближно 330,00 денари).

Согласно одредбите од Законот за радиодифузната дејност од ноември 2005 година, обврската за наплата на радиодифузната такса ја има Македонската радио телевизија, која за таа цел требаше да основа посебен сектор за наплата на радиодифузна такса, да го ажурира регистарот на обврзници за плаќање, како и да го организира печатењето и доставувањето на сметките до корисниците. Јавниот радиодифузен сервис досега не успеа да обезбеди ефикасен систем за наплата на радиодифузната такса. Од друга страна, од август 2008 година, со измени на ЗРД, висината на радиодифузната такса е утврдена на 130,00 денари, што е причина за неспоредливост на податоците во смисла на процентуално изразување на реализацијата на наплатата.

Вкупни приходи на петте национални телевизии

Вкупните приходи што во 2009 година ги оствариле петте терестријални национални телевизиски станици, изнесувале 1.337.488.062,00 денари, што е за 7 отсто помалку отколку претходната година.

Приказ 2.24 Учество во вкупните приходи на петте национални телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Најголем дел од овие средства остварила телевизија А1 (39,78 отсто), потоа телевизија Сител (25,31 отсто), Канал 5 (20,11 отсто), Телма (7,76 отсто), а најмало е учеството на телевизијата Алсат-М (7,04 отсто).

Во споредба со претходната година, единствено телевизија А1 ги зголемила приходите, и тоа за 8,75 отсто. Останатите четири телевизии оствариле помалку приходи.

Приказ 2.25 Вкупни приходи и стапка на раст на петте национални телевизии

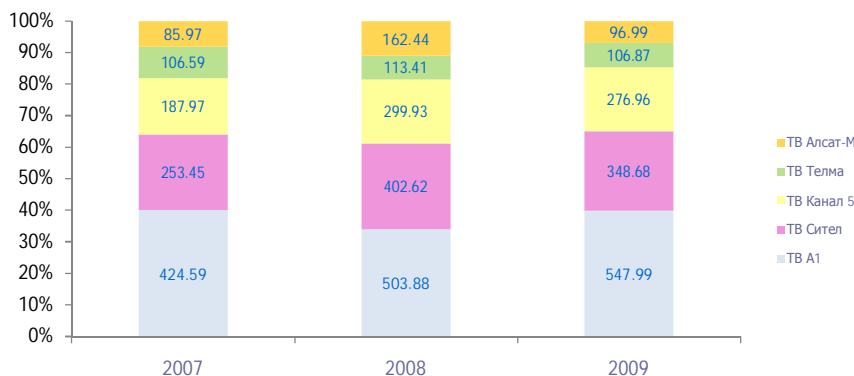
	Вкупни приходи			Стапка на раст 09/08	Стапка на раст 09/07
	2007	2008	2009		
ТВ А1	424,592,626.00	503,884,936.00	547,993,138.00	8.75 %	29.06 %
ТВ Сител	253,448,086.00	402,621,882.00	348,678,833.00	-13.40 %	37.57 %
ТВ Канал 5	187,974,718.00	299,932,804.00	276,961,650.00	-7.66 %	47.34 %
ТВ Телма	106,592,464.00	113,408,313.00	106,867,266.00	-5.77 %	0.26 %
ТВ Алсат-М	85,974,635.00	162,444,202.00	96,987,175.00	-40.30 %	12.81 %
Вкупно:	1,058,582,529.00	1,482,292,137.00	1,377,488,062.00	-7.07 %	30.13 %

Извор: Совет за радиодифузија

Најмногу се намалиле приходите на телевизија Алсат-М (за 40,3 отсто или во апсолутен износ за 65.457.027,00 денари), потоа на Сител (за 13,40 отсто или во апсолутен износ за 53.943.049,00 денари), Канал 5 (за 7,66 отсто или за 22.971.154,00 денари), а најмалку на телевизија Телма (за 5,77 отсто или за 6.541.047,00 денари).

Споредено со 2007 година, сите пет субјекти забележале позитивна стапка на раст на вкупните приходи.

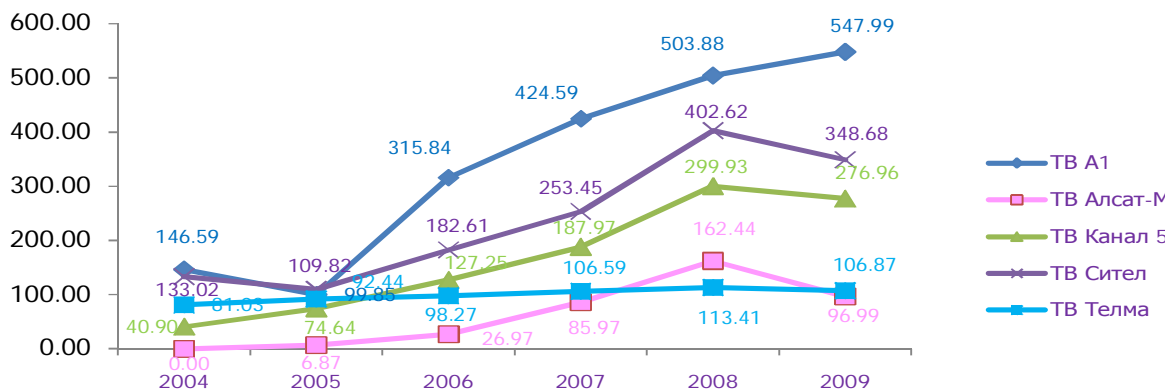
Приказ 2.26 Движење на вкупните приходи на петте национални телевизии во последните три години (во милиони денари)

Извор: Совет за радиодифузија

Во периодот од последните шест години, гледано во целина за овој сегмент од пазарот, најповолна била 2008 година, кога вкупните приходи што ги оствариле овие пет радиодифузери изнесувале 1.482.292.137,00 денари.

Приказ 2.27 Движење на вкупните приходи на петте национални телевизии во последните шест години

Извор: Совет за радиодифузија

Во анализираната година, терестријалните национални телевизии, остварувале приходи само по четири основи.

Доминантен извор на приходи била продажбата на времето за рекламирање, од што се остварени вкупно 1.298.143.877,00 денари, односно 94,24 отсто од вкупните приходи.

Највисоки приходи од рекламирање остварила телевизија А1 (544.569.189,00 денари), потоа Сител (224.666.230,00 денари), Канал 5 (224.666.230,00 денари), телевизија Алсат-М (96.800.662,00 денари), а најмалку Телма (93.401.990,00 денари).

Приказ 2.28 Структура на вкупните приходи на петте национални телевизии

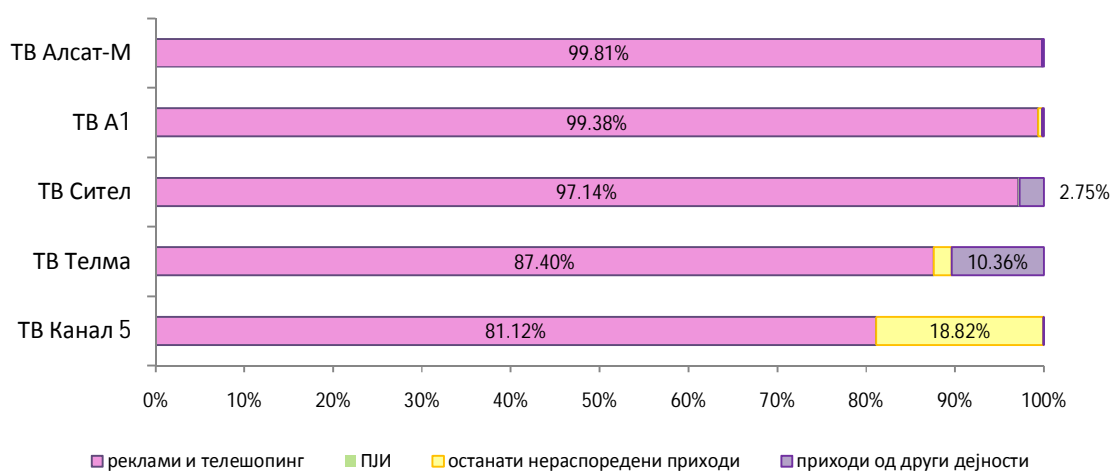
Структура на приходи кај приватните телевизии на државно ниво	2009	Учество
Реклами и телешопинг	1,298,143,877.00	94.24 %
Спонзорства	0.00	0.00 %
Приходи од други програми	0.00	0.00 %
Донации и грантови	0.00	0.00 %
Продажба на програми	0.00	0.00 %
Проекти од јавен интерес	378,613.00	0.03 %
Останати нераспоредени приходи	56,655,802.00	4.11 %
Приходи од основна дејност	1,355,178,292.00	98.38 %
Приходи од други дејности	22,091,101.00	1.60 %
Вонредни приходи	218,669.00	0.02 %
Вкупно приходи	1,377,488,062.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Приходите од реклами се доминантен извор на приход и кај секоја телевизија поодделно, со највисоко учество во вкупните приходи на телевизија Алсат-М, а најниско во вкупните приходи на Канал 5.

Високото учество на категоријата „останати нераспоредени приходи“ (4,14 отсто) се должи на износот што го прикажала телевизија Канал 5 (52.122.963,00 денари). Кај овој субјект станува збор за приходи остварени од отписи на застарени обврски кон доверителите. Приходи по оваа основа прикажале и телевизиите А1 (2.354.713,00 денари) и Телма (2.178.126,00 денари).

Приказ 2.29 Учество на приходите од рекламирање во вкупните приходи на секоја телевизија поодделно

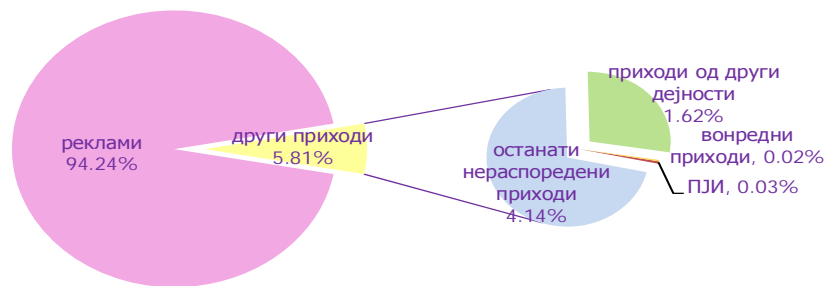

Извор: Совет за радиодифузија

Единствено телевизија Сител остварила приходи од средствата од радиодифузната такса наменети за финансирање проекти од јавен интерес, во износ од 378.613,00 денари.

Забележливо е дека сите пет телевизиски станици оствариле приходи од други дејности. Сепак, позначајни износи прикажале телевизија Телма (11.068.481,00 денари), која овие износи ги остварила како приходи од поврзани субјекти, приходи од камати и од курсни разлики и Сител телевизија (9.594.414,00 денари).

Приказ 2.30 Структура на приходите на петте национални телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Целокупниот износ на вонредни приходи (218.669,00 денари) го прикажала телевизија Телма.

Ниту една телевизија не прикажала приходи од спонзорство, иако значаен дел од програмската понуда претставуваат токму спонзорирани содржини. Преносите од спортските натпревари, одредени филмови, како и дел од информативно-забавните и забавните програми најчесто се спонзорирани. Кај овие програмски содржини, преку најави на водителите, подвижен кајрон, инсертирање на логото, на името или на заштитниот знак на спонзорот, или преку информации на одјавната шпица, радиодифузерите идентификуваат спонзори на емисијата, но од друга страна, приходи по оваа основа не прикажуваат. Ова најверојатно се должи на тоа што приходите остварени од спонзорство, радиодифузерите книговодствено не ги евидентираат посебно, туку под збирната ставка на приходите од реклами. Еден дел од спонзорираниите емисии се во продукција на независни продуцентски куќи, па спонзорот средствата ги префрла на нивните сметки.

Ниту една телевизија не прикажала приходи од донации и од грантови, ниту пак од продажба на програми.

Вкупни приходи на сателитските телевизии

Во 2009 година, вкупно 16 субјекти поседуваа дозвола да емитуваат телевизиска програма преку сателитски предавател. Пет од нив, во анализираната година, сè уште не беа започнале со работа. Сигналот на единаесетте сателитски телевизии коишто емитуваа програма, доспелаше до македонските домаќинства преку индивидуални сателитски чинии или преку кабелските оператори со кои овие телевизиски станици имаа договор за реемитување.

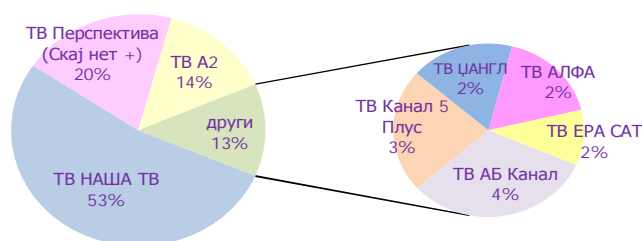
Три телевизиски станици прикажале сосема незначителни износи на вкупните приходи (ТВ Сител 3 – 400,00 денари, ТВ Сонце – 190,00 денари и ТВ К-15 Минус - 37,00 денари). Телевизија Сонце започна да емитува програма во последните месеци од годината и тоа само експериментално, па очекувано и немаше огласувачи. Другите два субјекта, ТВ Сител 3 и ТВ К-15 Минус, емитуваа програма во текот на целата година. Мониторингот на Советот за радиодифузија

констатираше емитувани реклами кај двата субјекти. Оттука, нејасно е како овие два субјекта не оствариле приходи.

Вкупните приходи што ги оствариле останатите осум сателитски телевизии, изнесуваат 87.850.532,00 денари.

Од податоците во приказот бр. 2.31 може да се забележи дека 87 отсто од приходите оствариле само три телевизии, Наша ТВ (46.544.945,00 денари), ТВ Перспектива, која се емитира под логото Скајнет + (17.349.158,00 денари) и ТВ А2 (12.561.212,00 денари). Заедничкото учество на другите пет сателитски телевизии во вкупните приходи е 13 отсто.

Приказ 2.31 Учество во вкупните приходи на сателитските телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Во структурата на вкупните приходи, најголемо учество имаат приходите од продажба на времето за рекламирање (80,42 отсто). Најголем дел од буџетите за огласување на овој сегмент на пазарот, огласувачите издвоиле за закуп на времето за рекламирање на телевизијата Наша ТВ (46.490.939,00 денари или 65,8 отсто) и телевизијата А2 (12.561212,00 денари или 17,78 отсто), а најмал дел за огласување на ТВ Перспектива (Скај Нет +) во износ од 356.976,00 денари.

Само ТВ Перспектива (Скај Нет +) остварила приходи од категоријата „останати нераспоредени приходи“ и тоа во износ од 16.992.000,00 денари, средства уплатени од основачот на телевизијата врз основа на договор за соработка.

Приказ 2.32 Структура на вкупните приходи на сателитските телевизии

Структура на приходи кај телевизиите на државно ниво (сателит предавател)	2009	Учество
Реклами и телешопинг	70,649,711.00	80.42 %
Спонзорства	0.00	0.00 %
Приходи од други програми	0.00	0.00 %
Донации и грантови	0.00	0.00 %
Продажба на програми	0.00	0.00 %
Проекти од јавен интерес	0.00	0.00 %
Останати нераспоредени приходи	16,992,000.00	19.34 %
Приходи од основна дејност	87,641,711.00	99.76 %

Приходи од други дејности	106,736.00	0.12 %
Вонредни приходи	102,085.00	0.12 %
Вкупно приходи	87,850,532.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

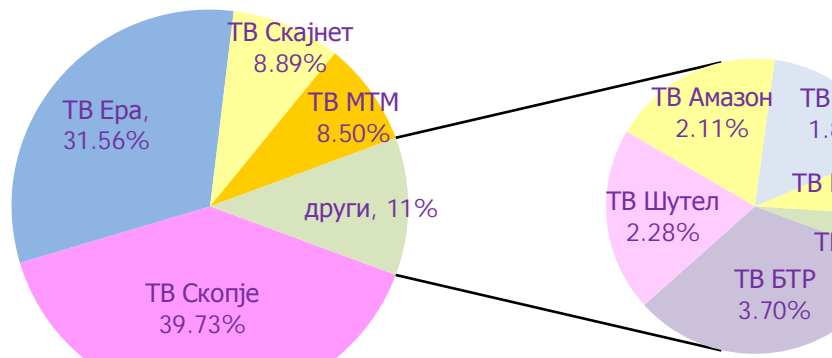
Приходите од други дејности и вонредните приходи имаат незначително учество во вкупните приходи.

Вкупни приходи на регионалните телевизии

Десетте телевизиски станици што емитуваат програма на подрачјето на град Скопје, во анализираната година оствариле вкупни приходи во износ од 88.225.541,00 денари.

Забележливо е дека речиси две третини од овој износ оствариле само два субјекта - ТВ Ера (27.847.278,00 денари) и ТВ Скопје (35.053.755,00 денари). Учеството на овие две телевизии во вкупните приходи на регионалниот телевизиски пазар изнесува 71,29 отсто. Позначајно учество имаат и телевизија Скајнет (8,89 отсто) и МТМ (8,50 отсто).

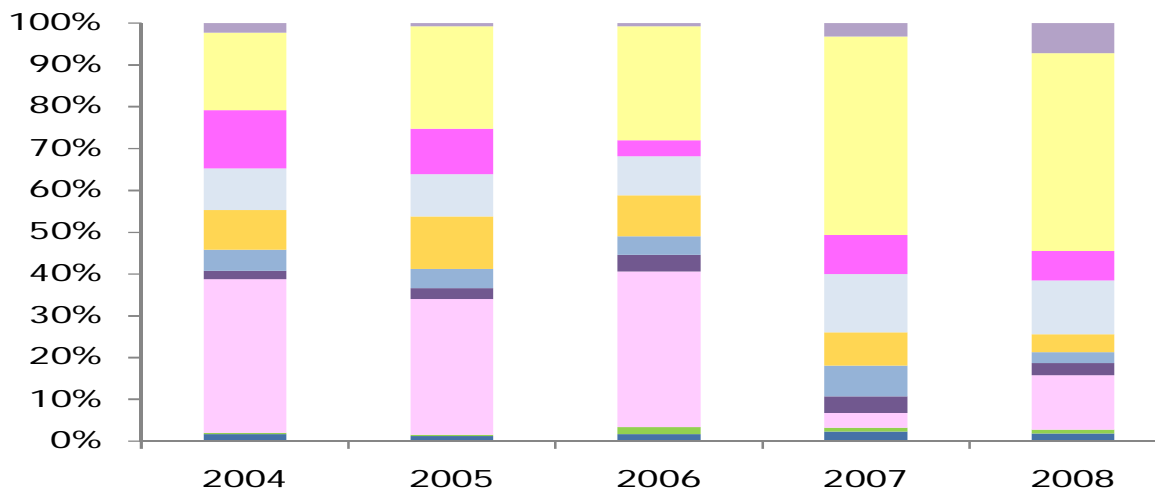
Приказ 2.33 Учество во вкупните приходи на регионалните телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Во последните шест години, учеството на секоја од овие десет телевизии во вкупните приходи е различно. Во периодот од 2004 до 2006 година, најголем дел од приходите остварувала телевизија К-15 (тогашна МС телевизија), во 2007 и 2008 година најголемо учество има Ера, а последната година Телевизија Скопје.

Приказ 2.34 Учество во вкупните приходи на регионалните телевизии во последните шест години

Извор: Совет за радиодифузија

Во споредба со претходната година, вкупните приходи на овој сегмент од пазарот се зголемиле за 8,81 отсто.

Ваквиот раст на вкупните приходи се должи на високиот раст на вкупните приходи на Телевизија Скопје (503,63 отсто). Повисоки приходи во споредба со претходната година оствариле уште две телевизии, но со далеку пониска стапка на раст: ТВ Скајнет (36,83 отсто) и ТВ Крт (0,16 отсто).

Приказ 2.35 Вкупни приходи и стапка на раст на регионалните телевизии

	Вкупни приходи		Стапка на раст
	2009	2008	09/08
ТВ Скопје	35,053,755.00	5,807,172.00	503.63 %
ТВ Ера	27,847,278.00	38,410,525.00	-27.50 %
ТВ МТМ	7,498,297.00	10,411,834.00	-27.98 %
ТВ Скајнет	7,846,514.00	5,734,692.00	36.83 %
ТВ БТР	3,261,652.00	3,437,042.00	-5.10 %
ТВ К-15	1,644,582.00	10,608,920.00	-84.50 %
ТВ Шутел	2,011,781.00	2,080,804.00	-3.32 %
ТВ Амазон	1,859,828.00	2,375,995.00	-21.72 %
ТВ Крт	740,377.00	739,228.00	0.16 %
ТВ Едо	461,477.00	1,474,343.00	-68.70 %
Вкупно:	88,225,541.00	81,080,555.00	8.81 %

Извор: Совет за радиодифузија

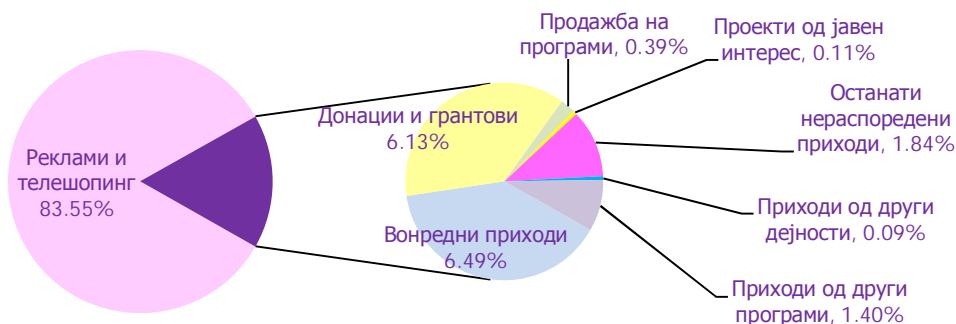
Останатите седум телевизиски станици во 2009 година оствариле помалку приходи отколку претходната година. Најмногу се намалиле приходите на телевизиите К-15 (84,50 отсто) и Едо (68,70 отсто), а речиси подеднакво на МТМ (27,98 отсто) и на ЕРА (27,50 отсто).

На приказот бр.2.36 е претставена структурата на вкупните приходи на регионалните телевизии.

Најзначаен извор на приход била продажбата на времето за рекламирање, од што се остварени 83,55 отсто од вкупните приходи. Најатрактивни за огласувачите биле ТВ ЕРА и ТВ Скопје, чие заедничко учество во приходите од рекламирање изнесува 77,64 отсто.

„Приходи од други програми“, претставува ставка што ги опфаќа приходите остварени преку емитување музички блокови со инсертирани СМС пораки со поздрави и честитки или со размена на лични податоци за (главно) еротски контакти, како и приходи остварени било од различни видови услуги (хороскоп, толкување соншта, јасновидство, и слично) или од интерактивни игри преку телефонска линија со посебна тарифа. Ваков вид приходи прикажале телевизиите Шутел, Амазон, Крт и Едо, кои и програмскиот мониторингот на Советот веќе ги има евидентирано како регионални медиуми кои најчесто ги емитуваат овие телевизиски формати во рамките на својата програмската понуда ориентирана кон општозабавна функција.

Приказ 2.36 Структура на вкупните приходи на регионалните телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Приходи од донации и од грантови оствариле само две телевизии што емитуваат програма на јазиците на малцинствата. Телевизија Ера, која емитува програма на албански јазик, остварила 4.436.241,00 денари, а телевизија БТР, која емитува програма на ромски јазик, остварила 971.247,00 денари.

Целокупниот износ приходи од продажбата програми го прикажа телевизијата МТМ. Откупените права за емитување филмска и документарна програма на национално ниво, овој регионален радиодифузер им ги продавал на локалните телевизии.

Единствено телевизијата Едо остварила приход од средствата на радиодифузната такса наменети за финансирање програми од јавен интерес.

Приказ 2.37 Структура на вкупните приходи на регионалните телевизии

Структура на приходи кај регионалните телевизии	2009	Учество
Реклами и телешопинг	73,715,098.00	83.55 %
Спонзорства	0.00	0.00 %
Приходи од други програми	1,232,127.00	1.40 %
Донации и грантови	5,407,488.00	6.13 %
Продажба на програми	341,562.00	0.39 %
Проекти од јавен интерес	100,000.00	0.11 %
Останати нераспоредени приходи	1,624,022.00	1.84 %
Приходи од основна дејност	82,420,297.00	93.42 %
Приходи од други дејности	81,459.00	0.09 %
Вонредни приходи	5,723,785.00	6.49 %
Вкупно приходи	88,225,541.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Останати нераспоредени приходи прикажале телевизиите Ера (731.795,00 денари), МТМ (500.205,00) и Шутел (392.022,00 денари).

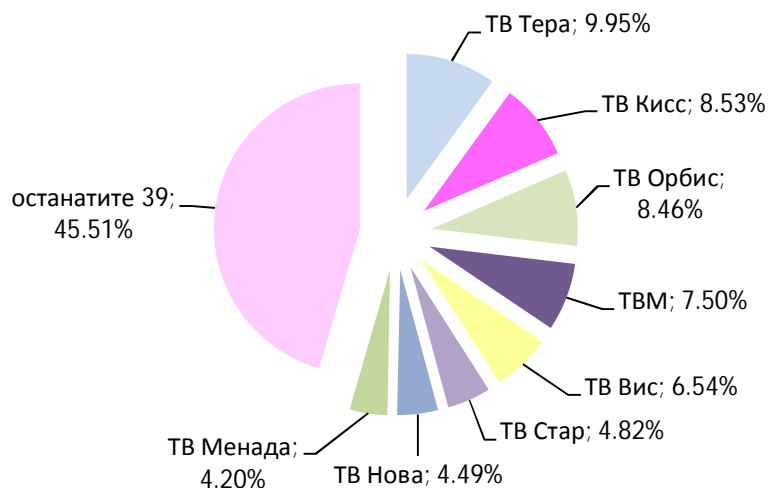
Високото учество на вонредните приходи се должи на високиот износ кој од оваа категорија приходи го остварила Телевизија Скајнет (5.268.627,00 денари). Оваа телевизија е единствена меѓу регионалните кај којашто приходите од реклами немаат доминантно учество во вкупните приходи. Најголем дел од приходите (67,15 отсто), Телевизија Скајнет ги остварила од вонредни приходи. Станува збор за отпишани побарувања постари од три години.

Вкупни приходи на локалните телевизии

Во 2009 година, локалните телевизии, оствариле вкупни приходи во износ од 130.137.968,00 денари.

Само седум телевизиски станици оствариле повеќе од половина од вкупните приходи на локалните телевизии. Највисоки приходи прикажала Телевизија Тера од Битола (12.948.563,00 денари), потоа Кисс од Тетово (11.107.048,00 денари), Орбис од Битола (11.005.899,00 денари), ТВМ од Охрид (9.766.288,00 денари) и ТВ Вис од Струмица (8.506.626,00 денари).

Приказ 2.38 Структура на вкупните приходи на регионалните телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Во споредба со претходната година, вкупните приходи на овој сегмент од телевизискиот пазар се зголемени за 11,86 отсто.

Најзначаен извор на приходи за локалните телевизиски станици била продажбата на времето за рекламирање. Приходите остварени по оваа основа претставуваат речиси 70 отсто од вкупните приходи. Најмногу средства од рекламирање прикажале ТВ Кисс од Тетово (7.842.930,00 денари), ТВ Орбис од Битола (7.676.215,00 денари), ТВ Стар од Штип (6.272.388,00 денари), ТВ Нова од Куманово (5.841.073,00 денари) и ТВ Вис од Струмица (5.197.980,00 денари).

Вкупно шест локални телевизии прикажале приходи од спонзорство: ТВ Тера и ТВ Орбис од Битола, ТВ Вис од Струмица, ТВ Менада и ТВ Арт од Тетово и ТВ Чеграни Медиа од Гостивар.

Приходите од други програми (што ги опаќаат приходите остварени од емитување музички блокови со инсертирани СМС пораки со поздрави и честитки или со размена на лични податоци за (најчесто) еротски контакти, како и приходи остварени било од различни видови услуги (хороскоп, толкување соншта, јасновидство, и слично) или од интерактивни игри преку телефонска линија со посебна тарифа, учествуваат со 7,09 отсто во вкупните приходи. Ваков вид приходи прикажале само девет телевизии: Телевизија Тера и Орбис од Битола, ТВМ од Охрид, ТВ Спектра од Струга, ТВ Кисс и Менада од Тетово, ТВ Жупа од Центар Жупа, ТВ Хана од Куманово, ТВ Спектра од Струга, ТВ Д1 од Делчево и ТВ Чеграни Медиа од Гостивар.

Позначајни приходи се остварени и од продажба на програми (6,75 отсто од вкупните приходи). Целокупниот износ го прикажале само две локални телевизии: ТВМ од Охрид (7.709.998,00 денари) и ТВ Тера од Битола (1.076.919,00 денари).

Приходи од донации и грантови оствариле само три телевизии: ТВМ од Охрид, ТВ Менада и ТВ Коха, двете од Тетово.

Приказ 2.39 Структура на вкупните приходи на локални телевизии

Структура на приходи кај локалните телевизии	2009	Учество
Реклами и телешопинг	90,945,926.00	69.88 %
Спонзорства	2,276,512.00	1.75 %
Приходи од други програми	9,229,232.00	7.09 %
Донации и грантови	2,094,640.00	1.61 %
Продажба на програми	8,786,917.00	6.75 %
Проекти од јавен интерес	1,810,958.00	1.39 %
Останати нераспоредени приходи	8,168,908.00	6.28 %
Приходи од основна дејност	123,313,093.00	94.76 %
Приходи од други дејности	2,070,143.00	1.59 %
Вонредни приходи	4,754,732.00	3.65 %
Вкупно приходи	130,137,968.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Приходи од средствата на радиодифузната такса наменети за финансирање радио и телевизиски проекти од јавен интерес прикажале четири локални телевизии: ТВ Тера од Битола, ТВ Менада од Тетово, ТВ Кобра од Радовиш и ТВ Свет од Свети Николе.

Највисоки приходи од категоријата „останати нераспределени приходи“ прикажала Телевизија Боем од Кичево во износ од 3.042.489,00 денари. Приходи од оваа категорија прикажале и ТВ Вис од Струмица (2.569.300,00 денари), ТВ Жупа од Центар Жупа (1.171.809,00 денари), ТВ Тера од Битола, ТВМ од Охрид, и Топ ТВ од Берово.

Речиси целокупниот износ на приходи од други дејности ги прикажале Телевизија Тера од Битола (1.079.108,00 денари) и ТВ Тиквешија од Кавадарци (804.046,00 денари).

Највисоки вонредни приходи прикажала Телевизија Кисс од Тетово (3.262.879,00 денари) и ТВ Тера од Битола (992.320,00 денари).

2.2 Трошоци во телевизиската индустрија

Вкупни трошоци во телевизиската индустрија

Вкупните трошоци што во 2009 година ги направиле сите телевизиски станици изнесуваат 2.340.058.888,00 денари. Во периодот од последните шест години, ова се највисоки трошоци во телевизиската индустрија.

По 2005 година, кога биле направени пониски трошоци отколку во претходната година, износот на вкупните трошоци на телевизиските станици континуирано се зголемува, од година во година.

Приказ 2.40 Движење на вкупните трошоци во телевизиската индустрија (2004-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Во споредба со потрошените средства во 2008 година, намалување се забележува единствено кај Македонската телевизија. Сите други сегменти ги зголемиле вкупните трошоци и тоа: трошоците на телевизиските станици што емитуваат на национално ниво, во целина, се зголемиле за 6,70 отсто, трошоците на регионалните телевизии за 16,78 отсто, а на локалните телевизиски станици за 5,10 отсто.

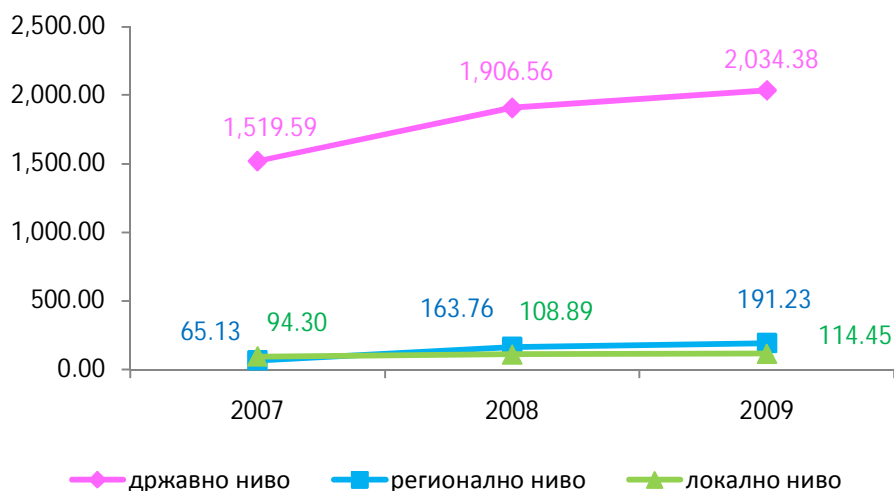
Приказ 2.41 Вкупни трошоци во телевизиската индустрија (2004-2009 година)

	2007	2008	2009	Стапка на раст 09/08
Државно ниво	1,519,592,806.00	1,906,558,449.00	2,034,382,425.00	6.70 %
Регионално ниво	65,127,739.00	163,758,235.00	191,231,224.00	16.78 %
Локално ниво	94,299,060.00	108,890,509.00	114,445,239.00	5.10 %
Јавен сектор	525,242,960.00	556,444,315.00	444,350,096.00	-20.14 %
Приватен сектор	1,153,776,645.00	1,622,762,878.00	1,895,708,792.00	16.82 %
ВКУПНО:	1,679,019,605.00	2,179,207,193.00	2,340,058,888.00	7.38 %

Извор: Совет за радиодифузија

Приватните телевизиски станици ги зголемиле трошоците за 16,82 отсто. Како резултат на овие промени, вкупните трошоци во телевизиската индустрија се за 7,38 отсто.

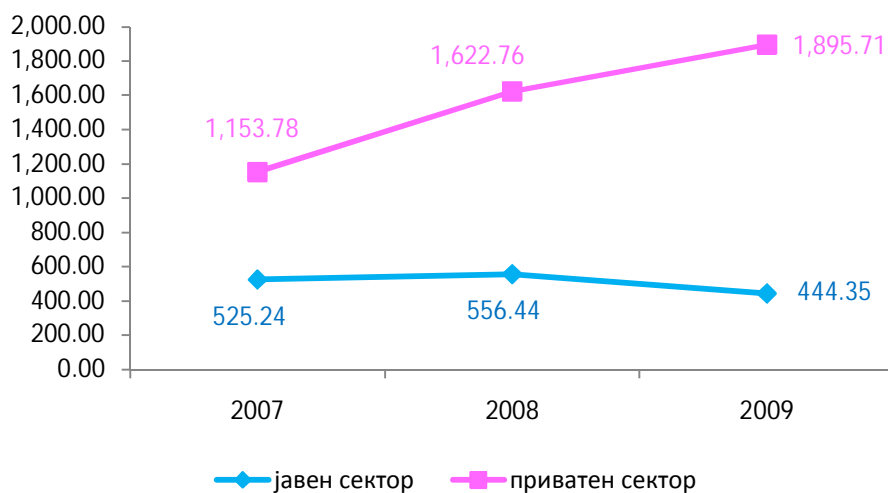
Приказ 2.42 Движење на вкупните трошоци во телевизиската индустрија (2007-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Најголемо намалување на трошоците се забележува кај јавниот сервис којшто во 2009 година потрошил за 20,14 отсто помалку средства отколку претходната година.

Приказ 2.43 Движење на вкупните трошоци во телевизиската индустрија (2007-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Во 2009 година, 67 отсто од вкупните трошоци во телевизиската индустрија биле директни трошоци за создавање на програмата. Најголем дел од овие средства (22,43 отсто) биле издвоени за плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програмата. Нешто пониско е учеството на трошоците за набавка на програма (21,24 отсто). Најмногу средства за набавка на програма

издвоиле петте комерцијални телевизии на национално ниво (речиси 83 отсто од вкупните трошоци за набавка на програма).

Материјалните трошоци (трошоци за сценографија, костимографија, реквизита, други сценски потреби и сценски ефекти, репроматеријали за снимање и продукција, патни трошоци, трошоци за сместување, дневници за терен, наем на објекти, реквизити, костими и друго) учествуваат со 12,68 отсто во вкупните трошоци.

Нематеријалните трошоци (услугите) што ги опфаќаат сите услуги од други субјекти (за закуп на технички средства: техника за снимање слика и тон), техника за постпродукција (преснимување, монтажа, финализација), техника за емитување, светло, возен парк и друго учествуваат со 10,67 отсто.

Приказ 2.44 Структура на вкупните трошоци во телевизиската индустрија

Структура на трошоците во телевизиската индустрија	2009	Учество
Материјални трошоци	296,666,135.00	12.68 %
Трошоци за набавка на програма	496,996,677.00	21.24 %
Нематеријални трошоци (услуги)	249,688,498.00	10.67 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	524,823,296.00	22.43 %
Директни трошоци за создавање на програмата	1,568,174,606.00	67.01 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	161,465,143.00	6.90 %
Амортизација на опремата	220,677,817.00	9.43 %
Амортизација на права и лиценци	15,584,200.00	0.67 %
Кирии и останати режиски трошоци	66,505,285.00	2.84 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	243,473,709.00	10.40 %
Вкупно трошоци на работењето	2,275,880,760.00	97.26 %
Расходи од други активности	57,121,735.00	2.44 %
Вонредни расходи	7,056,393.00	0.30 %
Вкупно трошоци на работењето	2,340,058,888.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Трошоците од категоријата „останати неопфатени трошоци од работењето“ учествуваат со 10,40 отсто во вкупните трошоци.

Позначајно учество во вкупните трошоци имаат трошоците за амортизација на опремата (9,43 отсто) и плати и други надоместоци на лица што не се директно поврзани со производство на програмата (6,90 отсто).

Заедничкото учество на трошоците за амортизација на права и лиценци, трошоците за кирии и останати режиски трошоци, расходите од други активности и вонредните расходи изнесува 6,25 отсто.

Во споредба со претходната година, намалени се трошоците за набавка на програма (за 15.59 %), нематеријалните трошоци (за 19.83 %) и трошоците за плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма (за 18.44 %). За сите други видови трошоци биле издвоени повеќе средства.

Вкупни трошоци на Јавниот сервис

Во 2009 година, Македонската телевизија направила вкупни трошоци во износ од 444.350.096,00 денари, односно 20 отсто помалку отколку во претходната година.

Повеќе од половината од овие средства, поточно 56,65 отсто, биле за плати за вработените.

За материјални трошоци (сценографија, костимографија, реквизита, други сценски потреби и сценски ефекти и друго), биле потрошени 12,59 отсто од вкупните трошоци.

Приказ 2.45 Структура на трошоците на Македонска телевизија

Структура на трошоците на Јавниот сервис	2009	Учество
Материјални трошоци	55,961,792.00	12.59 %
Трошоци за набавка на програма	23,349,673.00	5.25 %
Нематеријални трошоци (услуги)	81,212,109.00	18.28 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	197,802,807.00	44.52 %
Директни трошоци за создавање на програмата	358,326,381.00	80.64 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	49,450,702.00	11.13 %
Амортизација на опремата	13,208,875.00	2.97 %
Амортизација на права и лиценци	0.00	0.00 %
Кирии и останати режиски трошоци	200,000.00	0.05 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	23,164,138.00	5.21 %
Вкупно трошоци на работењето	444,350,096.00	100.00 %
Расходи од други активности	0.00	0.00 %
Вонредни расходи	0.00	0.00 %
Вкупно трошоци на работењето	444,350,096.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Нематеријалните трошоци, односно трошоците за закуп на технички средства за снимање, на технички средства за постпродукција, техника за емитување, светло, возен парк и друго, се 18,28 отсто од средствата.

Вкупните трошоци што Македонската телевизија ги направила во 2009 година, биле за 20 отсто пониски отколку трошоците во 2008 година. Во најголема

мера, ова се должи на намалувањето на трошоците за набавка на програма, кои во 2008 година изнесувале 111.455.179,00 денари. За купување програма во 2009 година, МТВ издвоила 80 отсто помалку средства.

Вкупни трошоци на петте национални телевизии

Во 2009 година, петте национални телевизиски станици, што емитуваат програма преку терестријален предавател, направиле вкупни трошоци од 1.395.451.291,00 денари. Најголем дел од овие трошоци направила телевизијата А1 (38 отсто), а најмалку Телма (7 отсто).

Во последната година се направени највисоки вкупни трошоци на овие пет субјекти, во периодот од 2004 до 2009 година.

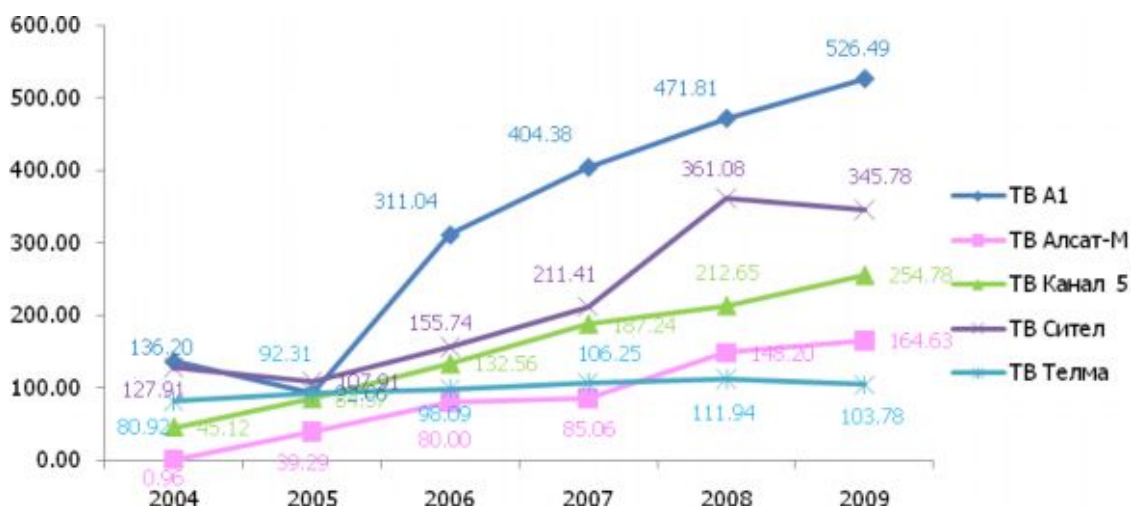
Приказ 2.46 Вкупни трошоци на петте национални телевизии во последните шест години

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ТВ А1	136,198,140.00	92,655,466.00	311,043,293.00	404,377,996.00	471,807,972.00	526,484,463.00
ТВ Алсат-М	962,232.00	39,294,619.00	79,998,554.00	85,062,415.00	148,203,236.00	164,627,324.00
ТВ Канал 5	45,122,359.00	84,565,521.00	132,564,074.00	187,242,815.00	212,648,588.00	254,782,101.00
ТВ Сител	127,913,781.00	107,906,397.00	155,738,880.00	211,413,622.00	361,075,539.00	345,780,718.00
ТВ Телма	80,920,452.00	92,308,611.00	98,085,422.00	106,252,998.00	111,939,586.00	103,776,685.00
Вкупно	391,116,964.00	416,730,614.00	777,430,223.00	994,349,846.00	1,305,674,921.00	1,395,451,291.00

Извор: Совет за радиодифузија

Освен во 2005 година, кога износите на вкупните трошоци на секоја од овие пет телевизии имале приближно исти вредности (освен трошоците на Алсат-М), во останатите години трошоците на секој телевизија поодделно значително се разликуваат.

Приказ 2.47 Движење на вкупните трошоци на петте национални телевизии во последните шест години

Извор: Совет за радиодифузија

Во континуитет, последните четири години највисоки трошоци правеле Телевизија А1, потоа Сител и Канал 5. Само во последните две години Телевизија Алсат-М направила повисоки трошоци од Телевизија Телма.

Во споредба со претходната година, вкупните трошоци на овие пет субјекти се повисоки за 6,88 отсто, што се должи на зголемувањето на трошоците на телевизиите А1, Алсат-М и Канал 5. Највисока стапка на раст се забележува кај вкупните трошоци на Телевизија Канал 5 (19,81 отсто).

Приказ 2.48 Стапка на раст на вкупните приходи и на вкупните трошоци на петте национални телевизии

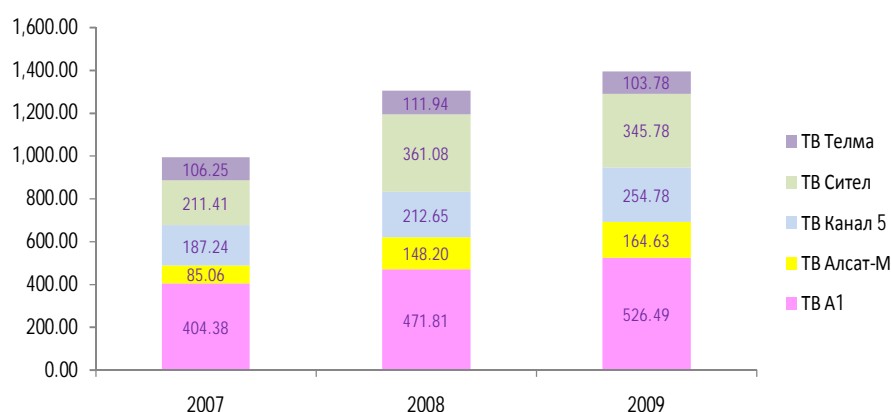
	Стапка на раст на вкупните приходи 09/08	Стапка на раст на вкупните трошоци 09/08
ТВ А1	8.75 %	11,59 %
ТВ Сител	-13.40 %	-4,24 %
ТВ Канал 5	-7.66 %	19,81 %
ТВ Телма	-5.77 %	-7,29 %
ТВ Алсат-М	-40.30 %	11,8 %
Вкупно:	-7.07 %	30.13 %

Извор: Совет за радиодифузија

Единствено Телевизија А1 ги зголемила и приходите и трошоците, но, со повисока стапка на раст на вкупните трошоци. Телевизија Телма и Сител ги намалиле и приходите и трошоците, додека пак Канал 5 и Алсат-М оствариле пониски приходи од претходната година, а направила повисоки трошоци.

На приказот 2.49 претставени се вредностите на вкупните приходи на секој телевизија во последните три години, како и учеството во вкупниот износ.

Приказ 2.49 Вкупните трошоци на петте национални телевизии во последните три години

Извор: Совет за радиодифузија

Во структурата на трошоците, најзначајно учество имаат директните трошоци за создавање на програмата (64,99 отсто). Од нив, најголем дел биле

трошоци за набавка на програма. Најмногу средства за купување програма издвоиле Телевизија А1 (195.423.695,00 денари) и Сител (137.479.107,00 денари).

Речиси 63 отсто од материјалните трошоци (108.928.118,00 денари) ги направила Телевизија А1. Оваа категорија ги опфаќа трошоците за сценографија, костимографија, реквизита, други сценски ефекти, репроматеријали за снимање и постпродукција, како и патни трошоци, трошоци за сместување, дневници за терен, наем на објекти, реквизити, костими и друго.

Нематеријалните трошоци (услуги) ги опфаќаат трошоците за закуп на технички средства: техника за снимање на слика и тон, техника за постпродукција (преснимување, монтажа, финализација), техника за емитување, светло, возен парк и друго. Највисоки нематеријални трошоци прикажале Телевизија Сител (45.725.103,00 денари) и Телевизија А1 (40.534.870,00 денари).

За плати и други надоместоци на лицата директно поврзани со производство на програмата, најмногу средства издвоиле Телевизија Сител (69.837.423,00 денари) и А1 (52.657.760,00 денари). Телевизија Телма издвоила 43.899.838,00 денари, Алсат-М 30.605.582,00 денари, а најмалку Канал 5 (18.766.560,00 денари).

Приказ 2.50 Структура на трошоците на петте национални телевизии

Структура на трошоци кај телевизиите на државно ниво (терестријален предавател)	2009	Учество
Материјални трошоци	173,917,152.00	12.46 %
Трошоци за набавка на програма	411,352,654.00	29.48 %
Нематеријални трошоци (услуги)	105,880,347.00	7.59 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	215,767,163.00	15.46 %
Директни трошоци за создавање на програмата	906,917,316.00	64.99 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	60,640,327.00	4.35 %
Амортизација на опремата	170,925,265.00	12.25 %
Амортизација на права и лиценци	1,526,677.00	0.11 %
Кирии и останати режиски трошоци	49,599,185.00	3.55 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	165,321,042.00	11.85 %
Вкупно трошоци на работењето	1,354,929,812.00	97.10 %
Расходи од други активности	40,521,479.00	2.90 %
Вонредни расходи	0.00	0.00 %
Вкупно трошоци на работењето	1,395,451,291.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Телевизија Сител пак, воопшто не прикажала трошоци за плати и други надоместоци на лицата кои што не се директно поврзани со производство на програмата. Вакви трошоци прикажале А1 (60.667.207,00 денари), Алсат-М

(20.403.720,00 денари), Телма (4.877.760,00 денари) и Канал 5 (4.691.640,00 денари).

Позначајно учество (12,25 отсто) имаат трошоците за амортизација на опремата. Сите пет телевизии прикажале вакви трошоци, а највисоки Канал 5 (68.509.244,00 денари) и А1 (46.901.298,00 денари).

Трошоци за амортизација на права и лиценци прикажале само ТВ Сител (1.432.963,00 денари) и Алсат-М (93.714,00 денари).

Осумдесет отсто од категоријата „сите останати неопфатени трошоци од работењето“ ги прикажала Телевизија Канал 5 (132.645.636,00 денари).

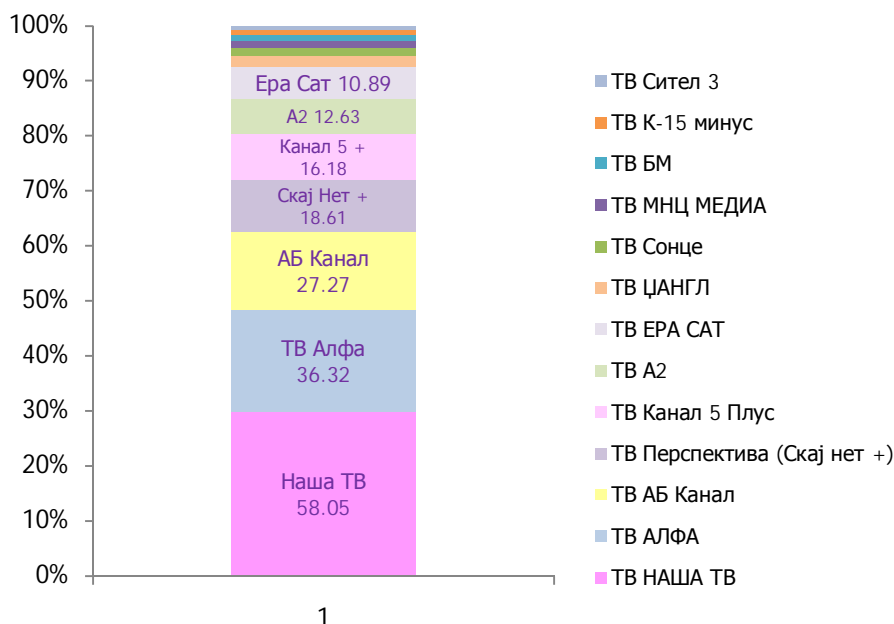
Најголем дел од расходите од други активности (75 отсто) направила Телевизија Сител. Ниту една телевизија не направила вонредни расходи.

Вкупни трошоци на сателитските телевизии

Вкупните трошоци што во 2009 година ги направиле сателитските телевизии изнесуваат 194.581.038,00 денари.

Речиси половина од овие трошоци (48,50 отсто) направиле само две телевизии, Наша ТВ (58.047.198,00 денари) и ТВ Алфа (36.323.826,00 денари).

Приказ 2.51 Вкупни трошоци на сателитските телевизии (во милиони денари)

Извор: Совет за радиодифузија

Најголем дел од трошоците, сателитските телевизии направиле за создавање и купување програма.

Речиси 74 отсто од материјалните трошоци ги направила Наша ТВ (17.437.928,00 денари. Оваа телевизија направила и највисоки нематеријални трошоци (услуги) во износ од 9.444.490,00 денари. Повисоки износи на нематеријални трошоци прикажале и Телевизија АБ Канал (4.501.846,00 денари) и Ера Сат (4.295.930,00 денари).

Најмногу средства за купување програма издвоила ТВ Алфа (23.945.899,00 денари), потоа Наша ТВ (12.069.302,00 денари) и ТВ Џангл (3.668.192,00 денари).

Приказ 2.52 Структура на трошоците на сателитските телевизии

Структура на трошоци кај сателитските телевизии	2009	Учество
Материјални трошоци	23,657,792.00	12.16 %
Трошоци за набавка на програма	43,663,732.00	22.44 %
Нематеријални трошоци (услуги)	22,251,612.00	11.44 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	28,344,264.00	14.57 %
Директни трошоци за создавање на програмата	117,917,400.00	60.60 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	32,472,863.00	16.69 %
Амортизација на опремата	3,734,004.00	1.92 %
Амортизација на права и лиценци	2,585,152.00	1.33 %
Кирии и останати режиски трошоци	5,772,951.00	2.97 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	29,563,988.00	15.19 %
Вкупно трошоци на работењето	192,046,358.00	98.70 %
Расходи од други активности	2,534,647.00	1.30 %
Вонредни расходи	33.00	0.00 %
Вкупно трошоци на работењето	194,581,038.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Забележливо е дека вкупните трошоци за плати и други надоместоци на лицата кои не се директно поврзани со производство на програмата се повисоки од трошоците за плати и други надоместоци за лицата коишто се директно поврзани со производство на програма.

Само шест телевизии прикажале трошоци за плати и надоместоци на вработени чиј ангажман е директно поврзан со производство на програма: Наша ТВ (10.043.624,00 денари), Канал 5 Плус (7.796.884,00 денари), ТВ Алфа (7.467.460,00 денари), Скај Нет + (2.184.318,00 денари), ТВ Сонце (552.469,00 денари) и ТВ Ера Сат (299.509,00 денари).

Трошоци за плати и други надоместоци на лицата кои не се директно поврзани со производство на програмата прикажале пет телевизии: ТВ АБ Канал (16.394.998,00 денари), А2 (9.462.092,00 денари), Наша ТВ (4.304.410,00 денари), Канал 5 Плус (1.949.221,00 денари) и ТВ Ера Сат (362.142,00 денари).

Во вкупните трошоци на овој сегмент од телевизиската индустрија, позначајно учество имаат уште трошоците од категоријата „сите останати неопфатени трошоци од работењето“. Највисоки износи овие трошоци направиле ТВ Скај Нет + (13.410.070,00 денари) и Канал 5 Плус (5.536.844,00 денари).

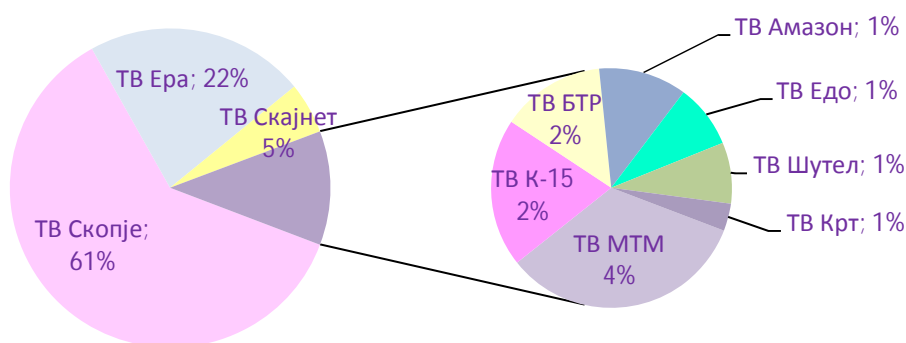
Речиси целокупниот износ на расходите од други активности, го прикажала ТВ БМ (2.264.840,00 денари). Оваа телевизија во 2009 година, сè уште не емитуваше програма.

Вкупни трошоци на регионалните телевизии

Во 2009 година, телевизиските станици што емитуваат програма на подрачјето на град Скопје, направиле вкупни трошоци во износ од 191.231.224,00 денари. Ова е за 16,78 отсто повисок износ во споредба со претходната година.

Трошоците што во анализираната година ги направиле ТВ Скопје (116.831.428,00 денари) и ТВ Ера (42.435.059,00 денари) претставуваат 83 отсто од вкупните трошоци на овие десет телевизии.

Приказ 2.53 Учество во вкупните трошоци на сателитските телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Во споредба со претходната година, само четири телевизии оствариле повисоки трошоци: ТВ Скопје за 16,20 отсто, Ера за 38,33 отсто, Скај Нет за 71,97 отсто и ТВ Едо за 2,31 отсто. Останатите шест субјекти ги намалиле трошоците.

Повеќе од половината трошоци (57,92 отсто) биле направени за создавање и купување програма. Најголем дел од нив биле за плати за вработените директно вклучени во процесот на производство на програма. Единствено ТВ Крт не прикажала трошоци за плати. Од останатите девет телевизии, за плати за вработените најмногу издвоиле ТВ Скопје (47.042.795,00 денари), ТВ Ера (6.576.415,00 денари) и ТВ МТМ (2.848.973,00 денари).

Трошоци за плати на вработените чиј ангажман не е директно поврзан со процесот на производство на програма прикажале само три телевизии: ТВ Ера

(11.708.373,00 денари), ТВ МТМ (307.739,00 денари) и ТВ Шутел (280.000,00 денари).

Материјални трошоци прикажале сите десет телевизии, без исклучок, а највисоки ТВ Скопје (6.399.737,00 денари) и ТВ К-15 (3.439.442,00 денари).

Само четири телевизии издвоиле средства за купување програма: ТВ Скопје (13.693.298,00 денари), МТМ (1.509.113,00 денари), Шутел (451.040,00 денари) и Амазон (201.198,00 денари).

Најголем дел од нематеријалните трошоци (услугите) ги направила ТВ Скопје (10.772.663,00 денари).

Приказ 2.54 Структура на трошоците на регионалните телевизии

Структура на трошоци кај регионалните телевизии	2009	Учество
Материјални трошоци	14,772,418.00	7.72 %
Трошоци за набавка на програма	15,854,649.00	8.29 %
Нематеријални трошоци (услуги)	20,630,550.00	10.79 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	59,513,027.00	31.12 %
Директни трошоци за создавање на програмата	110,770,644.00	57.92 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	12,296,112.00	6.43 %
Амортизација на опремата	16,767,534.00	8.77 %
Амортизација на права и лиценци	11,352,001.00	5.94 %
Кирии и останати режиски трошоци	8,441,252.00	4.41 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	14,959,583.00	7.82 %
Вкупно трошоци на работењето	174,587,126.00	91.30 %
Расходи од други активности	10,778,246.00	5.64 %
Вонредни расходи	5,865,852.00	3.07 %
Вкупно трошоци на работењето	191,231,224.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

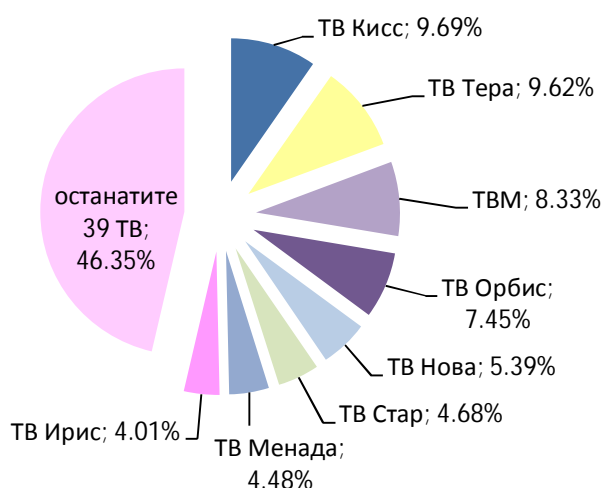
ТВ Скопје прикажала и најголем дел од вкупните трошоци за амортизација на опрема (13.046.476,00 денари), кирии и останати режиски трошоци (6.915.224,00 денари), трошоци од категоријата „останати неопфатени трошоци на работењето“ (8.722.570,00 денари) и расходи од други активности (10.238.665,00 денари).

Вкупни трошоци на локалните телевизии

Заедничките трошоци што во анализираната година ги направиле телевизиските станици што емитуваат програма на локално ниво, изнесувале вкупно 114.445.239,00 денари.

Во 2009 година, највисоки трошоци направиле ТВ Кисс од Тетово (11.094.555,00 денари), ТВ Тера од Битола (11.008.543,00 денари), ТВМ од Охрид (9.534.022,00 денари), ТВ Орбис од Битола (8.527.930,00 денари), ТВ Нова од Куманово (6.166.298,00 денари), ТВ Стар од Штип (5.353.986,00 денари), ТВ Менада од Тетово (5.130.098,00 денари) и ТВ Ирис од Штип (4.589.342,00 денари).

Приказ 2.55 Учество во вкупните трошоци на локалните телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Заедничкото учество на останатите 39 локални телевизиски станици изнесува 46,35 отсто.

Најголем дел од вкупните трошоци што локалните телевизиски станици ги направиле во анализираната година, биле директни трошоци за создавање програма (64,87 отсто). Од нив, пак, најголемо учество имаат материјалните трошоци (24,78 отсто).

Платите и другите надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма, во вкупните трошоци учествуваат со 20,44 отсто. Вкупно девет локални телевизии воопшто не прикажале ваков вид трошок: ТВ Калтрина од Струга, ТВ Протел од Пробиштип, ТВ Далга Крт од куманово, ТВ Гура од Кичево, ТВ Аниса од Македонска Каменица, ТВ Топ ТВ од Берово, ТВ Супер Скај од Тетово, ТВ Морис од Охрид и ТВ Сител 2 од Кратово (овој субјект во 2009 година сè уште не емитуваше програма).

Овој сегмент од телевизиската индустрија издвоил најмал дел од вкупните средства за набавка на програма (учеството на овој вид трошок во вкупните трошоци е 2,43 отсто). Од вкупно 47 локални телевизиски станици, само 15 прикажале трошоци за набавка на програма: ТВМ од Охрид, ТВ Нова од Куманово, ТВ Стар од Штип, ТВ Менада од Тетово, НТВ од Охрид, ТВ КТВ-41 од Кавадарци, ТВ Здравкин од Велес, ТВ Нова од Гевгелија, ТВ Арт Канал од Струга, ТВ Хана од

Куманово, ТВ Еми од Радовиш, ТВ Свет од Свети Николе, ТВ Д1 од Делчево, ТВ Кочани од Кочани и ТВ Чеграни Медиа од Гостивар.

Приказ 2.56 Структура на трошоците на локалните телевизии

Структура на трошоци кај локалните телевизии	2009	Учество
Материјални трошоци	28,356,981.00	24.78 %
Трошоци за набавка на програма	2,775,969.00	2.43 %
Нематеријални трошоци (услуги)	19,713,880.00	17.23 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	23,396,035.00	20.44 %
Директни трошоци за создавање на програмата	74,242,865.00	64.87 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	6,605,139.00	5.77 %
Амортизација на опремата	16,042,139.00	14.02 %
Амортизација на права и лиценци	120,370.00	0.11 %
Кирии и останати режиски трошоци	2,491,897.00	2.18 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	10,464,958.00	9.14 %
Вкупно трошоци на работењето	109,967,368.00	96.09 %
Расходи од други активности	3,287,363.00	2.87 %
Вонредни расходи	1,190,508.00	1.04 %
Вкупно трошоци на работењето	114,445,239.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Позначајно учество во вкупните трошоци имаат трошоците за амортизација на опремата (14,02 отсто) и трошоците од категоријата „останати неопфатени трошоци од работењето“ (9,14 отсто).

Резултат од работењето во телевизиската индустрија

Во 2009 година, резултатот од работењето на сите субјекти во телевизиската индустрија, е загуба во износ од 314.362.672,00 денари.

Од вкупно 77 субјекти (јавниот сервис и 76-те комерцијални телевизиски станици), само 34 оствариле позитивен финансиски резултат. Останатите, вклучувајќи ја и Македонската телевизија, работеле со загуба.

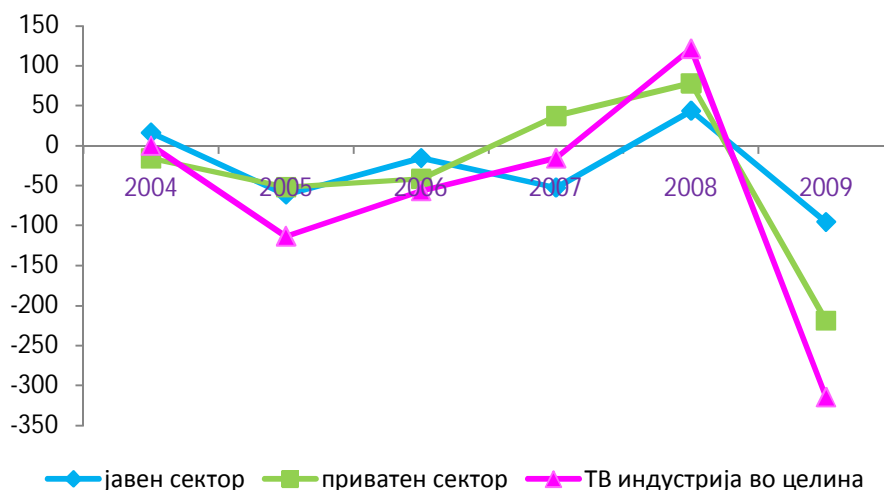
Приказ 2.57 Остварен резултат од работењето во јавниот и во приватниот сектор (МКД)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Јавен сектор	16.001.998,00	-61.330.470,00	-15.355.399,00	-52.723.595,00	43.363.810,00	-95.543.789,00
Приватен сектор	-15.899.346,00	-51.914.299,00	-41.429.672,00	37.037.056,00	77.889.183,00	-218.818.883,00
Резултат	104.656,00	-113.242.764,00	-56.783.065,00	-15.686.539,00	121.252.993,00	-314.362.672,00

Извор: Совет за радиодифузија

Во последните шест години, за телевизиската индустрија во целина, во оваа година е регистрирана најголема загуба. Негативен резултат од работењето е остварен и во 2005, 2006 и во 2007 година, но загубата во 2005 година е речиси три пати помала, во 2006 година 5,5 пати помала, а во 2007 година дури 20 пати помала отколку загубата во последната година.

Приказ 2.58 Остварен резултат од работењето во јавниот и во приватниот сектор (МКД)

Извор: Совет за радиодифузија

Единствено во 2008 година обата сектора оствариле позитивен финансиски резултат од работењето.

Во 2004 година, јавниот сервис остварил добивка а приватниот загуба, додека во 2007 година, јавниот сервис работел со загуба а приватните телевизиски станици во целина, оствариле добивка.

Македонската телевизија остварила позитивен резултат од работењето само во 2004 и во 2008 година, а приватните телевизиски станици само во 2007 и во 2008 година.

Приказ 2.59 Остварен резултат од работењето на ТВ-пазарот во 2009 година (МКД)

Остварен резултат	2009
Приходи од основна дејност	1,968,521,059.00
Вкупно трошоци на работењето	2,275,883,745.00
Добивка (загуба) од основна дејност	-307,362,686.00
Приходи од други активности	28,038,617.00
Расходи од други активности	57,251,354.00
Добивка (загуба) од други активности	-29,212,737.00
Вонредни приходи	34,754,827.00
Вонредни расходи	7,056,393.00
Добивка (загуба) пред оданочување	-308,876,989.00
Добивка (загуба) по оданочување (нето добивка/загуба)	-314,362,672.00

Извор: Совет за радиодифузија

Петте комерцијални телевизиски станици на национално ниво, направиле загуба во износ од 22.021.457,00 денари. Ова се должи на високата загуба на Телевизија Алсат-М (67.854.553,00 денари). Другите четири телевизиски станици оствариле позитивен финансиски резултат и тоа: А1 (20.646.995,00 денари), Канал 5 (20.816.503,00 денари), Сител (1.439.562,00 денари) и Телма (2.930.036,00 денари).

Во анализираната година, најголема загуба направиле субјектите што имаа дозвола да емитуваат програма на национално ниво преку сателит (загубата на овој сегмент од пазарот изнесува 107.340.423,00 денари). Од вкупно четиринаест субјекти, еден (Телевизија Зајди-зајди) немал деловна активност во 2009 година, а останатите тринаесет оствариле негативен финансиски резултат од работењето. Најголеми загуби направиле следните телевизии: Телевизија Алфа (34.377.249,00 денари), АБ Канал (23.636.831,00 денари), Канал 5 Плус (13.574.380,00 денари), Наша ТВ (11.879.256,00 денари) и ЕРА САТ (9.896.731,00 денари). Најмала е загубата на телевизија А2 во износ од 66.479,00 денари).

Само три регионални телевизии оствариле добивка (МТМ, БТР и Шутел). Останатите седум работеле со загуба, и тоа: ТВ Скопје остварила загуба во износ од 81.879.869,00 денари, Ера во износ од 14.623.739,00 денари, К-15 во износ од 2.797.074,00 денари, Скај Нет во износ од 2.180.110,00 денари, Едо во износ од 1.448.270,00 денари, Амазон во износ од 772.229,00 денари и КРТ во износ од 85.569,00 денари.

Приказ 2.60 Остварен резултат од работењето на ТВ-пазарот во 2009 година (МКД)

	добивка	загуба
Македонска телевизија		-95.543.789,00
Приватни ТВ на државно ниво		-22.021.457,00
Сателитски ТВ		-107.340.423,00
Регионални ТВ		-103.448.848,00
Локални ТВ	13.991.845,00	
Вкупно	13.991.845,00	-328.354.517,00
Резултат		-314.362.672,00

Извор: Совет за радиодифузија

Локалните телевизиски станици се единствениот сегмент во телевизиската индустрија што остварил позитивен финансиски резултат од работењето во 2009 година (добивка во износ од 13.991.845,00 денари). Најдобар финансиски резултат оствариле Телевизија Вис од Струмица (добивка во износ од 4.484.426,00 денари), ТВ Боем од Кичево (2.515.891,00 денари) и ТВ Орбис од Битола (2.456.108,00 денари).

Петнаесет локални телевизии направиле загуба: ТВ Ирис од Штип, ТВ Арт Канал и ТВ Калтрина од Струга, НТВ од Охрид, ТВ Жупа од Центар Жупа, ТВ Нова и ТВ Феста од Куманово, ТВ Нова од Гевгелија, ТВ Гурра од Кичево, ТВ Меди од Битола, ТВ Златен Канал од Крива Паланка, ТВ Сител 2 од Кратово, ТВ Д1 од Делчево, ТВ Супер Скај од Тетово и ТВ Лажани од Лажани.

Најголема загуба направиле телевизија Ирис од Штип (1.795.692,00 денари), Арт Канал од Струга (1.499.323,00 денари) и НТВ од Охрид (1.245.917,00 денари).

Пасива и обврски во телевизиската индустрија

Во анализираната година, вкупната пасива на сите субјекти во телевизиската индустрија изнесува 3.542.274.427,00 денари. Во споредба со претходната година вкупната пасива е зголемена за 5,51 отсто, а во споредба со 2007 година за 35,70 отсто.

Зголемување на пасивата се забележува кај сите сегменти на телевизиската индустрија, но најголемо кај регионалните телевизиски станици (23,81 отсто во однос на 2008 година и дури 179,90 отсто во однос на 2007 година).

Приказ 2.61 Вкупна пасива во периодот од 2007 - 2009 (МКД)

	2007	2008	2009
Национални	2.360.696.673,00	2.954.649.810,00	3.059.793.995,00
Регионални	106.916.697,00	241.714.442,00	299.255.921,00
Локални	142.676.375,00	160.845.558,00	183.224.511,00
Јавен сектор (МТВ)	954.734.164,00	1.007.672.601,00	1.138.344.420,00
Приватен сектор	1.655.555.581,00	2.349.537.209,00	2.403.930.007,00
ВКУПНО	2.610.289.745,00	3.357.209.810,00	3.542.274.427,00

Извор: Совет за радиодифузија

Локалните телевизиски станици ја зголемиле пасивата за 13,91 отсто во однос на 2008 година, и за 28,42 отсто во однос на 2007 година.

Во однос на претходната година, најниска стапка на раст се забележува кај пасивата на националните телевизии (3,56 отсто). Стапката на раст во однос на 2007 година кај овој сегмент од телевизиската индустрија изнесува 29,61 отсто.

И јавниот сервис во континуитет ја зголемувал вкупната пасива, и тоа за 12,97 во споредба со 2008 година и за 19,23 отсто во споредба со 2007 година.

Во 2009 година, заедничките обврски на сите телевизиски станици изнесувале 2.645.787.158,00 денари. Најголем дел од нив (78,25 отсто) биле краткорочни обврски, а од нив, пак, најголемиот дел биле обврски кон добавувачите (58,7 отсто).

Вкупниот износ на долгорочните обврски е 575.508.735,00 денари, од кои 82,77 отсто биле долгорочни обврски по кредити.

Вкупните обврски на Македонската телевизија изнесувале 719.607.791,00 денари. Од петте терестријални телевизиски станици на државно ниво, највисоки обврски имала Телевизија А1 (651.428.082,00 денари), а од сателитските телевизии АБ Канал (133.896.637,00 денари).

Најзадолжена регионална телевизија била ТВ Скопје со вкупен износ на обврските од 375.180.033,00 денари.

Локална телевизиска станица со највисоки обврски била Тера Телевизија од Битола, со задолжување во вкупен износ од 15.535.144,00 денари).

Приказ 2.62 Обврски и капитал во 2009 година (МКД)

Вид обврска	Вкупно во ТВ индустријата	МТВ	Приватен сектор
Обврски спрема добавувачи	1,215,979,285.00	339,973,213.00	876,006,072.00
Обврски по меници и чекови	0.00	0.00	0.00
Други краткорочни обврски	854,299,138.00	332,950,619.00	521,348,519.00
Вкупно краткорочни обврски	2,070,278,423.00	672,923,832.00	1,397,354,591.00
Долгорочни обврски по кредити	476,336,740.00	46,683,959.00	429,652,781.00
Долгорочни обврски по обврзници	0.00	0.00	0.00
Останати обврски	99,171,995.00	0.00	99,171,995.00
Вкупно обврски	2,645,787,158.00	719,607,791.00	1,926,179,367.00
Капитал	1,114,427,591.00	315,931,636.00	798,495,955.00
Задржана добивка на 31.12	-388,835,004.00	0.00	-388,835,004.00
Вкупно резерви на 31.12	161,621,270.00	102,804,993.00	58,816,277.00
Вкупно капитал и резерви	896,487,269.00	418,736,629.00	477,750,640.00
Вкупна пасива	3,542,274,427.00	1,138,344,420.00	2,403,930,007.00

Извор: Совет за радиодифузија

Обврските на овие пет телевизиски станици претставуваат 71,65 отсто од вкупните обврски во телевизиската индустрија.

Вработени во телевизиската индустрија

Во 2009 година, во телевизиската индустрија во целина (јавниот сервис и комерцијалните телевизиски станици) биле вработени вкупно 2120 лица, од кои во редовен работен однос биле 1676, а останатите 444 биле хонорарно ангажирани.

Приказ 2.62 Број и структура на вработените во телевизиската индустрија

Вид на кадри	Број	Статус	
		Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	596	435	161
Уредници	125	107	18
Управители/директори	62	56	6
Технички кадар (инжинери и техничари)	345	260	85
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	559	475	84
Други кадри	433	343	90
ВКУПНО	2120	1676	444

Извор: Совет за радиодифузија

Најголемо учество во структурата на вработените има новинарскиот кадар (28 отсто).

Учеството на лицата ангажирани како режисери, сниматели, монтажери и друг реализаторски кадар во вкупниот број на вработени во телевизиската индустрија изнесува 26 отсто, а учеството на техничкиот кадар 16 отсто.

Вработени во Македонска телевизија

Во 2009 година, во Македонската телевизија биле вработени вкупно 487 лица, сите во редовен работен однос.

Приказ 2.63 Број и структура на вработените во јавниот сектор

Вид на кадри	Број на вработени во редовен работен однос 2009
Новинари	92
Уредници	24
Управители/директори	1
Технички кадар (инжинери и техничари)	127
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	122
Други кадри	121
ВКУПНО	487

Извор: Совет за радиодифузија

Најголем дел од вработените (26 отсто) биле технички кадар (инженери и техничари), а нешто помалку реализаторски кадри (режисери, сниматели, монтажери и др.).

Во Македонската телевизија биле ангажирани вкупно 92 новинари, а 24 лица биле уредници.

Во споредба со претходната година, вкупниот број на вработени бил намален за 6,78 отсто, или во апсолутен износ за 33 лица.

Вработени во комерцијалните терестријални телевизии на национално ниво

Во петте приватни телевизии што емитуваат програма на национално ниво, преку терестријален предавател, во 2009 година биле вработени вкупно 754 лица, од кои 611 во редовен работен однос, а 143 лица биле хонорарно ангажирани.

Во структурата на вработените, најголемо учество (34,22 отсто) има реализаторскиот кадар (режисери, сниматели, монтажери и слично). Најголем дел од овие вработени лица имале средно образование.

Приказ 2.64 Број и структура на вработените

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	Друго	Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	196	150	46	0	153	43
Уредници	49	40	9	0	47	2
Управители/директори	12	10	2	0	12	0
Технички кадар (инженери и техничари)	77	26	51	0	52	25
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	258	88	165	5	224	34
Други кадри	162	53	101	8	123	39
ВКУПНО	754	367	374	13	611	143

Извор: Совет за радиодифузија

На второто место, според учеството во вкупниот број вработени, се новинарите (речиси 26 отсто), кои во најголем дел имале комплетирано високо образование (77 отсто од новинарите биле со високо образование).

Од споредбениот приказ на податоците за просечниот број на вработени во секој телевизиска станица поединечно, во последните шест години, може да се

забележи дека во последната година во овој сегмент од телевизиската индустрија биле вработени најголем број лица.

Единствено Телевизија Канал 5 го намалила бројот на вработени во споредба со претходната година, и тоа за 4 лица. Телевизија Телма го задржала итиот број на вработени, а останатите три телевизиски станици го зголемиле бројот на вработени и тоа А1 и Сител за 10 лица, а Телевизија Алсат-М за 2 лица.

Приказ 2.65 Просечен број на вработени во редовен работен однос

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
A1	8	8	72	150	186	196
Алсат-М	1	8	37	81	117	119
Канал 5	63	72	80	87	92	88
Сител	76	76	79	89	103	113
Телма	60	63	63	64	69	69
ВКУПНО	208	227	331	483	567	585

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Во споредба со претходните четири години, секоја телевизија го зголемила вкупниот број на вработени.

Вработени во сателитските телевизиски станици

Во 2009 година, вкупниот број на ангажирани лица кај сателитските телевизиски станици изнесувал 337 лица. Во редовен работен однос биле 231 лице, а останатите 106 биле ангажирани хонорарно.

Најголем дел од вработените биле ангажирани како новинарски кадар (35 отсто од вкупниот број). Од нив пак, речиси 64 отсто имале комплетирано високо образование.

Приказ 2.66 Број и структура на вработените во сателитските телевизии

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	Друго	Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	118	75	43	0	75	43
Уредници	14	9	5	0	8	6
Управители/директори	7	4	3	0	5	2
Технички кадар (инженери и техничари)	55	21	34	0	26	29
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	68	15	53	0	61	7
Други кадри	75	34	37	4	56	19
ВКУПНО	337	158	175	4	231	106

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Лицата ангажирани како режисери, сниматели, монтажери и друг реализаторски кадар, сочинувале 20 отсто од вработените. Кај овие кадри доминантни биле вработените со средна стручна подготовка.

Техничкиот кадар сочинува 16 отсто од вкупниот број на вработени. И кај овие вработени, најголемиот дел биле со средно образование.

Приказ 2.67 Број на вработени во сателитските телевизии

ТВ станица	2009
ТВ Алфа	72
ТВ АБ Канал	50
Канал 5 Плус	37
Наша ТВ	35
ТВ А2	20
ТВ Перспектива (Скај нет +)	9
ТВ Сонце	7
ТВ ЕРА САТ	1
ТВ БМ	0
ТВ Сител 3	0
ТВ МНЦ МЕДИА	0
ТВ Зајди-зајди	0
ТВ ЦАНГЛ	0
ТВ К-15 минус	0
ВКУПНО	231

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Од шесте телевизии што немале вработени лица, три (БМ, МНЦ Медиа и Зајди-Зајди) во анализираната година сеуште не емитуваа програма. Останатите три телевизиски станици (Сител 3, Цангл и К-15 Мунус) функционираше во текот на целата година, без ниту еден вработен во редовен работен однос.

Вработени во регионалните телевизиски станици

Во анализираната година, во десетте регионални телевизиски станици биле ангажирани вкупно 233 лица, од кои во редовен работен однос биле 197 лица.

Новинарскиот кадар бил најброен (вкупно 93 лица или речиси 40 отсто од вкупниот број вработени). Според образовната структура, доминантно учество кај новинарите имале лицата со комплетирано високо образование (71 отсто).

Како реализаторски кадар биле ангажирани вкупно 49 лица (режисери, сниматели, монтажери и др.). Најголем дел од нив (74 отсто) имале средна стручна подготовка.

Приказ 2.66 Број и структура на вработените во регионалните телевизии

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	Друго	Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	93	66	26	1	70	23
Уредници	14	10	4	0	13	1
Управители/директори	9	5	3	1	9	0
Технички кадар (инженери и техничари)	34	7	27	0	32	2
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	49	12	36	1	43	6
Други кадри	34	9	25	0	30	4
ВКУПНО	233	109	121	3	197	36

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Во 2009 година, вкупниот број вработени во регионалните телевизии бил зголемен за 58,87 отсто отколку во 2008 година, а за 228,33 отсто отколку во 2007 година.

Ова се должи на новите вработувања во ТВ Скопје (50 во 2008 година и уште 81 во 2009 година) и на ТВ Ера (6 во 2008 година и уште 10 во 2009 година).

Приказ 2.67 Број на вработени во ТВ станиците на регионално ниво (Скопје)

ТВ станица	2007	2008	2009
ТВ Скопје	10	60	141
ТВ Ера	6	12	22
ТВ МТМ	21	19	16
ТВ К-15	10	18	8
ТВ Едо	3	3	3
ТВ Шутел	2	4	2
ТВ Амазон	2	2	2
ТВ Скајнет	1	1	1
ТВ БТР	4	4	1
ТВ Крт	1	1	1
ВКУПНО	60	124	197

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Во 2009 година, вкупно четири регионални телевизии го намалиле бројот на вработените: Телевизија К-15 (за 8 лица), ТВ МТМ и ТВ БТР (за по три вработени) и ТВ Шутел (за 2 лица).

Четири телевизиски станици не го промениле бројот на вработените во последните три години: ТВ Едо, ТВ Амазон, ТВ Скајнет и ТВ Крт.

Зачудува податокот дека дури три регионални телевизии имаат ангажирано само по едно лице во редовен работен однос (ТВ Скајнет, ТВ БТР и ТВ Крт), а две телевизиски станици само две лица во редовен работен однос (ТВ Шутел и Амазон).

Вработени во локалните телевизиски станици

Во локалните телевизиски станици биле вработени вкупно 309 лица, од кои 150 во редовен работен однос, а останатите биле ангажирани хонорарно.

Доминантно учество има новинарскиот кадар, кој претставува 31 отсто од вкупниот број вработени. Речиси 63 отсто од новинарите биле со високо образование.

Приказ 2.68 Број и структура на вработените во локалните телевизии

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	Друго	Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	97	61	36	0	45	52
Уредници	24	15	9	0	15	9
Управители/директори	33	18	14	1	29	4
Технички кадар (инженери и техничари)	52	6	46	0	23	29
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	62	9	53	0	25	37
Други кадри	41	7	29	5	13	28
ВКУПНО	309	116	187	6	150	159

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Позначаен дел од вработените (20 отсто) биле ангажирани како режисери, сниматели, монтажери и друг реализаторски кадар. Според структурата на образование, најголем дел од нив биле со средна стручна подготовка.

Шест локални телевизиски станици, што започнаа да емитуваат програма во анализираната година, за прв пат тогаш ангажираа лица во редовен работен однос. Станува збор за следните субјекти: ТВ Тиквеша од Кавадарци (шест вработувања), ТВ Златен Канал од Крива Паланка и ТВ Кочани ЛД од Кочани (по четири лица), ТВ Д1 од Делчево (три лица), ТВ Чеграни Медиа (две лица) и Топ ТВ од Берово (едно лице).

Бројот на вработени го зголемиле само три локални телевизии, и тоа: ТВ Тера од Битола (за 5 лица), ТВМ од Охрид и ТВ Еми од Радовиш (по едно лице).

Во споредба со претходната година, бројот на вработени го намалиле вкупно осум локални телевизии: ТВ Стар од Штип за три лица, ТВ Кисс и ТВ Арт од

Тетово и ТВ Интел од Струмица за по две лица, а ТВ Орбис од Битола, ТВ Нова од Гевгелија, ТВ Боем од Кичево и ТВ Спектра од Струга по едно лице.

Приказ 2.69 Број на вработени во приватните ТВ-станции на локално ниво

ТВ станица	2007	2008	2009	ТВ станица	2007	2008	2009
ТВ Кисс, Тетово	15	17	15	ТВ Жупа, Центар Жупа	1	2	2
ТВМ, Охрид	11	12	13	ТВ Свет, Свети Николе	4	2	2
ТВ Тера, Битола	15	8	13	ТВ Чеграни Медиа	0	0	2
ТВ Ирис, Штип	10	нп	10	ТВ Феста, Куманово	2	нп	2
ТВ Еми, Радовиш	8	7	8	ТВ Дуе, Гостивар	0	2	2
ТВ Вис, Струмица	7	7	7	ТВ Арт Канал, Струга	3	2	2
ТВ Менада, Тетово	7	7	7	ТВ Меди, Битола	2	1	1
ТВ Тиквешија, Кавадарци	0	0	6	ТВ Хана, Куманово	3	1	1
ТВ Нова, Куманово	1	5	5	ТВ Гурра, Кичево	0	1	1
ТВ КТВ-41, Кавадарци	4	5	5	ТВ Морис, Охрид	2	1	1
ТВ Стар, Штип	7	7	4	ТВ Аниса, Пласница	1	1	1
ТВ Орбис, Битола	0	5	4	ТВ Далга КРТ, Куманово	1	1	1
ТВ Коха, Тетово	5	4	4	ТВ Лажани, Лажани	0	1	1
ТВ Златен канал, Крива Планка	0	0	4	ТВ Вижн-БМ (ТВ Канал Визија), Прилеп	0	1	1
ТВ Кочани-ЛД	0	0	4	ТВ НТВ, Охрид	5	нп	1
ТВ Арт, Тетово	6	5	3	ТВ Топ ТВ, Берово	0	0	1
ТВ Кобра, Радовиш	4	3	3	ТВ Боем, Кичево	1	2	1
ТВ Калтрина, Струга	2	3	3	ТВ Супер скај, Тетово	1	0	0
ТВ Канал 21, Велес	2	3	3	ТВ Канал 8, Кочани	0	0	0
ТВ Д1, Делчево	0	0	3	ТВ Сител 2, Кратово	0	0	0
ТВ Интел, Струмица	4	4	2	ТВ Спектра, Струга	0	3	3
ТВ Нова, Гевгелија	1	3	2	ТВ ВТВ, Валандово	2	2	нп
ТВ Здравкин, Велес	6	2	2	ТВ Ускана, Кичево	2	нп	нп
ТВ Протел, Пробиштип	2	2	2				
ВКУПНО					147	132	158

Извор: Централен регистар на РМ/ Совет за радиодифузија

Радиска индустрија

3.1 Клучни промени на радискиот пазар

Приказ 3.1. Клучни показатели за промените на РА пазарот

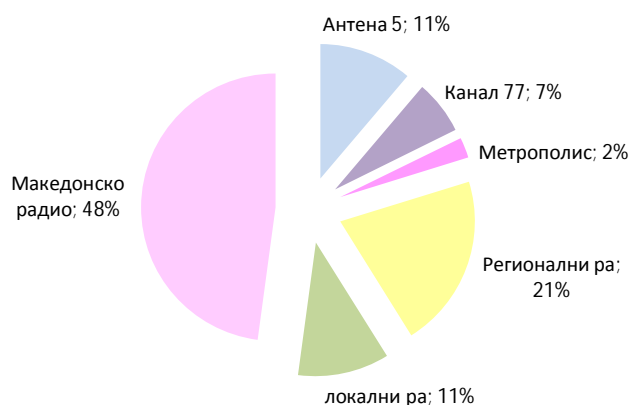
Показатели	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Вкупни приходи во РА индустријата (милиони денари)	377	345	371	365	434	286
Приходи на јавниот сервис (милиони денари)	253	217	225	228	295	137
Приходи на приватните РА на државно ниво (милиони денари)	54	52	60	51	47	58
Број на субјекти на РА пазарот	106	98	98	62	68	71

Извор: Совет за радиодифузија/СММРИ Скопје

Во 2009 година, во радиската индустрија се остварени најниски вкупни приходи во последните шест години

Вкупните приходи остварени во радиската индустрија изнесувале 285.993.266,00 денари, што е за 34,17 отсто помалку отколку претходната година. Намалувањето на вкупните приходи на радиската индустрија во анализираната година, се должи на намалувањето на приходите на јавниот сервис – Македонско радио. Вкупните приходи на приватниот сектор во целина имаат тенденција на раст во последните три години.

Приказ 3.2 Удел во вкупните приходи во радиската индустријата во 2009 година

Извор: Совет за радиодифузија

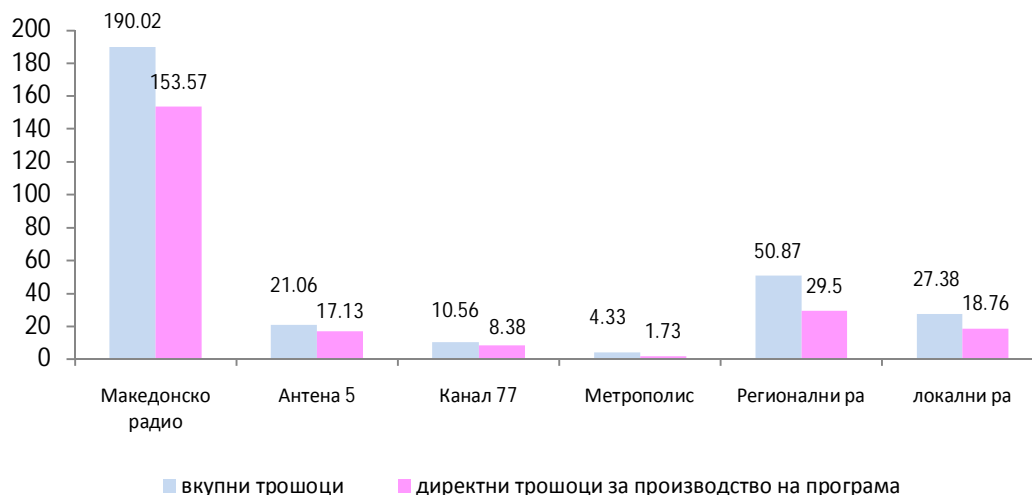
Радиостаниците што емитуваат програма на територијата на целата држава (Македонско радио и трите комерцијални национални радиостаници) заеднички оствариле 68 отсто од вкупните приходи.

И трошоците што радиската индустрија во целина ги направила во 2009 година се најниски во последните шест години

Во 2009 година, вкупните трошоци што ги направиле радиостаниците изнесувале 304.231.590,00 денари, што е за 17,27 отсто помалку отколку во претходната година.

Трошоците на јавниот сектор – Македонско радио се помали за 22,61 отсто во однос на 2008 година, а во однос на 2007 година за 24,95 отсто. Вкупните трошоци на приватниот сектор во целина се пониски за 6,55 отсто односно за 11,08 отсто во споредба со претходните две години.

Приказ 3.3 Вкупни трошоци и трошоци за создавање на програмата (во мил. денари)

Извор: Совет за радиодифузија

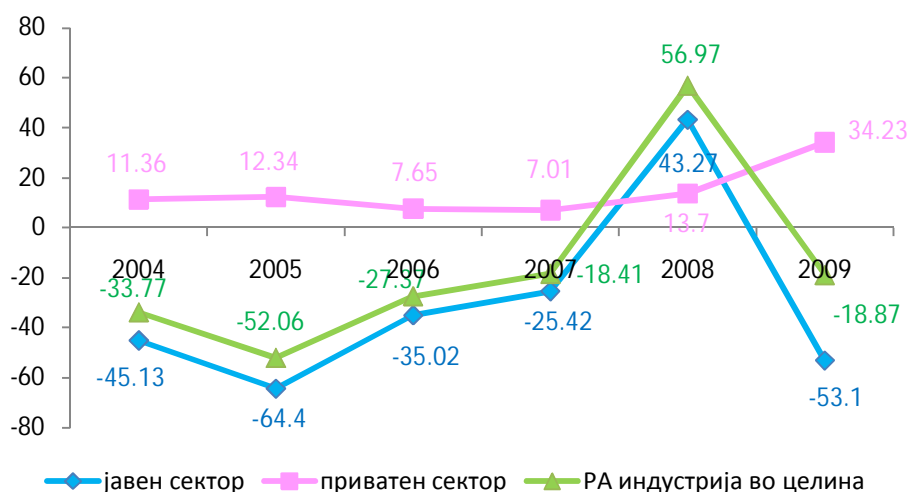
Директните трошоци за создавање на програмата, имаат најголемо учество во вкупните трошоци на радиостаницата Анета 5 (81,34 отсто), во вкупните трошоци на на јавниот сервис – Македонско радио (80,82 отсто) и во вкупните трошоци на радиостаницата Канал 77 (79,36 отсто).

За создавање и купување програма, најмал дел од вкупните трошоци издвоила радиостаницата Метрополис (само 39,95 отсто).

Приватниот сектор остварил позитивен финансиски резултат, а јавниот сектор – загуба

Резултатот од работењето на сите субјекти на радиската индустрија во 2009 година е загуба во износ од 18.865.186,00 денари.

Приказ 3.4 Остварен резултат од работењето во јавниот и во приватниот сектор (МКД)

Извор: Совет за радиодифузија

Од вкупно 69 субјекти (јавниот сервис и 68-тете комерцијални радиостаници), само 15 работеле со загуба. Останатите 54 радиостаници, оствариле позитивен финансиски резултат.

Вкупниот број на вработени во радиската индустрија изнесувал 526 лица

Во 2009 година, во сите субјекти на радиската индустрија, биле вработени вкупно 526 лица, од кои 299 во јавниот сервис (Македонско радио) и 227 во приватниот сектор.

Приказ 3.5 Број и структура на вработените во радиската индустрија

Вид на кадри	Број на вработени лица
	2009
Новинари	171
Уредници	40
Управители/директори	41
Технички кадар (инженери и техничари)	113
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	111
Други кадри	50
ВКУПНО	526

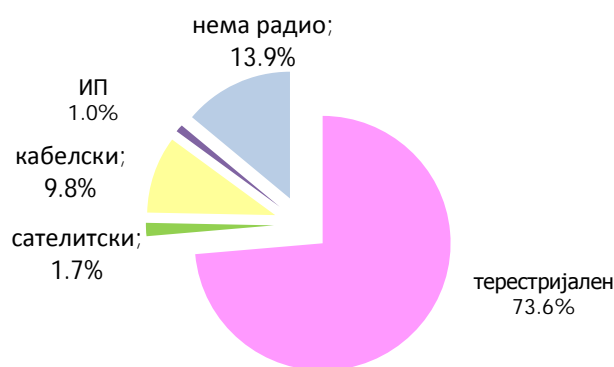
Извор: Совет за радиодифузија

Во редовен работен однос биле вкупно 445 лица, а 81 лице биле хонорарно ангажирани.

2.2 Модели на прием на радиосигналот и субјекти на пазарот

Во 2009 година, најголем дел од македонските домаќинства радиосигналот го примале преку терестријална антена. Речиси 10 отсто од домаќинствата слушале радио преку кабелски приклучок, само 1,7 отсто преку сателитска антена, а 1 отсто преку интернет протокол. Речиси 14 отсто од испитаниците се изјасниле дека воопшто немаат радио.

Приказ 3.6 Модели на прием на ТВ-сигналот

Извор: Совет за радиодифузија

Во 2009 година, покрај јавниот сервис – Македонско радио и локалните јавни радиодифузни претпријатија кои што беа во различни фази од процесот на нивната трансформација согласно одредбите од Законот за радиодифузната дејност, постоеја уште 71 радиостаница во приватна сопственост.

Приказ 3.7 Радиостаници во јавниот и во приватниот сектор

Јавен сектор	20
Приватен сектор	68
Непрофитни радиостаници	3
Вкупно	91

Извор: Совет за радиодифузија

Покрај комерцијалните радиостаници кои што емитуваа програма на национално, регионално и локално ниво, на локално ниво емитуваа програма и три непрофитни радиодифузни установи.

Приказ 3.8 Комерцијални радиостаници според опфатот

Државно ниво	3
Регионално ниво	16
Локално ниво (комеријални)	49
Локално ниво (непрофитни)	3
Вкупно	71

Извор:Совет за радиодифузија

На територијата на целата држава, програма емитуваа три комерцијални радиостаници и Македонското радио со трите програмски сервиси: Македонско радио – Прва програма (MP1), Македонско радио – Втора програма (MP2) и Македонско радио – Програма на јазиците на етничките заедници.

Приказ 3.9 Радиостаници на државно ниво

	Сектор	Програмски сервиси
МРА	Јавен	3
Антена 5	Приватен	1
Канал 77	Приватен	1
Рос Метрополис	Приватен	1

Извор:Совет за радиодифузија

Дозвола да емитуваат програма на регионално ниво (на подрачјето на град Скопје) имаа вкупно 16 комерцијални радиостаници и една непрофитна установа (Студентско радио при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје).

Приказ 3.10 Комерцијални радиостаници на регионално ниво

Општина	Бр.	РА станици
Скопје	16	Зона М-1, Фолк, Сити, Скај, Роса АБ, Џез ФМ, Лајф, Спортско радио Канал 4, Буба Мара, Ват, Класик, Арачина, ЕФ-ЕМ 90.3 - Спортско радио, Фортуна, Клуб ФМ, Равел

Извор:Совет за радиодифузија

На локално ниво, програма емитуваа 49 комерцијални радиостаници и две непрофитни установи (Универзитетско радио УГД ФМ и Достлогун Сеси, двете на подрачјето на Штип).

Приказ 3.11 Комерцијални радиостаници на локално ниво

општина	Број	Радио станици
Битола	4	106, Б-97, Актуел, Делфин
Велес	3	Џе-Де, Мерак 5 ФМ, Голди
Виница	1	Ла Коста
Гевгелија	1	Тајм
Гостивар	1	Комета 2000
Дебар	1	Мерлин
Кавадарци	1	Галакси-2002

Кичево	1	Александар Македонски
Кочани	1	Роса АБ
Куманово	5	КМР, Браво, Јехона
Неготино	1	Микс
Охрид	3	МХ, Супер, Лав
Пехчево	1	Пехчево
Прилеп	6	5 Чоки, Беса, Риниа 2000, Тернипе, Мефф, Холидеј,
Радовиш	1	Алфа
Ростуше	1	Еми
Струга	3	Ди-Џеј, Рапи, Кики
Струмица	2	Хит, Експрес,
Тетово	4	Плус Форте, Кисс, Фама, Блета
Центар Жупа	1	Семи
Штип	1	Черења
Пласница	1	Мис 2008
Берово	1	Скај
Делчево	1	Зора
Македонски Брод	1	Морис плус
Неготино	1	Продукција-ЛГН
Македонска Каменица	1	Македонска Каменица
Свети Николе	2	Модеа, Свети Николе

Извор: Совет за радиодифузија

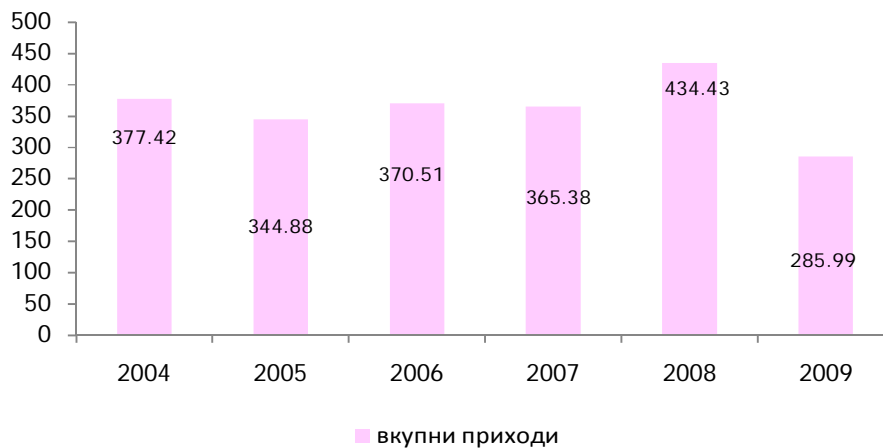
2.2 Приходи во радиската индустрија

Вкупни приходи во радиската индустрија

Во 2009 година вкупните приходи остварени во радиската индустрија изнесувале 285.993.266,00 денари.

Во периодот од 2004 до 2009 година, последната година била најнеповолна за радиската индустрија во целина. Имено, во споредба со 2008 година, вкупните приходи се пониски за 34,17 отсто, во споредба со 2007 година за 21,73, во споредба со 2006 година за 22,81 отсто, во споредба со 2005 година за 17,08 отсто и во споредба со 2004 година приходите се пониски за 24,23 отсто.

Приказ 3.12 Движење на вкупните приходи во радиската индустрија (2004-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Радиостаниците што емитуваат програма на национално и на регионално ниво, во анализираната година оствариле помалку приходи, отколку претходните две години.

Приказ 3.13 Вкупни приходи во радиската индустрија (2004-2009 година)

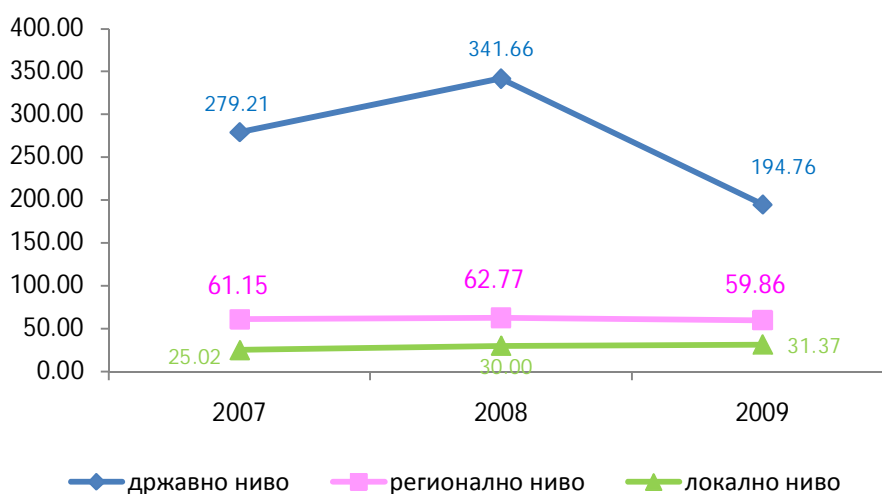
	2007	2008	2009	Стапка на раст 09/08
државно ниво	279,214,311.00	341,662,322.00	194,763,267.00	-43.00 %
регионално ниво	61,145,241.00	62,768,332.00	59,858,154.00	-4.64 %
локално ниво	25,016,188.00	30,003,767.00	31,371,845.00	4.56 %
јавен сектор	227,783,774.00	294,595,805.00	136,925,020.00	-53.52 %
приватен сектор	137,591,966.00	139,838,616.00	149,068,246.00	6.60 %
ВКУПНО:	365,375,740.00	434,434,421.00	285,993,266.00	-34.17 %

Извор: Совет за радиодифузија

Единствено локалните радиостаници ги зголемиле приходите и тоа за 4,56 отсто во споредба со 2008 година, и за 25.41 отсто во споредба со 2007 година.

Најголемо намалување на вкупните приходи се забележува кај јавниот сектор. Имено, приходите на Македонското радио се намалиле за 53,52 отсто во споредба со претходната година, и за 39,89 отсто помалку отколку во 2007 година. Приватниот сектор во целина, во континуитет ги зголемува вкупните приходи.

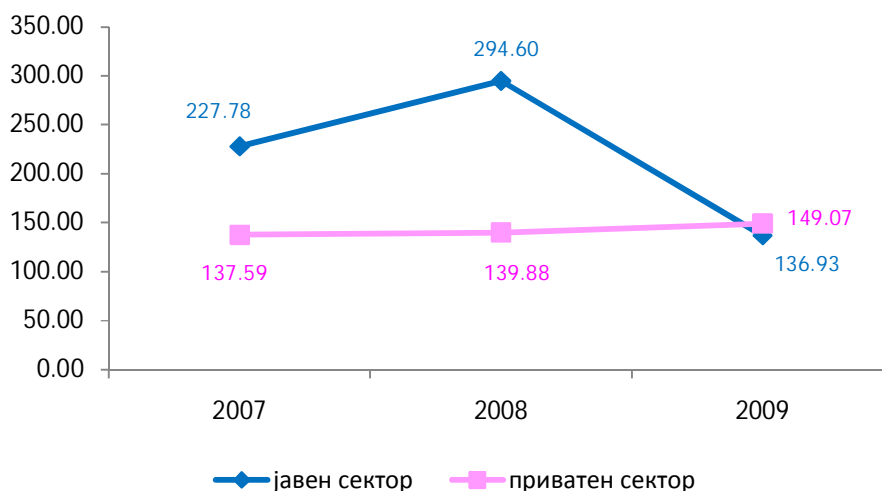
Приказ 3.14 Движење на вкупните приходи во радиската индустрија (2007-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Најголем пад се забележува кај вкупните приходи на радиостаниците што емитуваат програма на територијата на целата држава. Вкупните приходи на регионалните и локалните радиостаници бележат релативна константност.

Приказ 3.15 Движење на вкупните приходи во радиската индустрија (2007-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Намалувањето на вкупните приходи на радиската индустрија во анализираната година, се должи на намлувањето на приходите на јавниот сервис – Македонско радио. Вкупните приходи на приватниот сектор имаат тенденција на раст во последните три години.

Во структурата на приходите на радиската индустрија, најголемо учество имаат приходите од продажба на времето за рекламирање (44,08 отсто). Речиси во целина овој приход го оствариле комерцијалните радиостаници. Македонското радио прикажало незначителен износ на овој вид приход, во висина од 39.260,00 денари.

Поради високиот износ на приходите од категоријата „останати нераспределени приходи“ што ги прикажало Македонско радио (108.000.000,00 денари – средства што Владата на РМ ја префрлила на сметката на јавниот сервис од Буџетот на РМ), учеството на овие приходи во вкупните приходи на радиската индустрија изнесува 39,08 отсто.

Приказ 3.16 Структура на вкупните приходи во радиската индустрија

Структура на приходи во радиската индустрија	2009	Учество
Радиодифузна такса	17,025,373.00	5.95 %
Реклами и телешопинг	126,076,455.00	44.08 %
Спонзорства	1,781,770.00	0.62 %
Приходи од други програми	666,807.00	0.23 %
Донации и грантови	5,335,803.00	1.87 %
Продажба на програми	8,504,302.00	2.97 %
Проекти од јавен интерес	584,400.00	0.20 %
Останати нераспоредени приходи	111,766,438.00	39.08 %
Приходи од основна дејност	271,741,348.00	95.02 %
Приходи од други дејности	2,618,721.00	0.92 %
Вонредни приходи	11,633,197.00	4.07 %
Вкупно приходи	285,993,266.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Радиодифузната такса учествува со 5,95 отсто во вкупните приходи, а сите останати видови приходи имаат заедничко учество од 10,89 отсто.

Вкупни приходи на Македонско радио

Вкупните приходи што во анализираната година ги остварило Македонско радио, изнесуваат 136.925.020,00 денари, што е за 54 отсто помалку отколку во 2008 година.

Речиси 80 отсто од овој износ (108.000.000, денари) се од Буџетот на РМ, средства што ги префрлила Владата според Санационата програма.

Поради нерешениот проблем со наплата на радиодифузната такса, учеството на овој приход во вкупните приходи на Македонско радио е само 12,43 отсто.

Приказ 3.17 Структура на вкупните приходи на Македонско радио

Структура на приходите на Јавниот сервис	2009	Учество
Радиодифузна такса	17,025,373.00	12.43 %
Реклами	39,260.00	0.03 %
Спонзорства	0.00	0.00 %
Донации и грантови	0.00	0.00 %
Продажба на програми	0.00	0.00 %
Останати нераспоредени приходи	108,000,000.00	78.88 %
Приходи од основна дејност	125.064.633.00	91.34 %
Приходи од други дејности	1,651,667.00	1.21 %
Вонредни приходи	10,208,720.00	7.46 %
		100.00
Вкупно приходи	136,925,020.00	%

Извор: Совет за радиодифузија

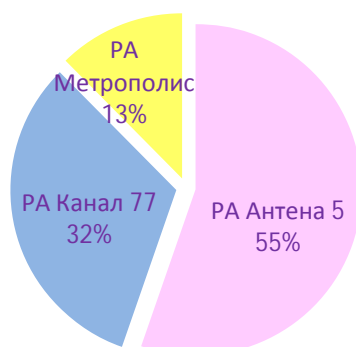
Сосема незначителни приходи (39.260,00 денари) биле остварени од продажба на времето за рекламирање, а останатите средства се од закупнини и други деловни приходи (приходи од камати, курсни разлики, отпишани побарувања и друго).

Вкупни приходи на трите национални радија

Трите комерцијални радиостаници што емитуваат програма на национално ниво, оствариле вкупни приходи во износ од 57.838.247,00 денари. Во споредба со претходната година, приходите се зголемиле за 22,89 отсто.

Повеќе од половината од овие средства ги остварила радиостаницата Антена 5. Учеството на радиостаницата Канал 77 изнесува 32 отсто, а на Метрополис радио 13 отсто.

Приказ 3.18 Учество во вкупните приходи на трите национални радиостаници

Извор: Совет за радиодифузија

Во периодот од последните три години, во целина за овој сегмент од пазарот, најповолна била последната година, кога се остварени највисоки вкупни приходи.

Забележливо е дека сите три субјекти оствариле повеќе приходи во споредба со претходната година.

Приказ 3.19 Вкупни приходи и стапка на раст на трите национални радиостаници

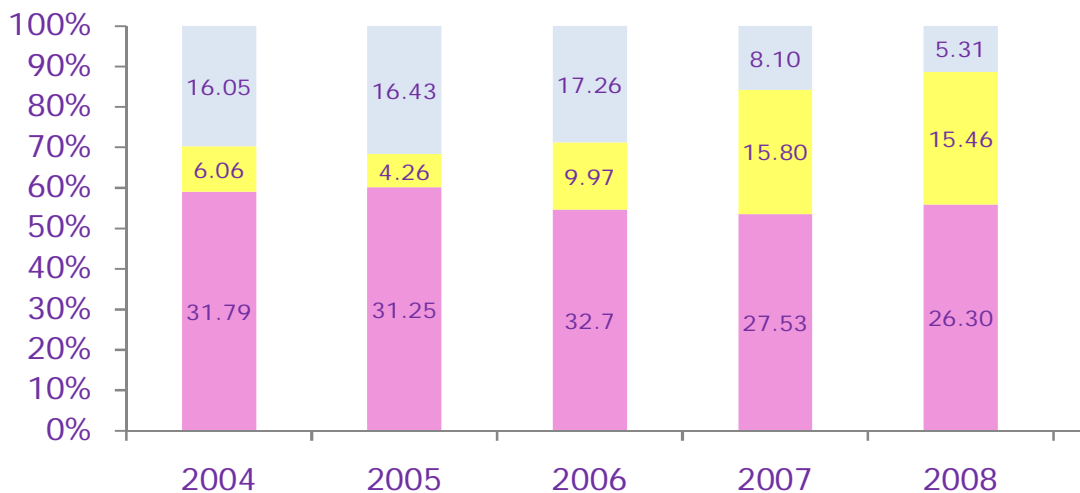
	Вкупни приходи			Стапка на раст 09–08	Стапка на раст 09–07
	2007	2008	2009		
РА Антена 5	27,533,306.00	26,297,296.00	32,003,503.00	21.70 %	16.24 %
РА Канал 77	15,801,872.00	15,463,764.00	18,659,838.00	20.67 %	18.09 %
РА Метрополис	8,095,359.00	5,305,457.00	7,174,906.00	35.24 %	-11.37 %
Вкупно:	51,430,537.00	47,066,517.00	57,838,247.00	22.89 %	12.46 %

Извор: Совет за радиодифузија

Највисока е стапката на раст на вкупните приходи на радиостаницата Метрополис (35,24 отсто), а во апсолутен износ најмногу се зголемиле приходите на радиостаницата Антена 5 (за 5.706.207,00 денари).

Споредено со 2007 година, единствено радиостаницата Метрополис остварила помалку приходи. Вкупните приходи на Антена 5 и Канал 77 бележат пораст и во однос на вкупните приходи остварени во 2007 година.

Приказ 3.20 Вкупни приходи на трите национални радиостаници во периодот од 2004 до 2009 година (во милиони денари)

Извор: Совет за радиодифузија

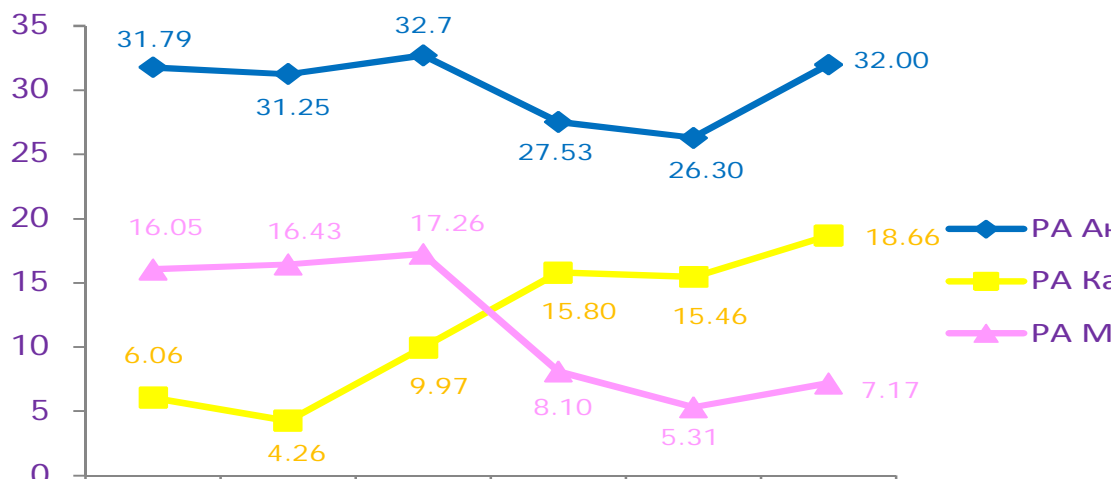
Во секоја од последните шест години, во вкупните приходи на трите радиостаници, доминантно било учеството на приходите на Антена 5.

Следејќи го трендот на вкупните приходи на овие три субјекти, во периодот од 2004 до 2009 година, може да се забележи дека единствено вкупните приходи

што ги остварувала Антена 5 се приближно константни. Вкупните приходи на радиостаницата Канал 77 бележат тенденција на пораст во последните три години.

До 2006 година, радио Метрополис (тогашно радио Рос) остварувало речиси двојно повеќе приходи отколку во последните три години.

Приказ 3.21 Движење на вкупните приходи на трите национални радиостаници во последните шест години

Извор: Совет за радиодифузија

Во структурата на приходите, најзначајно учество (73,83 отсто) имаат приходите од продажба на времето за рекламирање. Речиси две третини од буџетите, огласувачите ги издвоиле за огласување на Антена 5 (31.740.727,00 денари), далеку помалку за огласување на Метрополис (6.666.417,00 денари) и најмалку за огласување на Канал 77 (4.295.578,00 денари).

Приказ 3.22 Структура на вкупните приходи на трите национални радиостаници

Структура на приходите на комерцијалните радиостаници на државно ниво	2009	Учество
Реклами	42,702,722.00	73.83 %
Спонзорства	0.00	0.00 %
Приходи од други програми	0.00	0.00 %
Донации и грантови	4,436,374.00	7.67 %
Продажба на програми	8,210,642.00	14.20 %
Проекти од јавен интерес	0.00	0.00 %
Останати нераспоредени приходи	2,194,063.00	3.79 %
Приходи од основна дејност	57,543,801.00	99.49 %
Приходи од други дејности	23,702.00	0.04 %
Вонредни приходи	270,744.00	0.47 %
Вкупно приходи	57,838,247.00	100.00 %

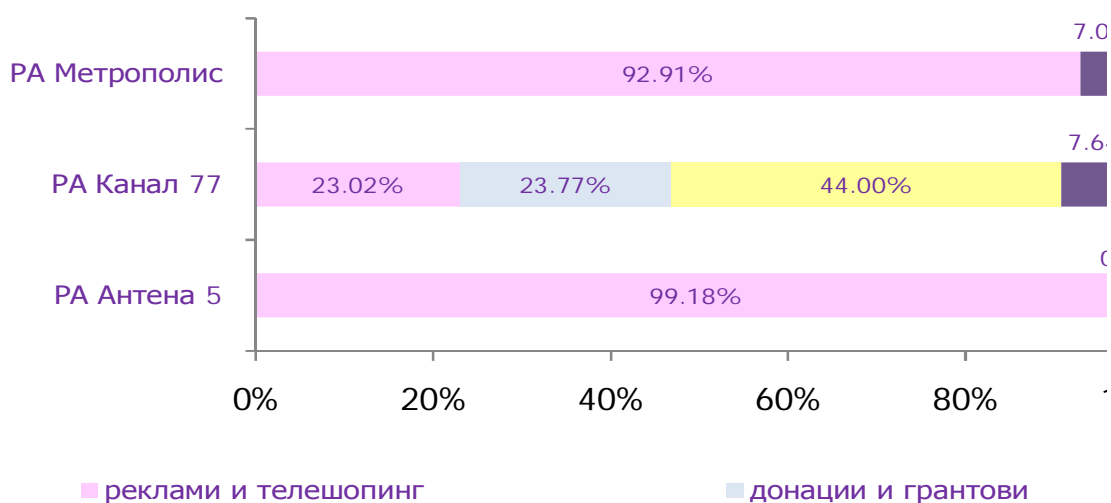
Извор: Совет за радиодифузија

Единствено радиостаницата Канал 77 остварила приходи од донации и грантови и од продажба на програма.

Оваа радиостаница остварила највисоки приходи и од категоријата „останати нераспоредени приходи“, каде ги прикажала средствата остварени од изнајмување под наем антенски столбови на други правни лица (1.426.051,00 денари).

Забележливо е дека за радиостаниците Антена 5 и Метрополис најзначаен извор на приходи биле рекламите, додека за Канал 77 – продажбата на програми, со учество од 44 отсто во вкупните приходи.

Приказ 3.23 Учество на приходите од рекламирање во вкупните приходи на секоја радиостаница поодделно

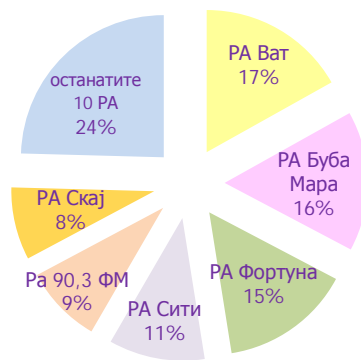
Извор: Совет за радиодифузија

Во структурата на вкупните приходи на радио Канал 77, речиси подеднакво учество имаат приходите од реклами и приходите од донации и грантови.

Вкупни приходи на регионалните радиостаници

Вкупните приходи што во 2009 година ги оствариле шеснаесетте регионални радиостаници изнесувале 59.858.154,00 денари, што е за 4,64 отсто помалку отколку претходната година.

Приказ 3.24 Учество во вкупните приходи на регионалните телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Најмногу приходи остварила радиостаницата Ват (10.085.300,00 денари), потоа Буба Мара (9.525.032,00 денари), Фортуна (8.838.963,00 денари) и Сити радио (6.467.986,00 денари). Овие четири радиостаници оствариле 59 отсто од вкупните приходи на регионалните радиостаници.

Позначајно учество имаат и радиостаниците Спортско радио 90,3 ФМ (9 отсто, односно 5.294.550,00 денари) и Скај радио (8 отсто, односно 4.954.729,00 денари).

Вкупно шест радиостаници ги зголемиле приходите во споредба со 2008 година (Лајф радио, Ват, Буба Мара, Зона М-1, Фортуна и Спортско радио 90,3 ФМ). Највисока стапка на раст се забележува кај Лајф радио (104,10 отсто).

Останатите десет регионални радиостаници во 2009 година оствариле помалку приходи отколку претходната година. Најголем пад се забележува кај вкупните приходи на радиостаницата Класик ФМ, чии приходи се намалиле за 64,48 отсто и кај вкупните приходи на Радио Равел, со негативна стапка на раст од 44,71 отсто.

Како резултат на овие промени, заедничката стапка на раст на регионалните радиостаници изнесува 4,64 отсто.

Приказ 3.25 Вкупни приходи и стапка на раст на регионалните радиостаници

РА станица	2008	2009	Стапка на раст
Ват	8,313,727.00	10,085,300.00	21.31 %
Буба Мара	8,319,692.00	9,525,032.00	14.49 %
Фортуна	8,122,795.00	8,838,963.00	8.82 %
Сити	9,917,487.00	6,467,986.00	-34.78 %
Ра 90,3 ФМ	5,018,787.00	5,294,550.00	5.49 %
Скај радио	5,657,314.00	4,954,729.00	-12.42 %

Лајф ФМ	1,350,229.00	2,755,766.00	104.10 %
Роса АБ	2,890,580.00	2,588,938.00	-10.44 %
Спортско Канал 4	2,998,277.00	2,421,830.00	-19.23 %
Равел	3,266,895.00	1,806,198.00	-44.71 %
Зона М-1	1,265,545.00	1,417,408.00	12.00 %
Арачина	949,963.00	937,660.00	-1.30 %
Фолк	1,242,610.00	823,004.00	-33.77 %
Клуб ФМ	1,244,314.00	777,789.00	-37.49 %
Џез ФМ	858,678.00	682,913.00	-20.47 %
Класик	1,351,439.00	480,088.00	-64.48 %
ВКУПНО	62,768,332.00	59,858,154.00	-4.64 %

Извор: Совет за радиодифузија

Продажбата на времето за рекламирање била најзначаен извор на приходи за регионалните радиостаници. Од реклами овие субјекти оствариле 92,92 отсто од вкупните приходи. Најатрактивна за огласувачите била радиостаницата Буба Мара, која што остварила 9.181.770,00 денари по оваа основа, потоа Фортуна (8.836.527,00 денари), Ват (8.653.290,00 денари) и Сити радио (6.439.403,00 денари).

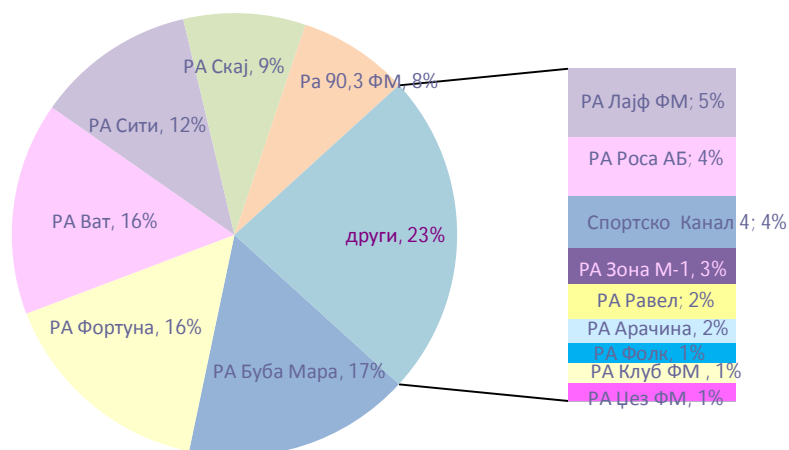
Приказ 3.26 Структура на вкупните приходи на регионалните радиостаници

Структура на приходи кај регионалните телевизии	2009	Учество
Реклами	55,618,954.00	92.92 %
Спонзорства	1,090,654.00	1.82 %
Приходи од други програми	0.00	0.00 %
Донации и грантови	286,600.00	0.48 %
Продажба на програми	0.00	0.00 %
Проекти од јавен интерес	330,000.00	0.55 %
Останати нераспоредени приходи	1,346,548.00	2.25 %
Приходи од основна дејност	58,672,756.00	98.02 %
Приходи од други дејности	266,385.00	0.45 %
Вонредни приходи	919,013.00	1.54 %
Вкупно приходи	59,858,154.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Најмалку приходи од реклами оствариле радиостаницата Фолк радио (821.699,00 денари), Клуб ФМ (777.783,00 денари) и Џез ФМ (682.831,00 денари). Радиостаницата Класик ФМ воопшто не остварила приходи по оваа основа.

Приказ 3.27 Учество на регионалните радиостаници во приходите од рекламирање

Извор: Совет за радиодифузија

Од останатите извори на приходи, позначајно учество (2,25 отсто) имаат приходите од категоријата „останати нераспоредени приходи“. Ваков вид приход оствариле радиостаниците Ват, Сити, Спортско радио 90,3 ФМ и Радио Равел.

Приходи од спонзорства прикажале три радиостаници, Буба Мара (280.000,00 денари), Спортско радио 90,3 ФМ (773.874,00 денари) и Класик ФМ (36.780,00 денари).

Само две радиостаници оствариле приходи од донации и грантови - Ват (225.000,00 денари) и Лајф ФМ (61.600,00 денари), а единствено Радио Равел остварило приходи од средствата од радиодифузната такса наменети за финансирање проекти од јавен интерес.

Ниту една радиостаница не остварила приходи од други програми, ниту пак приходи од продажба на програми.

Најголем дел од приходите од други дејности, остварила радиостаницата Роса АБ (235.995,00 денари), што претставува 89 отсто од вкупниот износ на овој вид приход.

Речиси 90 отсто од износот на вонредните приходи, го прикажале радиостаниците Спортско радио Канал 4 (381.063,00 денари) и Класик ФМ (443.308,00 денари).

Вкупни приходи на локалните радиостаници

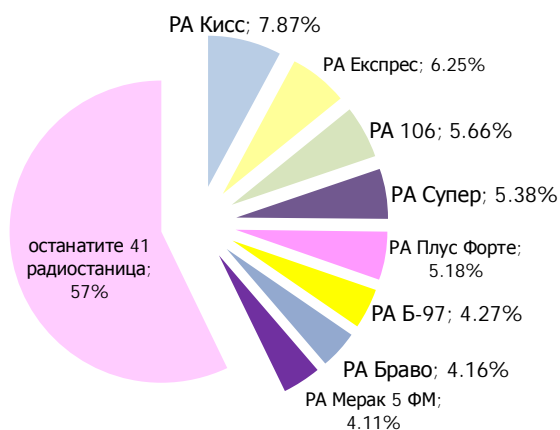
Вкупните приходи што во 2009 година ги оствариле 49-те локални радиостаници изнесуваат 31.371.845,00 денари.

Највисоки вкупни приходи остварила радиостаницата Кисс од Тетово (2.470.366,00 денари или 7,87 отсто од вкупните приходи на локалните

радиостаници). Позначајни износи прикажале и следните радиостаници: Експрес радио од Струмица (1.961.304,00 денари), Радио 106 од Битола (1.774.281,00 денари), Супер радио од Охрид (1.687.348,00 денари), Плус форте од Тетово (1.624.701,00 денари), Радио Б-97 од Битола (1.339.484,00 денари), Радио Браво од Куманово (1.304.229,00 денари) и Мерак 5 ФМ од Велес (1.290.552,00 денари).

Заедничкото учество на останатите радиостаници (вкупно 41) во вкупните приходи на локалниот радиопазар изнесува 57 отсто.

Приказ 3.28 Структура на вкупните приходи на регионалните радиостаници

Извор: Совет за радиодифузија

Вкупните приходи на овој сегмент од радиопазарот се повисоки за 4,56 отсто од приходите во претходната година.

Во структурата на приходите на локалните радиостаници, најголемо учество имаат приходите од продажба на времето за рекламирање (88,35 отсто). Најатрактивна за огласувачите била радиостаницата Кисс од Тетово која по оваа основа остварила 2.469.816,00 денари. Единствено радиостаницата Ди-Џеј од Струга воопшто не остварила приходи од реклами. Целокупниот приход на оваа радиостаница бил од спонзорства. Приходи од спонзорства прикажале уште само четири радиостаници: Плус форте од Тетово, Це Де радио од Велес, МХ од Охрид, Комета од Гостивар и Мерлин од Дебар.

Приходи од други програми прикажале вкупно пет радиостаници: Плус Форте од Тетово, Рапи од Струга, Тајм од Гевгелија, Скај радио од Берово и Мерлин од Дебар.

Приходи од продажба на програми прикажале само две локални радиостаници: Комета од Гостивар и Радио Голди од Велес.

Само четири радиостаници оствариле приходи од донации и грантови: Плус Форте од Тетово, Рапи од Струга, Продукција ЛГН (Радио Енерџи) од Неготино и Радио Голди од Велес.

Приказ 3.29 Структура на вкупните приходи на локалните радиостаници

Структура на приходи кај локалните радиостаници	2009	Учество
Реклами и телешопинг	27,715,519.00	88.35 %
Спонзорства	691,116.00	2.20 %
Приходи од други програми	666,807.00	2.13 %
Донации и грантови	612,829.00	1.95 %
Продажба на програми	293,660.00	0.94 %
Проекти од јавен интерес	254,400.00	0.81 %
Останати нераспоредени приходи	225,827.00	0.72 %
Приходи од основна дејност	30,460,158.00	97.09 %
Приходи од други дејности	676,967.00	2.16 %
Вонредни приходи	234,720.00	0.75 %
Вкупно приходи	31,371,845.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Целокупниот износ на приходите од средствата на радиодифузната такса наменети за финансирање радио и телевизиски проекти од јавен интерес го оствариле три радиостаници: Рапи од Струга, Роса АБ од Кочани и Мерлин од Дебар.

Приходи од категоријата „останати нераспределени приходи“ прикажале Радио Плус Форте од Тетово, Мерак 5 ФМ од Велес, Комета од Гостивар и Радио Риниа 200 од Прилеп.

Речиси целокупниот износ на приходите од други дејности го прикажала радиостаницата Черенџа од Штип (663.993,00 денари).

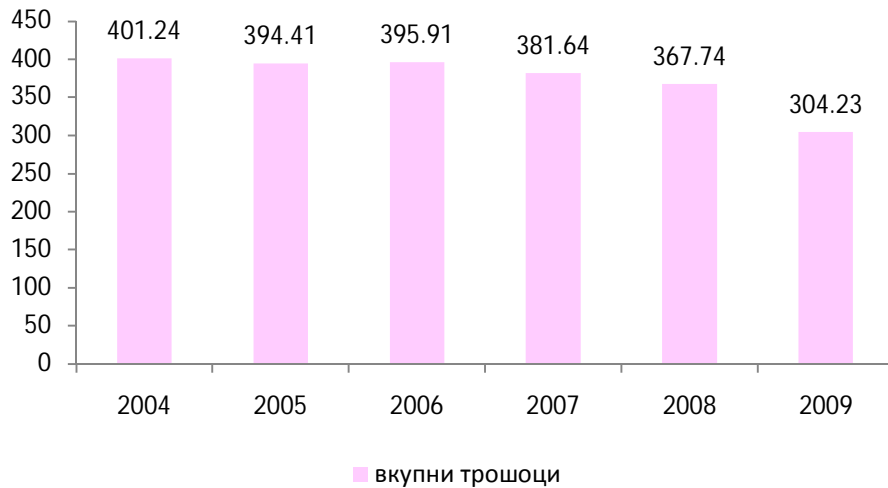
3.2 Трошоци во радиската индустрија

Вкупни трошоци во радиската индустрија

Во 2009 година, вкупните трошоци што ги направиле радиостаниците изнесувале 304.231.590,00 денари.

Во периодот од последните шест години, вкупните трошоци во радиската индустрија имаат тенденција на постојано опаѓање, освен во 2006 година, кога тие биле незначително повисоки отколку во 2005 година.

Приказ 3.30 Движење на вкупните трошоци во радиската индустрија (2004-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Вкупните трошоци во радиската индустрија во целина биле пониски за 17,27 отсто отколку трошоците што биле направени во претходната година.

Единствено локалните радиостаници ги зголемиле трошоците во анализираната година. Сите други сегменти на радиската индустрија во анализираната година, потрошиле помалку средства отколку во претходните две години.

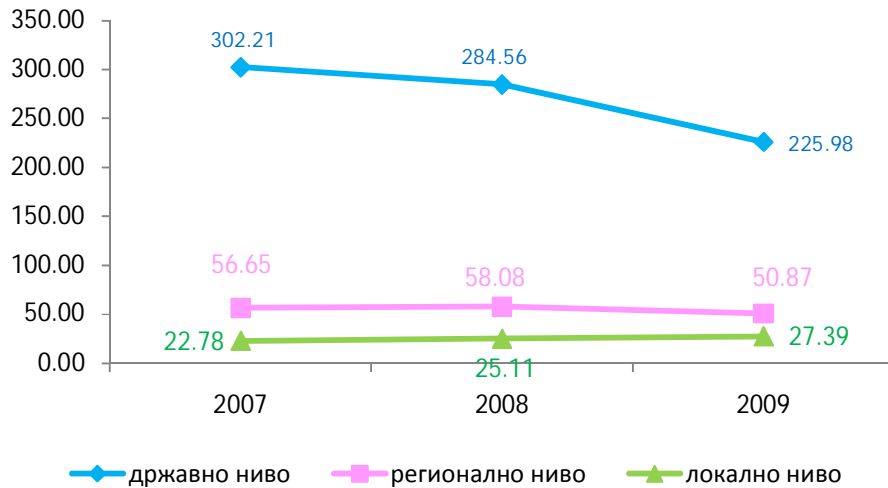
Приказ 3.31 Вкупни трошоци во радиската индустрија (2004-2009 година)

	2007	2008	2009	Стапка на раст 09/08
Државно ниво	302,212,922.00	284,555,361.00	225,975,066.00	-20.59 %
Регионално ниво	56,645,039.00	58,078,528.00	50,871,003.00	-12.41 %
Локално ниво	22,777,292.00	25,110,242.00	27,385,511.00	9.06 %
<hr/>				
Јавен сектор	253,199,831.00	245,529,533.00	190,021,456.00	-22.61 %
Приватен сектор	128,435,423.00	122,214,598.00	114,210,124.00	-6.55 %
ВКУПНО:	381,635,254.00	367,744,131.00	304,231,580.00	-17.27 %

Извор: Совет за радиодифузија

Вкупните трошоци на радиостаниците што емитуваат програма на национално ниво се намалиле за 20,59 отсто во споредба со 2008 година, и за 25,23 отсто во споредба со 2007 година.

Приказ 3.32 Движење на вкупните трошоци во радиската индустрија (2007-2009 година)

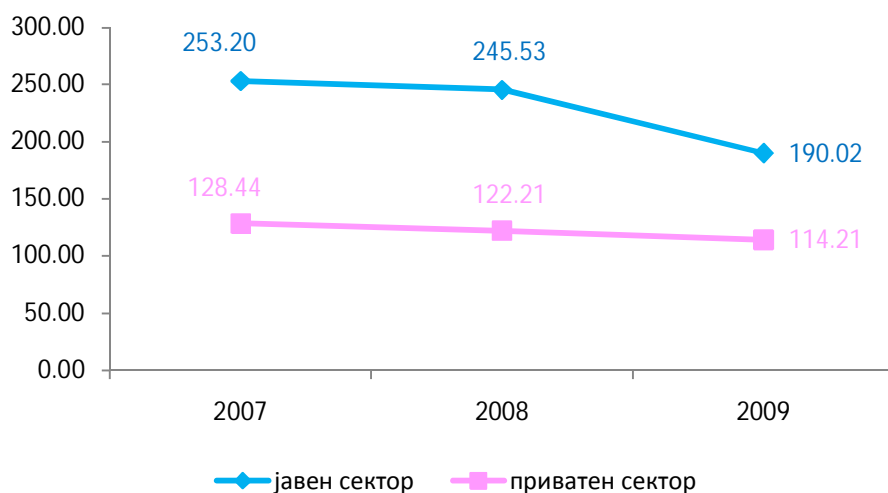
Извор: Совет за радиодифузија

Во 2009 година, регионалните радиостаници потрошиле за 12,41 отсто помалку средства отколку во претходната година, и за 10,19 отсто помалку отколку во 2007 година.

Јавниот сектор – Македонско радио во анализираната година ги намлил трошоците за 22,61 отсто во однос на 2008 година, а во однос на 2007 година за 24,95 отсто.

Вкупните трошоци на приватниот сектор во целина, се пониски за 6,55 отсто односно за 11,08 отсто во споредба со претходните две години.

Приказ 3.33 Движење на вкупните трошоци во радиската индустрија (2007-2009 година)

Извор: Совет за радиодифузија

Во 2009 година, две третини од трошоците биле директни трошоци за создавање програма. Најголем дел од овие средства радиостаниците издвоиле за плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на

програмата (36,24 отсто од вкупните трошоци). Речиси 77 отсто од овој износ се трошоците на Македонско радио.

Приказ 3.34 Структура на вкупните трошоци во радиската индустрија

Структура на трошоците во радиската индустрија	2009	Учество
Материјални трошоци	50,392,413.00	16.56 %
Трошоци за набавка на програма	14,548,955.00	4.78 %
Нематеријални трошоци (услуги)	53,878,628.00	17.71 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	110,245,907.00	36.24 %
Директни трошоци за создавање на програмата	229,065,903.00	75.29 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	26,923,136.00	8.85 %
Амортизација на опремата	17,215,482.00	5.66 %
Амортизација на права и лиценци	249,043.00	0.08 %
Кирии и останати режиски трошоци	8,047,832.00	2.65 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	19,513,710.00	6.41 %
Вкупно трошоци на работењето	301,015,106.00	98.94 %
Расходи од други активности	2,805,939.00	0.92 %
Вонредни расходи	410,545.00	0.13 %
Вкупно трошоци на работењето	304,231,590.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

На второто место биле нематеријалните трошоци, со учество од 17,71 отсто, а на третото место – материјалните трошоци со учество од 16,56 отсто во вкупните трошоци.

Најмал дел од директните трошоци за создавање програма бил издвоен за набавка на програма (само 4,78 отсто).

Од другите видови трошоци, позначајно учество имаат трошоците за плати и други надоместоци на лицата што не се директно поврзани со производство на програма (8,85 отсто) и трошоците од категоријата „сите останати неопфатени трошоци од работењето“, со учество од 6,41 отсто.

Вкупни трошоци на Македонско радио

Трошоците што во 2009 година, ги направило Македонското радио изнесуваат 190.021.456,00 денари.

Најголем дел од вкупните трошоци (55,76 отсто) биле направени за платите и другите надоместоци за вработените. Материјалните и нематеријалните трошоци имаат заедничко учество од 30,94 отсто од вкупните трошоци.

Приказ 3.35 Структура на трошоците на Македонско радио

Структура на трошоците на Македонско радио	2009	Учество
---	------	----------------

Материјални трошоци	23,983,625.00	12.62 %
Трошоци за набавка на програма	10,007,003.00	5.27 %
Нематеријални трошоци (услуги)	34,805,189.00	18.32 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	84,772,632.00	44.61 %
Директни трошоци за создавање на програмата	153,568,449.00	80.82 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	21,193,158.00	11.15 %
Амортизација на опремата	5,660,947.00	2.98 %
Амортизација на права и лиценци	0.00	0.00 %
Кирии и останати режиски трошоци	100,000.00	0.05 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	9,498,912.00	5.00 %
Вкупно трошоци на работењето	190,021,466.00	100.00 %
Расходи од други активности	0.00	0.00 %
Вонредни расходи	0.00	0.00 %
Вкупно трошоци на работењето	190,021,466.00	100.00 %

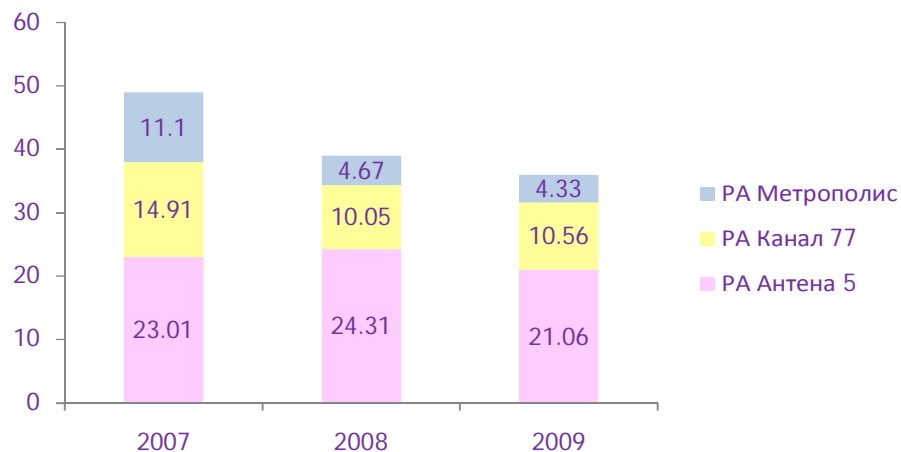
Извор: Совет за радиодифузија

Позначајна сума, (10.007.003,00 денари), односно 5,27 отсто од вкупните трошоци, Македонско радио издвоило за набавка на програма.

Вкупни трошоци на трите национални радиостаници

Трите комерцијални национални радиостаници направиле вкупни трошоци во износ од 35.953.610,00 денари.

Приказ 3.36 Вкупни трошоци на комерцијалните национални радиостаници во последните три години (во милиони денари)

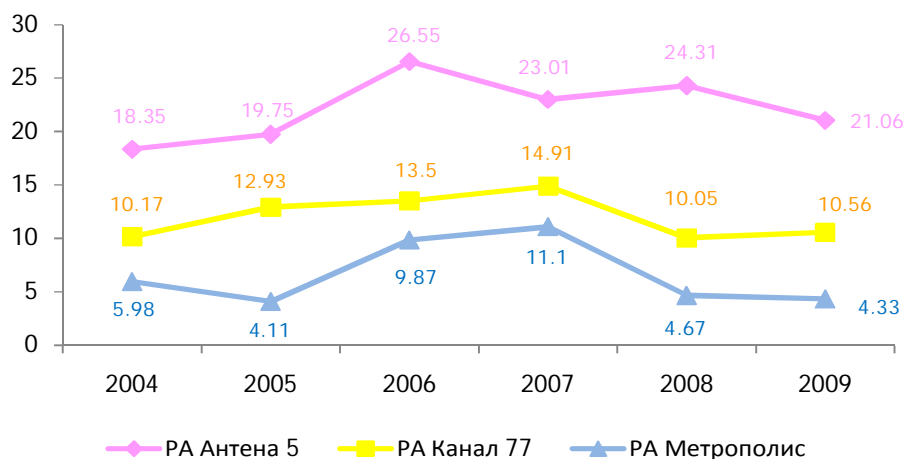

Извор: Совет за радиодифузија

Речиси 60 отсто од овој износ се трошоците на Антена 5, нешто помалку од 30 отсто од вкупните трошоци на трите радиостаници се трошоците на Канал 77, а останатите – 10 отсто на Метрополис.

Во споредба со претходната година трошоците се намалени за 7,87 отсто, што се должи на намалувањето на трошоците на радио Антена 5 (за 13,36 отсто) и на трошоците на Метрополис (за 7,17 отсто), додека радиостаницата Канал 77, ги зголемила трошоците за 5,09 отсто.

Приказ 3.37 Движење на вкупните трошоци на комерцијалните национални радиостаници во последните шест години (во милиони денари)

Извор: Совет за радиодифузија

Во периодот од последните шест години, радиостаницата Антена 5 направила највисоки трошоци во 2006 година (26,55 милиони денари) а најниски во 2004 година (18,35 милиони денари). Радиостаницата Канал 77 најмногу потрошила во 2007 година (14,91 милион денари), а најмалку во 2008 година (10,05 милиони денари). Вкупните трошоци на Метрополис биле највисоки во 2007 година (11,1 милион денари), а најниски во 2005 година (4,11 милиони денари).

Во структурата на вкупните трошоци на овие три субјекти, најголемо учество имаат директните трошоци за создавање програма.

Највисоки материјални трошоци направила радиостаницата Канал 77 (7.734.509,00 денари), што претставува 76 отсто од вкупниот износ.

Трошоци за набавка на програма прикажале Антена 5 (2.652.859,00 денари) и Метрополис (1.063.814,00 денари).

Речиси целиот износ на нематеријалните трошоци го прикажала Антена 5 (10.240.204,00 денари).

Радиостаницата Антена 5 за плати и други надоместоци за вработените кои се директно вклучени во процесот на производство на програма издвоила 2.172.568,00 денари, а Канал 77 - 642.908,00 денари. Радиостаницата Метрополис

воопшто не прикажала трошоци за плати и други надоместоци за вработените (впрочем, оваа радиостаница нема ниту еден вработен).

Приказ 3.38 Структура на трошоците на комерцијалните национални радиостаници

Структура на трошоците на комерцијалните национални радиостаници	2009	Учество
Материјални трошоци	10,181,042.00	28.32 %
Трошоци за набавка на програма	3,716,673.00	10.34 %
Нематеријални трошоци (услуги)	10,526,645.00	29.28 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	2,815,476.00	7.83 %
Директни трошоци за создавање на програмата	27,239,836.00	75.76 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	931,100.00	2.59 %
Амортизација на опремата	3,331,360.00	9.27 %
Амортизација на права и лиценци	0.00	0.00 %
Кирии и останати режиски трошоци	3,634,811.00	10.11 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	221,324.00	0.62 %
Вкупно трошоци на работењето	35,358,431.00	98.34 %
Расходи од други активности	553,945.00	1.54 %
Вонредни расходи	41,234.00	0.11 %
Вкупно трошоци на работењето	35,953,610.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Единствено Антена 5 прикажала трошоци за плати за лица кои не се директно поврзани со производство на програма.

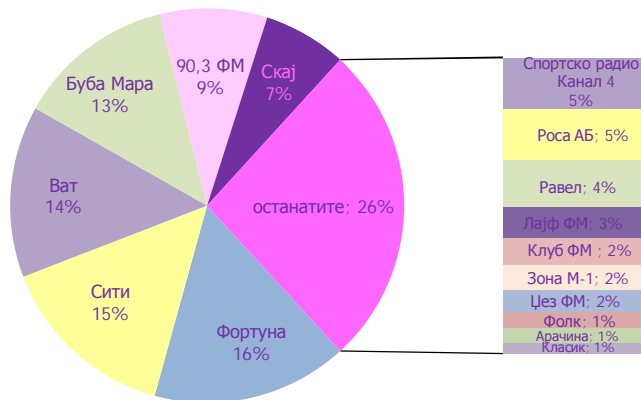
За кирии и останати режиски трошоци најмногу средства потрошила радиостаницата Метрополис (2.380.134,00 денари). Канал 77 воопшто не прикажала ваков вид трошоци.

Вкупни трошоци на регионалните радиостаници

Во 2009 година, шеснаесетте регионални радиостаници потрошоле вкупно 50.871.003,00 денари. Највисоки трошоци направила радиостаницата Фортуна (8.180.013,00 денари), а најниски Класик ФМ (455.542,00 денари).

Речиси три четвртини од вкупните трошоци на овој сегмент од радиската индустрија, прикажале само шест радиостаници (Фортуна, Сити радио, Ват, Буба Мара, Спортско радио 90,3 ФМ и Скај радио). Останатите десет радиостаници имаат заедничко учество од 26 отсто во вкупните трошоци.

Приказ 3.39 Учество на регионалните радиостаници во вкупните трошоци

Извор: Совет за радиодифузија

Во споредба со претходната година, вкупните трошоци на регионалните радиостаници се намалени за 12,41 отсто. Ова се должи на намалувањето на трошоците на девет радиостаници (Сити радио, Буба Мара, Спортско радио 90,3 ФМ, Спортско радио Канал 4, Роса АБ, Равел, Фолк радио, Арачина и Класик ФМ). Најниска стапка на раст се забележува кај вкупните трошоци на Класик ФМ (намалување за 65,67 отсто), Равел (за 39,24 отсто) и Фолк радио (за 34,10 отсто).

Трошоците ги зголемиле вкупно седум радиостаници, а најмногу Лајф ФМ (за 18,41 отсто) и Зона М-1 (за 8,22 отсто).

Приказ 3.40 Вкупни трошоци на регионалните радиостаници во 2008 и 2009 година

РА станица	2008	2009
Фортуна	8,004,158.00	8,180,013.00
Сити	9,843,893.00	7,532,857.00
Ват	7,434,000.00	7,159,908.00
Буба Мара	7,588,087.00	6,580,350.00
90,3 ФМ	4,949,710.00	4,493,027.00
Скај	3,281,308.00	3,473,936.00
Спортско радио Канал 4	2,883,025.00	2,366,136.00
Роса АБ	2,754,207.00	2,315,082.00
Равел	3,532,653.00	2,146,501.00
Лајф ФМ	1,171,937.00	1,387,651.00
Клуб ФМ	1,239,896.00	1,242,337.00
Зона М-1	1,030,096.00	1,114,732.00
Џез ФМ	1,003,806.00	997,573.00
Фолк	1,127,504.00	743,001.00
Арачина	907,275.00	682,357.00
Класик ФМ	1,326,973.00	455,542.00
ВКУПНО	58,078,528.00	50,871,003.00

Извор: Совет за радиодифузија

Доколку се спореди движењето на приходите со движењето на трошоците во двете последни години, може да се забележи дека само две радиостаници ги зголемиле и приходите и расходите (Клуб ФМ и Фортуна).

Приказ 3.41 Вкупни трошоци на регионалните радиостаници во 2008 и 2009 година

РА станица	Стапка на раст на приходите	Стапка на раст на трошоците
	09/08	09/08
Фортуна	21.31 %	2.20 %
Сити	14.49 %	-23.48 %
Ват	8.82 %	-3.69 %
Буба Мара	-34.78 %	-13.28 %
90,3 ФМ	5.49 %	-9.23 %
Скај	-12.42 %	5.87 %
Спортско радио Канал 4	104.10 %	-17.93 %
Роса АБ	-10.44 %	-15.94 %
Равел	-19.23 %	-39.24 %
Лајф ФМ	-44.71 %	18.41 %
Клуб ФМ	12.00 %	0.20 %
Зона М-1	-1.30 %	8.22 %
Џез ФМ	-33.77 %	-0.62 %
Фолк	-37.49 %	-34.10 %
Арачина	-20.47 %	-24.79 %
Класик ФМ	-64.48 %	-65.67 %
ВКУПНО	-4.64 %	-12.41 %

Извор: Совет за радиодифузија

Во однос на претходната година, пониски приходи и пониски трошоци прикажале вкупно седум радиостаници (Буба Мара, Роса АБ, Равел, Џез ФМ, Фолк, Арачина и Класик ФМ).

Повисоки приходи, а намалени трошоци прикажале четири субјекти (Сити радио, ват, Спортско радио 90,3 ФМ и Спортско радио Канал 4).

Вкупно три радиостаници (Скај радио, Лајф ФМ и Зона М-1) во 2009 година оствариле помалку приходи, а повеќе трошоци отколку во 2008 година.

Во 2009 година, најголем дел од средствата, регионалните радиостаници потрошиле за создавање на програмата.

Највисоки се трошоците за плати и други надоместоци за лицата кои што се директно вклучени во производство на програма (21,96 отсто) од вкупните трошоци. Единствено Класик ФМ и Зона М-1 не издвоиле средства за овој вид трошок. Најмногу потрошиле Сити радио (2.020.766,00 денари), Ват (1.874.989,00

денари) Спортско радио 90,3 ФМ (1.597.752,00 денари) и Роса АБ (1.009.322,00 денари), што претставува 51 отсто од вкупниот износ.

Само три радиостаници прикажале трошоци за плати и други надоместоци за лицата кои што не се директно вклучени во производство на програма: радио Фортуна (1.516.674,00 денари), Буба Мара (1.453.142,00 денари) и Зона М-1 (364.408,00 денари).

Трошоци за набавка на програма, прикажале радио Фолк (33.780,00 денари), Клуб ФМ (163.847,00 денари) и Сити радио (458.707,00 денари).

Приказ 3.42 Структура на трошоците на регионалните радиостаници

Структура на трошоците на регионалните радиостаници	2009	Учество
Материјални трошоци	11,017,490.00	18.97 %
Трошоци за набавка на програма	1,076,741.00	1.85 %
Нематеријални трошоци (услуги)	10,005,043.00	17.23 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	12,752,954.00	21.96 %
Директни трошоци за создавање на програмата	34,852,228.00	60.01 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	1,017,455.00	1.75 %
Амортизација на опремата	4,139,069.00	7.13 %
Амортизација на права и лиценци	542,404.00	0.93 %
Кирии и останати режиски трошоци	4,827,175.00	8.31 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	11,493,623.00	19.79 %
Вкупно трошоци на работењето	56,871,954.00	97.92 %
Расходи од други активности	289,253.00	0.50 %
Вонредни расходи	917,321.00	1.58 %
Вкупно трошоци на работењето	58,078,528.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Највисоки материјални трошоци направила радиостаницата Буба Мара (2.844.450,00 денари), а највисоки нематеријални трошоци Фортуна радио (1.221.727,00 денари).

Во структурата на трошоците, позначајно учество имаат „сите останати трошоци на работењето“, што се должи на високите износи што ги прикажале радио Ват (2.019.806,00 денари) и Фортуна (1.928.916,00 денари).

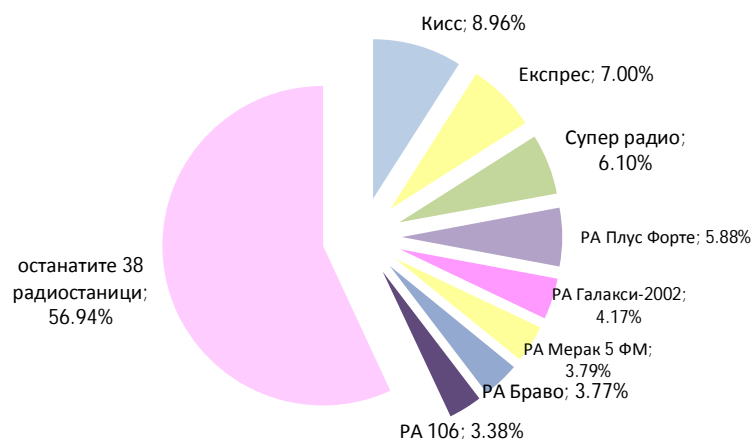
Вкупни трошоци на локалните радиостаници

Во 2009 година, 49те локални радиостаници направиле вкупни трошоци во износ од 27.385.511,00 денари.

Речиси половина од вкупните трошоци на локалните радиостаници, ги направила само осум субјекти: Радио Кисс од Тетово (2.454.136,00 денари), Експрес радио од Струмица (1.917.925,00 денари), Супер радио од Охрид (1.670.150,00

денари), Радио Плус форте од Тетово (1.609.745,00 денари), Радио Галакси 2002 од Кавадарци (1.142.063,00 денари), Радио Мерак 5 ФМ од Велес (1.038.135,00 денари), Радио Браво од Куманово (1.033.250,00 денари) и Радио 106 од Битола (926.749,00 денари).

Приказ 3.43 Учество во вкупните трошоци на локалните телевизии

Извор: Совет за радиодифузија

Трошоците на останатите 38 радиостаници имаат заедничко учество од 56,94 отсто во вкупните трошоци на локалните радиостаници.

Директните трошоци за создавање програма претставуваат 68,49 отсто од вкупните трошоци на локалните радиостаници.

Најголем дел од средствата, локалните радиостаници издвоиле за плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма (37,13 отсто од вкупните трошоци). Нјависоки износи на овој вид трошок прикажале радиостаниците Експрес од Струмица (897.600,00 денари), Кисс од Тетово (775.264,00 денари) и Плус форте од Тетово (758.255,00 денари).

Приказ 3.44 Структура на трошоците на локалните радиостаници

Структура на трошоци кај локалните радиостаници	2009	Учество
Материјални трошоци	5,678,735.00	20.74 %
Трошоци за набавка на програма	168,945.00	0.62 %
Нематеријални трошоци (услуги)	2,741,529.00	10.01 %
Плати и други надоместоци на лица директно поврзани со производство на програма	10,168,412.00	37.13 %
Директни трошоци за создавање на програмата	18,757,621.00	68.49 %
Плати и други надоместоци на лица кои не се директно поврзани со производство на програма	1,464,654.00	5.35 %
Амортизација на опремата	1,494,162.00	5.46 %
Амортизација на права и лиценци	249,043.00	0.91 %
Кирии и останати режиски трошоци	277,180.00	1.01 %
Сите останати неопфатени трошоци од работењето	3,938,386.00	14.38 %

Вкупно трошоци на работењето	26,181,046.00	95.60 %
Расходи од други активности	1,112,209.00	4.06 %
Вонредни расходи	92,256.00	0.34 %
Вкупно трошоци на работењето	27,385,511.00	100.00 %

Извор: Совет за радиодифузија

Материјалните трошоци учествуваат со 20,74 отсто, а нематеријалните (услугите) 10,01 отсто во вкупните трошоци.

Трошоци за набавка на програма прикажале само две радиостаници: Плус форте од Тетово (102.520,00 денари) и Радио Хит од Струмица (66.115,00 денари).

Трошоци за плати и надоместоци за лица што не се директно поврзани со производство на програма прикажале само десет радиостаници: Супер радио од Охрид, Радио Галакси 2002 од Кавадарци, Мерак 5 ФМ од Велес, Радио Браво од Куманово, МХ радио од Охрид, Радио Тернипе од Прилеп, Радио Александар Македонски од Кичево, Скај радио од Берово, Радио Лакоста од Веница и Радио Мерлин од Дебар.

Позначајно учество во вкупните трошоци на локалните радиостаници, имаат трошоците од „останати неопфатени трошоци од работењето“ (14,38 отсто). Највисоки трошоци од оваа категорија прикажале радиостаниците Експрес радио од Струмица (536.190,00 денари), Супер радио од Охрид (580.211,00 денари), Радио Хит од Струмица (412.756,00 денари) и Радио Голди од Велес (350.183,00 денари).

Резултат од работењето во радиската индустрија

Во 2009 година, во радиската индустрија во целина остварен е негативен финансиски резултат во износ од 18.865.186,00 денари.

Во периодот од последните шест години, единствено во минатата година е остварена добивка и тоа во вкупен износ од 56.964.919,00 денари. Останатите пет години, радиската индустрија во целина работела со загуба, што се должи на високите загуби на Македонското радио.

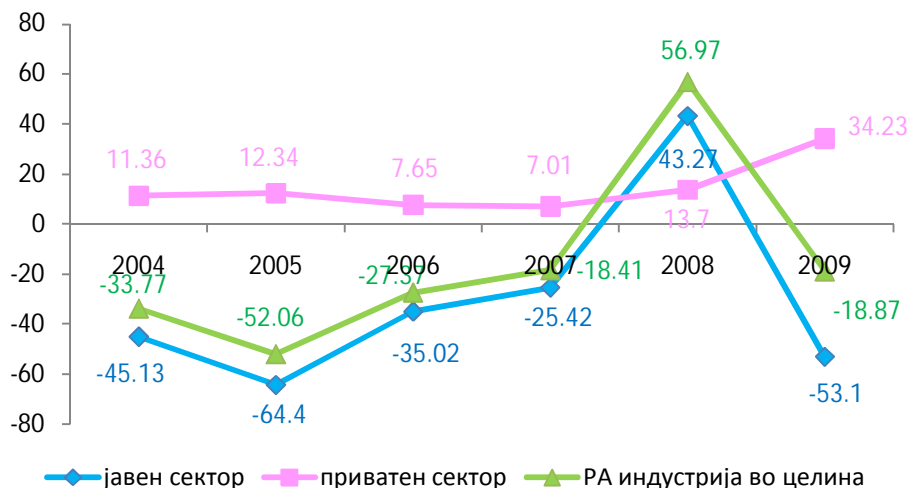
Приказ 3.45 Остварен резултат од работењето во јавниот и во приватниот сектор (МКД)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Јавен сектор	- 45.128.757,00	-64.397.441,00	-35.017.538,00	-25.416.057,00	43.266.970,00	-53.096.436,00
Приватен сектор	11.361.868,00	12.344.982,00	7.649.820,00	7.013.643,00	13.697.949,00	34.231.250,00
Резултат	-33.766.889,00	-52.052.459,00	-27.367.718,00	-18.402.414,00	56.964.919,00	-18.865.186,00

Извор: Совет за радиодифузија

Приватниот сектор во континуитет остварувал позитивен финансиски резултат, но добивката во последната година е забележливо повисока отколку во претходните години.

Приказ 3.46 Остварен резултат од работењето во јавниот и во приватниот сектор (МКД)

Извор: Совет за радиодифузија

Македонското радио, со исклучок на минатата година, кога остварило добивка во износ од 43.266.970,00 денари, останатите пет години работело во загуба. Само во 2005 година била направена повисока загуба отколку во последната година, останатите три години загубата е помала.

Најпрофитабилен сегмент од радиската индустрија биле трите приватни радиостаници на национално ниво. Заедничката добивка што ја оствариле овие три субјекти изнесувала 21.080.232,00 денари. Радиостаницата Антена 5 остварила добивка во износ од 10.209.641,00 денари (ова е воедно и најдобриот финансиски резултат од работењето на субјектите на радиската индустрија). Радиостаницата Канал 77 остварила добивка во износ од 8.040.809,00 денари, а Метрополис во износ од 2.829.782,00 денари.

Приказ 3.47 Остварен резултат од работењето на радиопазарот во 2009 година (МКД)

Остварен резултат	2009
Приходи од основна дејност	272,090,459.00
Вкупно трошоци на работењето	300,222,347.00
Добивка (загуба) од основна дејност	-28,131,888.00
Приходи од други активности	2,385,288.00
Расходи од други активности	2,747,396.00
Добивка (загуба) од други активности	-362,108.00
Вонредни приходи	11,539,947.71
Вонредни расходи	410,545.00

Добивка (загуба) пред оданочување	-17,364,593.29
Добивка (загуба) по оданочување (нето добивка/загуба)	-18,865,186.00

Извор: Совет за радиодифузија

Шеснаесетте радиостаници, што емитуваат програма на регионално ниво (градот Скопје) оствариле добивка во износ од 9.361.003,00 денари. Од нив, 12 оствариле позитивен финансиски резултат, а четири радиостаници работеле со загуба (Клуб ФМ, Равел, Сити радио и Џез ФМ). Најдобар финансиски резултат остварила радиостаницата Буба Мара, со добивка од 2.914.817,00 денари, а најлош Сити радио, со загуба од 1.098.848,00 денари.

Приказ 3.48 Остварен резултат од работењето на радиопазарот во 2009 година (МКД)

	Добивка	Загуба
Македонско радио		-53.096.436,00
Приватни РА на државно ниво	21.080.232,00	
Регионални РА	9.361.003,00	
Локални РА	3.790.015,00	
Вкупно	34.231.250,00	-53.096.436,00
Резултат		-18.865.186,00

Извор: Совет за радиодифузија

Во анализираната година, финансискиот резултат од работењето на локалните радиостаници бил добивка во износ од 3.790.015,00 денари.

Од вкупно 49 радиостаници, само десет работеле во загуба: Радио Александар Македонски од Кичево, Микс од Неготино, Риниа 200 од Прилеп, Кики од Струга, Фама и Плус Форте од Тетово, Еми од Жировница, Скај радио од Берово, Зора од Делчево и Свети Николе од Свети Николе.

Најдобар финансиски резултат направила радиостаницата Б-97 од Битола, со добивка во износ од 667.111,00 денари, а најлош радиостаницата Свети Николе од Свети Николе, со загуба од 316.203,00 денари.

Пасива и обврски во радиската индустрија

Во 2010 година, вкупната пасива на сите субјекти на радииската индустрија изнесувала 666.073.496,00 денари.

Во споредба со претходните две години, вкупната пасива во радиската индустрија е намалена, и тоа за 9,28 отсто отколку во 2008 година, и за 5,22 отсто отколку во 2007 година. Ова се должи на намалувањето на вкупната пасива на радиостаниците што емитуваат програма на национално ниво и на намалувањето на вкупната пасива на јавниот сектор.

Имено во 2009 година, износот на вкупната пасива на националните радиостаници е помал за 12,73 отсто односно за 9,15 отсто, отколку во претходните две години, а износот на вкупната пасива на јавниот сектор е помал за 21,79 отсто односно за 17,46 отсто отколку во 2008 и во 2007 година.

Приказ 3.49 Вкупна пасива во периодот од 2007 - 2009 (МКД)

	2007	2008	2009
Национални	605.028.109,00	629.810.687,00	549.660.124,00
Регионални	61.581.687,00	62.492.667,00	66.661.167,00
Локални	36.147.482,00	41.908.564,00	49.752.205,00
Јавен сектор (МТВ)	459.686.818,00	485.175.696,00	379.448.140,00
Приватен сектор	243.070.460,00	249.036.222,00	286.625.356,00
ВКУПНО	702.757.278,00	734.211.918,00	666.073.496,00

Извор: Совет за радиодифузија

Регионалните и локалните радиостаници, како и приватниот сектор во целина, во анализираната година ја зголемиле вкупната пасива.

Во 2009 година, вкупната пасива на регионалните радиостаници е повисока за 6,67 отсто отколку во претходната година, а за 8,25 отсто отколку во 2007 година.

Највисока стапка на раст се забележува кај вкупната пасива на локалните радиостаници (18,72 отсто во споредба со 2008 година и 37,64 отсто во споредба со 2007 година).

Приказ 3.50 Обврски и капитал во 2009 година (МКД)

Вид обврска	Вкупно во РА индустријата	МРА	Приватен сектор
Обврски спрема добавувачи	219,876,270.00	113,324,404.00	106,551,866.00
Обврски по меници и чекови	0.00	0.00	0.00
Други краткорочни обврски	151,597,172.00	110,983,540.00	40,613,632.00
Вкупно краткорочни обврски	371,473,442.00	224,307,944.00	147,165,498.00
Долгорочни обврски по кредити	23,889,711.00	15,561,320.00	8,328,391.00
Долгорочни обврски по обврзници	0.00	0.00	0.00
Останати обврски	4,971,260.00	0.00	4,971,260.00

Вкупно обврски	400,334,413.00	239,869,264.00	160,465,149.00
Капитал	155,242,710.00	105,310,545.00	49,932,165.00
Задржана добивка на 31.12	71,859,506.00	0.00	71,859,506.00
Вкупно резерви на 31.12	38,636,867.00	34,268,331.00	4,368,536.00
Вкупно капитал и резерви	265,739,083.00	139,578,876.00	126,160,207.00
Вкупна пасива	666,073,496.00	379,448,140.00	286,625,356.00

Извор: Совет за радиодифузија

Заедничките обврски на сите радиостаници во 2009 година изнесувале 400.334.413,00 денари. Речиси 93 отсто од овој износ биле краткорочни обврски (371.473.442,00 денари).

Обврските на јавниот сервис – Македонско радио изнесувале 239.869.264,00 денари.

Највисоки обврски од комерцијалните радиостаници на национално ниво прикажала радиостаницата Канал 77 (65.256.691,00 денари).

Од шеснаесетте регионални радиостаници, најзадолжена била Сити радио со вкупни обврски во износ од 11.819.795,00 денари.

Локална радиостаница со највисоки обврски била Радио Кисс, со задолжување од 9,929,524,00 денари.

Вработени во радиската индустрија

Во 2009 година, во сите субјекти на радиската индустрија, биле вработени вкупно 526 лица, од кои 299 во јавниот сервис (Македонското радио) и 227 во приватниот сектор.

Во редовен работен однос биле вкупно 445 лица, а 81 лице биле хонорарно ангажирани.

Во структурата на вработените, најзначајно учество има новинарскиот кадар, кој претставува 32,51 отсто од вкупниот број на вработените.

Приказ 3.51 Број и структура на вработените во радиската индустрија

Вид на кадри	Број на вработени лица 2009	Учество
Новинари	171	32.51 %
Уредници	40	7.60 %
Управители/директори	41	7.79 %
Технички кадар (инженери и техничари)	113	21.48 %
Реализаторски кадар (режисери, сниматели,	111	21.10 %

монтажери и др.)		
Други кадри	50	9.51 %
ВКУПНО	526	

Извор: Совет за радиодифузија

Речиси подеднакво учество имаат техничкиот кадар (21,48 отсто) и реализаторскиот кадар (21,10 отсто), како и лицата ангажирани како уредници (7,60 отсто) и лицата ангажирани како управители односно директори (7,79 отсто).

Вработени во Македонско радио

Во 2009 година, вкупниот број на вработени во Македонското радио изнесувал 299 лица.

Приказ 3.52 Број и структура на вработените во јавниот сектор

Вид на кадри	Број на вработени лица	
	2009	
Новинари	94	
Уредници	23	
Управители/директори	1	
Технички кадар (инженери и техничари)	67	
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	75	
Други кадри	39	
ВКУПНО	299	

Извор: Совет за радиодифузија

Најброен бил техничкиот кадар (инженери и техничари), со учество од 35 отсто од вкупниот број на вработени.

Триесет отсто од вработените биле новинари, а 23 отсто режисери, сниматели, монтажери и друг реализаторски кадар.

Во анализираната година, во Македонското радио имало четири нови вработувања.

Вработени во комерцијалните радиостаници на национално ниво

Во 2009 година, трите комерцијални радиостаници што емитуваат програма на национално ниво, вработувале вкупно 29 лица, од кои 18 во редовен работен однос, а 11 лица биле хонорарно ангажирани.

Приказ 3.53 Број и структура на вработените во комерцијалните радиостаници на национално ниво

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	Друго	Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	10	4	6	0	4	6
Уредници	1	0	1	0	1	0
Управители/директори	2	1	1	0	2	0
Технички кадар (инженери и техничари)	7	1	6	0	6	1
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	7	1	6	0	3	4
Други кадри	2	1	1	0	2	0
ВКУПНО	29	8	21	0	18	11

Извор: Совет за радиодифузија

Речиси 35 отсто од вработените биле новинари, а од нив пак повеќе од половината биле со средно образование.

По седум лица биле вработени како технички кадар (инженери и техничари) и како реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.).

Приказ 3.54 Просечен број на вработени во редовен работен однос

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Антина 5	11	12	12	11	13	13
Метрополис	5	4	2	2	1	0
Канал 77	18	20	20	19	5	4
	34	36	34	32	19	17

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Во споредба со претходната година, вкупниот број на вработени е намален за две лица, што се должи на намалувањето на бројот на вработени за по едно лице во Метрополис и во Канал 77.

Зачудува податокот дека радиостаницата Метрополис функционираше целата година брз ниту еден вработен во редовен работен однос.

Вработени во регионалните радиостаници

Во 2009 година, во регионалните радиостаници биле вработени вкупно 69 лица. Само седум лица биле ангажирани хонорарно, а останатите 62 биле во редовен работен однос.

Една третина од вработените лица биле новинари, од нив пак, половината со високо, а половината со средно образование.

Подеднаков број лица биле ангажирани како технички и реализаторски кадар.

Приказ 3.55 Број и структура на вработените во регионалните радиостаници

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	Друго	Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	23	12	11	0	19	4
Уредници	6	5	1	0	6	0
Управители/директори	14	4	10	0	14	0
Технички кадар (инженери и техничари)	13	0	13	0	12	1
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	13	5	8	0	11	2
Други кадри	0	0	0	0	0	0
ВКУПНО	69	26	43	0	62	7

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Во 2009 година, во регионалните радиостаници, во редовен работен однос биле ангажирани најмалку луѓе во периодот од последните четири години. Вкупниот број на вработени во последната година е намален за седум лица во однос на претходната година, за десет во однос на 2007 година и за едно лице во споредба со 2006 година.

Приказ 3.56 Број на вработени во радиостаниците на регионално ниво (Скопје)

радиостаница	2006	2007	2008	2009
РА Ват	6	9	11	10
РА Сити	13	9	6	8
РА Фортуна	7	7	7	7
РА ЕФ-ЕМ 90,3	7	8	6	6
РА Скај	1	3	4	5
РА Равел	9	9	9	4
РА Спортско радио Канал 4	1	6	5	4
РА Буба Мара	4	4	4	4
РА Роса АБ	2	4	4	4
РА Клуб ФМ	5	3	3	2
РА Цез ФМ	2	2	2	2
РА Лајф	2	2	2	2
РА Фолк	1	1	1	2
РА Зона М1	0	2	3	1
РА Арачина	1	1	1	1
РА Класик ФМ	2	2	1	0
ВКУПНО	63	72	69	62

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Само три радиостаници имале нови вработувања: Радио Сити (две), Радио Скај и Фолк радио (по едно лице).

Вкупно шест радиостаници го намалиле бројот на вработени: Ват, Спортско радио Канал 4, Клуб ФМ и Класик ФМ (за по едно лице), Зона М-1 (две) и Равел (пет лица).

Вработени во локалните радиостаници

Вкупниот број на ангажирани лица во локалните радиостаници, изнесувал 129 вработени, речиси подеднакво во редовен работен однос и хонорарно ангажирани.

Најголем дел од вработените (34 отсто), биле новинари. Само 32 отсто од овие лица биле со високо образование.

Дваесет отсто од вработените биле технички кадар, а 12 отсто реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.).

Приказ 3.57 Број и структура на вработените во локалните телевизии

Вид на кадри	Број	Образование			Статус	
		ВСС	ССС	Друго	Редовен работен однос	Хонорарно ангажирање
Новинари	44	14	29	1	18	26
Уредници	10	3	7	0	7	3
Управители/директори	24	15	9	0	8	16
Технички кадар (инженери и техничари)	26	16	3	7	16	10
Реализаторски кадар (режисери, сниматели, монтажери и др.)	16	5	5	6	14	2
Други кадри	9	2	7	0	3	6
ВКУПНО	129	55	60	14	66	63

Извор: Централен регистар на РМ/Совет за радиодифузија

Во 2009 година, вкупно десет локални радиостаници го зголемиле бројот на вработените, сите за по едно лице: Це Де радио од Велес, Радио Фама од Куманово, Радио Б-97 од Битола, Скај радио од Берово, Радио Свети Николе од Свети Николе, Радио Зора од Делчево, Радио Македонска Каменица од Македонска Каменица, Радио Микс од Неготино, Радио Комета 2000 од Гостивар и Радио Актуел од Битола.

Бројот на вработените, за по едно лице го намалиле четири радиостаници: Радио Холидеј од Прилеп, Плус Форте од Тетово, Супер радио од Охрид и Радио Мерак 5 ФМ од Прилеп.

Приказ 3.58 Број на вработени во приватните ТВ-станции на локално ниво

Радиостаница	2006	2007	2008	2009
РА Кисс, Тетово	5	5	5	5

РА Експрес, Струмица	4	4	4	4
РА Холидеј, Прилеп	1	3	4	3
РА Плус Форте, Тетово	0	3	4	3
РА 106, Битола	3	3	3	3
РА Тајм, Гевгелија	0	3	3	3
РА Це Де, Велес	1	1	2	3
РА Супер, Охрид	3	2	3	2
РА 5 Чоки, Прилеп	6	1	2	2
РА МХ, Охрид	2	2	2	2
РА Рапи, с. Велешта	1	2	2	2
РА Галакси 2000, Кавадарци	1	1	2	2
РА Фама, Куманово	1	0	1	2
РА Б-97, Битола	1	1	1	2
РА Скај, Берово	-	-	1	2
РА Свети Николе, Св.Николе	-	-	1	2
РА Мерак 5 ФМ, Прилеп	2	2	2	1
РА Пехчево, Пехчево	2	1	1	1
РА Кики, Струга	2	2	1	1
РА Браво, Куманово	2	1	1	1
РА Черенџа, Штип	2	1	1	1
РА Тернипе, Прилеп	1	1	1	1
РА Риниа 2000, Долнени	1	0	1	1
РА Мефф, Прилеп	1	1	1	1
РА Ла Коста, Веница	1	1	1	1
РА КМР, Велес	1	1	1	1
РА Модеа, Свети николе	нп	нп	1	1
РА Јехона, Липково	1	0	1	1
РА Продукција ЛГН, Неготино	-	-	1	1
РА Лав, Охрид	0	0	1	1
РА Хит, Струмица	0	0	1	1
РА Ди Џеј, Струга	0	0	1	1
РА Блета, Тетово	1	1	1	1
РА Александар Македонски, Кичево	1	1	1	1
РА АБ, Кочани	0	0	1	1
РА Зора, Делчево	-	-	0	1
РА Македонска Каменица, М. Каменица	-	-	0	1
РА Микс, Неготино	0	2	0	1
РА Комета 2000, Гостивар	0	0	0	1
РА Актуел, Битола	0	0	0	1
РА Голди, Велес	1	0	0	0
РА Мерлин, Дебар	0	0	0	0
РА Еми, Ростуше	0	0	0	0
РА Мис 2008, Пласница	-	-	0	0

РА Морис плус, М.Брод	-	-	0	0
РА Семи, Центар Жупа	1	1	1	нп
РА Делфин, Битола	1	1	0	нп
РА Алфа, Радовиш	0	0	0	нп
РА Беса, Долнени	1	0	0	нп
ВКУПНО	51	48	61	66

Извор: Централен регистар на РМ/ Совет за радиодифузија

Пазар на огласување

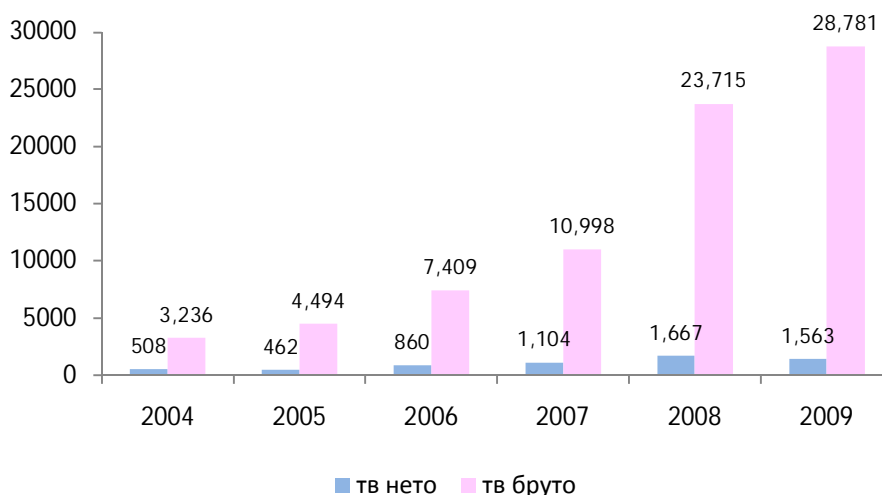
4.1. Пазар на огласување во телевизиската индустрија

4.1.1. Бруто и нето приходи од огласување

Во 2009 година, бруто приходите од рекламирање во телевизиската индустрија изнесувале 28.781.263.358,00 денари (472 милиони евра). Овој податок е обезбеден од истражувачката агенција AGB Nielsen Media Research Macedonia, која го пресметува како производ на сите емитувани спотови и цените за секунда рекламno време од официјалните ценовници на телевизиските станици.

Во анализираната година, нето приходите од рекламирање (износот што телевизиските станици го прикажале како приход од продажба на времето за рекламирање) изнесуваат 1.562.890.819,00 денари (25,6 милиони евра). Овој податок е пресметан врз основа на податоците за економското работење што во Советот за радиодифузија ги доставија самите радиодифузери, а нивната валидност беше проверена со податоците за приходите од завршните сметки.

Приказ 4.1 Бруто и нето приходи од огласување во ТВ секторот во периодот од 2004 до 2009 година (мил. МКД)

Податоци: Совет за радиодифузија/ SMMRI од Скопје/AGB Nielsen Media Research Macedonia

Причина за постоењето на овие две категории (бруто и нето) приходи од рекламирање се попустите што телевизиските станици им ги даваат на огласувачите, директно или преку огласувачките агенции. Оттука, разликата е

очекувана и вообичаена. Она што е проблематично, е висината на оваа разлика, која што во 2009 година, достигнува до вредност од 18,4 пати повисоки бруто од нето приходи.

За споредба, во 2008 година, кога оваа разлика во Македонија изнесуваше 14 пати, од земјите за кои се обезбедени податоци, повисоки вредности има само во Романија (20 пати повисоки бруто од нето приходи). Во Латвија бруто приходите биле речиси десетпати повисоки, а во Белорусија речиси пет пати.

Од друга страна пак, забележливо е дека во Македонија, од година в година, оваа разлика се повеќе се зголемува. Во 2004 година бруто износот бил за 6,37 пати повисок од нето износот, во 2005 година за 9,73 пати, во 2006 година бележи благо намалување и изнесува 8,62 пати, во 2009 година 9,96, во 2008 година 14,23 пати, за во 2009 година да достигне вредност од 18,4 пати повисоки бруто од нето приходи во телевизиското огласување.

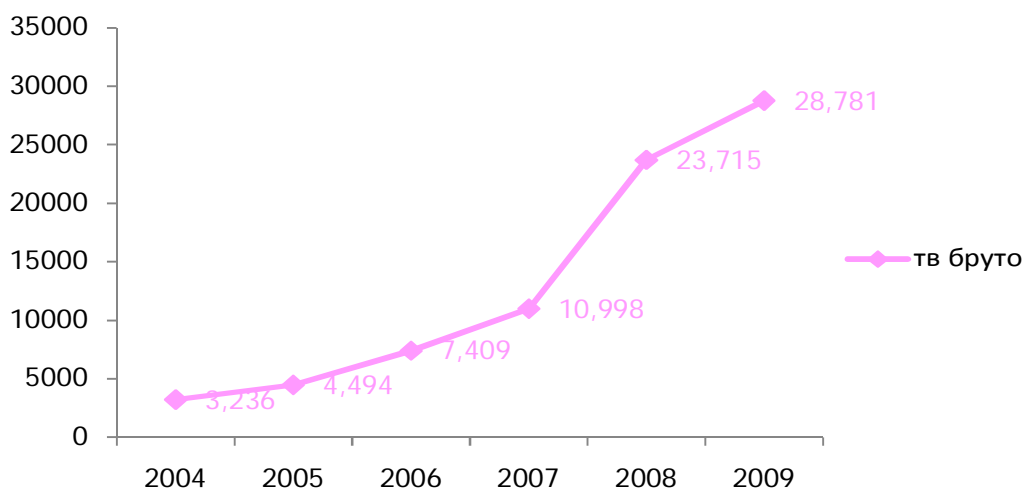
Очигледно е дека попустите никако не може да бидат единствената, ниту пак најзначајната причина за ваквите разлики. При анализата на податоците, како и во разговорите со огласувачите, рекламните агенции и радиодифузерите, беа констатирани повеќе причини:

- цените во официјалните ценовници (што се основа за пресметување на бруто приходите) се нереално зголемени, па впрочем дури со одобрениот попуст кој најчесто се движи од 30 до 60 отсто, се доаѓа до реалната цена за секунда рекламно време;
- неретко, телевизиските станици на одредени огласувачи им одобруваат попуст и до 90 отсто од официјалната цена; пракса на шазаарт воспоставена со години нананзад
- чест е случајот на програмата да се рекламираат производите на другите бизниси на сопственикот на медиумот, а овие емитувани реклами радиодифузерот или воопшто не ги наплаќа или ги наплаќа по незначителни износи. Некои од нив, дури се наоѓаат и помеѓу првите 50 најголеми огласувачи во анализираната година. Дневниот весник Време, за чија можна сопственичка поврзаност со Телевизија А1, Советот за радиодифузија покрената постапка со Комисијата за заштита на конкуренцијата, се јавува како трет огласувач со измерени вкупно 929.439.353,00 денари бруто инвестиција за огласување. Издавачот на дневните весници Време и Шпиц, Плус продукција се наоѓа на деветнаесеттото место со бруто инвестиција од 387.192.315,00 денари. На четвртото место е трговското друштво Хеди'с, чиј основач според податоците од Централниот регистар на РМ е Велија Рамковски, сопственикот на Телевизија А1, со бруто инвестиција од 895.342.523,00 денари. На единаесеттото место е Макпетрол, основачот на Телевизија Телма со бруто износ од 508.424.190,00 денари. Како четиринаести огласувач според висината на бруто инвестицијата

(417.431.865,00 денари) е фирмата Магрони, чиј основач е основачот и управителот на Телевизија Сител.

- Еден дел, а неретко и во целина, наплатените средства од емитуваните реклами во оние програмски содржини што се во продукција на независни продуценти, според договорот со радиодифузерот, се наплатуваат на сметка на независниот продуцент;

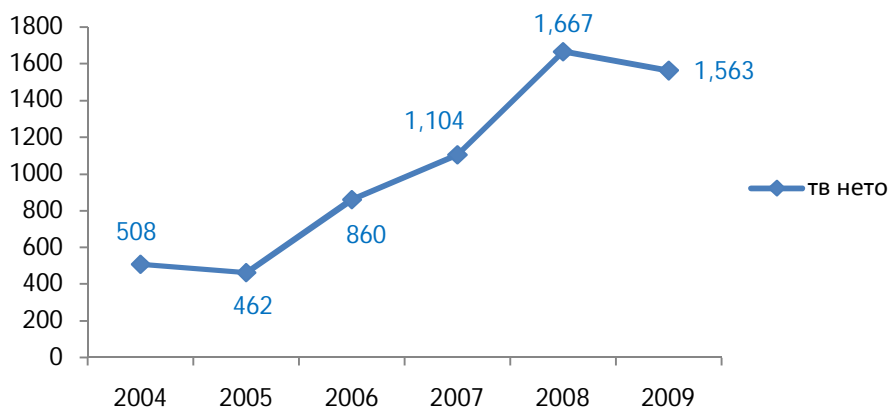
Приказ 4.2 Движење на бруто приходи од огласување во ТВ секторот (мил.денари)

Податоци: "TV Key Facts", IP International Marketing Committee (CMI) / AGB Nielsen Media Research Macedonia

Во периодот од 2004 година до 2009 година, износот на бруто приходите континуирано се зголемува. Во 2005 година бруто приходите пораснале за 38,88 отсто, во 2006 година за 64,86 отсто, а во 2007 година за 48,44 отсто. Највисока стапка на раст од 115,63 отсто се забележува во 2008 година. Во 2009 година бруто приходите биле за 21,36 отсто повисоки отколку во претходната година.

Приказ 4.3 Движење на нето приходи од огласување во ТВ секторот (мил.денари)

Податоци: Совет за радиодифузија

За разлика од бруто приходите, во последните шест години, нето приходите имаат променлива стапка на раст. Во 2005 и во 2009 година бележат опаѓање, поточно во 2005 година се за 9,06 отсто пониски отколку во 2004 година, а во последната година се за 6,24 отсто пониски отколку во 2008 година. Позитивна стапка на раст има во 2006 година, кога нето приходите биле за 86,15 отсто повисоки отколку во 2005 година, во 2007 година се зголемиле за 28,37 отсто, а во 2008 година за 51 отсто.

4.1.2. Споредбени показатели за бруто и нето приходите од огласување во телевизиските индустрии

Со цел да се добие реална слика за огласувачката индустрија во Македонија, потребно е податоците за бруто и нето трошоците за огласување да се споредат со податоците од огласувачките индустрии во другите земји.

Приказ 4.4 Трошоци за огласување во 2008 година (споредбени показатели)

Земја	Бруто-трошоци за огласување (мил.евра)	Бруто-трошоци во ТВ-секторот (мил. евра)	Нето-трошоци во ТВ-секторо (мил.евра)	Трошоци за ТВ огласување (% од GDP)	Трошоци за ТВ огласување – врз основа на бруто трошоците (per capita EUR)
Македонија	-*	388,77	27,33	5,95	189,79
Бугарија	526,91	404,18	нп	1,18	52,9
Србија	1.052,19	812,55	нп	4,15	106,91
Хрватска	727,07	469,17	нп	1,01	105,79
Романија	6.931,14	6.536,43	324,70	5,22	302,83
Словенија	522,46	285,16	нп	0,77	139,83
Грција	2.668,87	862,04	нп	0,35	78,62
Унгарија	2.237,18	1.376,56	нп	1,39	137,23
Чешка	2.201,12	993,00	нп	0,72	94,86
Словачка	1.687,58	1,346.00	нп	2,00	249,21
Латвија	575,84	467,15	48,96	2,04	205,71
Италија	нп	нп	4.596,02	нп	нп
Франција	25.341,94	7.271,83	нп	0,37	113,09
Белорусија	нп	261,89	57,45	0,64	27,08

Податоци: "TV Key Facts", IP International Marketing Committee (CMI)

За да бидат податоците споредливи, пресметани се вредностите на процентуалното учество на бруто трошоците за телевизиско огласување во бруто националниот производ и вредностите на бруто трошоците за телевизиско огласување по глава на жител во секоја земја.

Може да се забележи дека, учеството на бруто трошоците за телевизиско огласување во бруто националниот производ е највисоко токму во Македонија (5,95 отсто од БНП). Повисоки вредности овој показател достигнува во Романија (5,22 отсто) и во Србија (4,15 отсто). Во Словачка и Латвија вредностите се движат околу два отсто, во Бугарија, Хрватска и Унгарија нешто повеќе од еден отсто, а во останатите земји под еден отсто.

Доколку пак се споредат вредностите на бруто трошоците за телевизиско огласување изразени по глава на жител, се забележува дека Македонија е на четвртото место, по Романија, Словачка и Латвија.

4.1.3. Главни огласувачки индустрии и компании во ТВ секторот

Во 2009 година, најголем дел од средствата за телевизиско рекламирање биле за огласување на производите на прехранбената индустрија и индустријата за безалкохолни пијалаци (22,65 отсто). Средствата за рекламирање на производите и услугите на транспортната индустрија изнесувале 10,40 отсто од вкупниот износ, а телекомуникациските услуги 9,21 отсто.

Приказ 4.5 Огласувачки индустрии во ТВ-секторот во 2009 година

Огласувачка индустрија	Бруто износ
Прехранбени производи и безалкохолни пијалаци	6,517,813,539.00
Транспорт	2,993,615,525.00
Телекомуникации	2,649,847,460.00
Политички огласувања и хуманитарни акции	2,130,872,851.00
Хоби и слободно време	1,969,851,338.00
Услуги	1,768,326,151.00
Медиуми	1,664,557,776.00
Козметички производи	1,442,899,767.00
Домашна хемија и домашни потреби	1,397,958,714.00
Чај, кафе, цигари и алкохолни пијалаци	1,333,498,919.00
Трговија	1,041,427,256.00
Банки, Осигурителни друштва, менувачници	910,341,257.00
Индустрија, земјоделство, енергетика	659,311,040.00
Опрема за станбен и канцелариски простор	493,122,191.00
Медицински и санитарски артикли	438,599,903.00
Електрични апарати за домаќинство	367,470,087.00
Облека, обувки и модни детали	298,627,088.00
Образование	262,485,108.00
Детска опрема и исхрана	211,333,557.00
Компјутери	160,553,192.00
Канцелариски материјал	33,042,659.00
Аудио и видео опрема	7,990,941.00
Останато и непознато	27,717,044.00
вкупно	28,781,263,363.00

Податоци: SMMRI од Скопје/AGB Nielsen Media Research Macedonia

Заедничкото учество на рекламите на политичките партии (во март 2009 година беа одржани локални и претседателски избори), огласувањето на Владата на РМ и хуманитарните акции изнесува 7,40 отсто. Нешто помало е учеството на

средствата што за рекламирање ги издвоиле понудувачите на производи и услуги врзани со хоби и слободно време (6,84 отсто).

Приказ 4.6 Главни пет огласувачки индустрии во ТВ-секторот (2006-2009 година)

	2006		2007		2008		2009	
1	Храна и безалкохолни пијалаци	26 %	Храна и безалкохолни пијалаци	25 %	Храна и безалкохолни пијалаци	21 %	Храна и безалкохолни пијалаци	23 %
2	Политичко рекламирање	7 %	Транспорт	11 %	Телекомуникации	12 %	Транспорт	11 %
3	Кафе	6 %	Телекомуникации	9 %	Транспорт	12 %	Телекомуникации	9 %
4	Транспорт	6 %	Кафе	4 %	Политичко рекламирање	9 %	Политичко рекламирање	7 %
5	Телекомуникации	5 %	Банки	3 %	Детергенти	5 %	Хоби и слободно време	7 %
6	Други	50 %	Други	48 %	Други	41 %	Други	43 %
	Вкупно	100	Вкупно	100	Вкупно	100	Вкупно	100

Податоци: SMMRI од Скопје/AGB Nielsen Media Research Macedonia

Најзначајни огласувачки индустрии во последните четири години биле прехранбената индустрија и индустријата за безалкохолни пијалаци. Меѓу првите пет огласувачки индустрии во сите четири години се вбројуваат и транспортната и телекомуникациската индустрија.

Единствено во 2007 година, политичкото рекламирање не се вбројува меѓу првите пет огласувачи.

Банките се јавуваат само во 2007 година, производите на хемиската индустрија (детергентите) единствено во 2008 година, а во 2009 година за прв пат меѓу петте најзначајни огласувачки индустрии се вбројува рекламирањето на производи и услуги врзани со хоби и слободно време.

На приказот број 4.7 претставени се податоците за десетте најголеми огласувачи во последните четири години, според средствата што тие ги издвоиле за телевизиско рекламирање, пресметани во бруто износ (времетраењето на рекламните спотови помножено со цена за секунда рекламирање од официјалните ценовници на телевизиските станици).

Во анализираната година, во бруто износ, најголема вредност е измерена на емитуваните рекламни спотови на компанијата Кока-Кола (1.298.031.485,00 денари), потоа Т-Мобиле (945.187.079,00 денари), дневниот весник Време (929.439.353,00 денари) и Хеди'с маркетите (895.342.523,00 денари. Владата на РМ се наоѓа на петтото место со бруто износ од 738.594.954,00 денари.

Компанијата Кока-Кола, Т-Мобиле и Проктер&Гембл во континуитет се јавуваат меѓу првите десет огласувачки индустрии во последните четири години.

Приказ 4.7 Главните десет огласувачки компании во ТВ секторот (2006 – 2009 година)

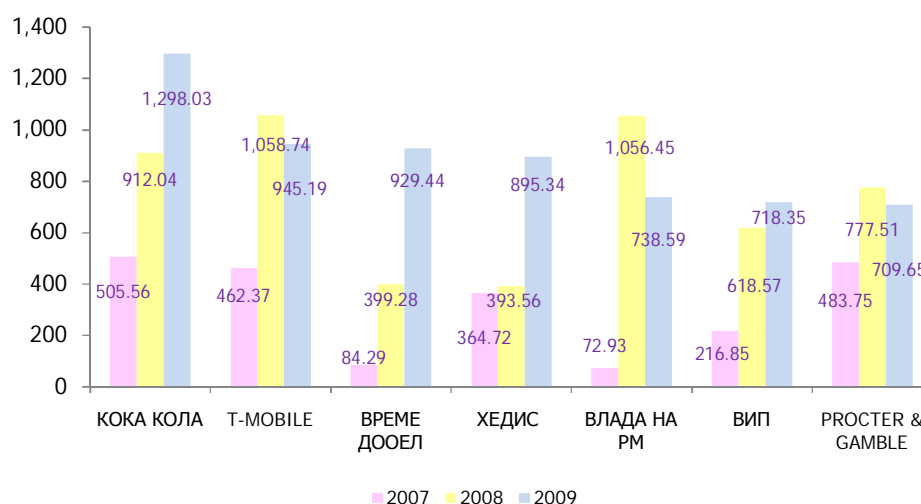
2006		2007		2008		2009	
Компанија	%	Компанија	%	Компанија	%	Компанија	%
Унилевер	4.26	Кока-Кола	4.60	Т-Мобиле	4.46	Кока Кола	4.51
Нектар	3.69	Проктер&Гембл	4.40	Влада на РМ	4.45	Т-Мобиле	3.28
Кока-Кола	3.34	Т-Мобиле	4.20	Кока-Кола	3.85	Време	3.23
Данон	3.00	Унилевер	3.90	Проктер&Гембл	3.28	Хеди'с	3.11
Т-Мобиле	2.72	Хедис маркети	3.32	Космофон	2.77	Влада на РМ	2.57
Прилепска пивара	2.68	Нектар	2.94	ВИП	2.61	ВИП	2.50
Вриглис	2.24	Киа моторс	2.21	Макпетрол	2.00	Проктер&Гембл	2.47
Космофон	2.23	Аутомобиле СК	2.13	Вриглис	1.85	Аутомотив груп	1.94
Проктер&Гембл	2.20	M&A beverages	2.16	Автонова	1.84	Рио Скопје	1.77
Рио ДООЕЛ	2.02	Космофон	2.03	Аутомотив груп	1.71	Макпетрол	1.77
Други	71.62	Други	68.12	Други	71.17	Други	72,86
Вкупно	100.00	Вкупно	100.00	Вкупно	100.00	Вкупно	100.00

Извор: SMMRI од Скопје /AGB Nielsen Media Research Macedonia

Според бруто вредноста на емитуваните реклами, за прв пат во 2009 година, во категоријата најзначајни огласувачки компании се појавува дневниот весник Време, и тоа на третото место, а четвртиот огласувач - Хеди'с маркети се јавува уште и во 2007 година.

Владата на РМ, ВИП, Аутомотив груп и Макпетрол меѓу првите десет огласувачки компании се вбројуваат во последните две години.

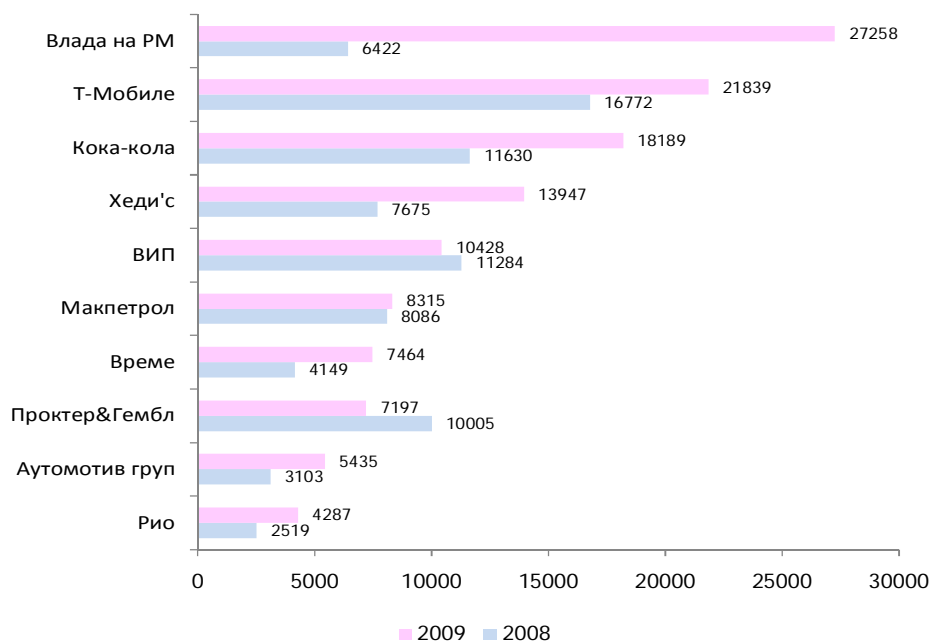
Приказ 4.8 Движење на бруто износот на емитуваните рекламни спотови на првите седум огласувачки компании во ТВ секторот во 2009 година во последните три години

Извор: SMMRI од Скопје /AGB Nielsen Media Research Macedonia

Според податоците за бројот на емитуваните спотови и нивното вкупно времетраење, првото место го има Владата на РМ со вкупно 27.258 емитувани спотови во времетраење од 657 часа, 59 минути и 11 секунди.

Приказ 4.9 Број на емитувани рекламни спотови на десетте главни огласувачки индустрии во 2008 и 2009 година

Извор: AGB Nielsen Media Research Macedonia

На второто место е Т-Мобиле, со вкупно 21.839 спотови во времетраење од 153 часа, 37 минути и 15 секунди. Компанијата Кока-кола е на третото место, а Хеди'с маркетинзите и според овој критериум се на четвртото место.

Споредено пак со претходната година, може да се забележи дека компанијата Кока-Кола, дневниот Весник Време, Хеди'с маркетинзите, Аутомотив груп, Рио и Макпетрол се рекламираше и со поголем број спотови и со подолго времетраење.

Приказ 4.10 Главните десет огласувачки компании во ТВ секторот (2006 – 2009)

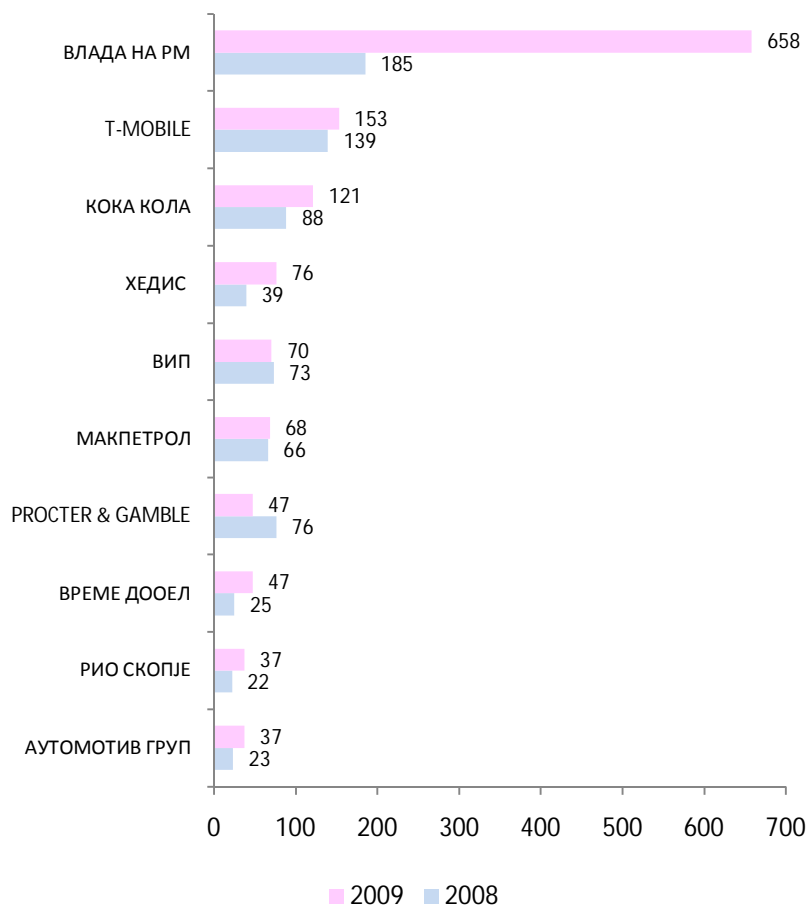
Огласувач	2009			2008		
	Бруто износ	спотови	времтраење	Бруто износ	спотови	времтраење
1 Кока Кола	1,298,031,485	18,189	121:21:47	912,039,210	11,630	88:08:51
2 T-MOBILE	945,187,076	21,839	153:37:15	1,058,737,347	16,772	139:19:24
3 Време	929,439,353	7,464	47:12:23	399,280,571	4,149	24:54:18
4 Хеди'с	895,342,523	13,947	76:14:38	393,554,675	7,675	39:41:02
5 Владата на РМ	738,594,954	27,258	657:59:11	1,056,453,899	6,422	185:25:16
6 ВИП	718,346,634	10,428	69:59:34	618,574,959	11,284	73:18:06
7 PROCTER & GAMBLE	709,651,883	7,197	47:07:07	777,506,186	10,005	76:18:20
8 Automotive group	558,837,585	5,435	37:46:56	405,082,707	3,103	23:08:07

9	Рио Скопје	510,416,175	4,287	37:18:06	285,902,738	2,519	22:01:33
10	Макпетрол	508,424,190	8,315	68:16:45	473,828,145	8,086	66:27:50

Извор: AGB Nielsen Media Research Macedonia

T-Мобиле и Владата на РМ, ги зголемиле и бројот на рекламните спотови и нивното времетраење, но тие биле емитувани во термини со пониска цена за секунда рекламирање. Од друга страна пак, ВИП се рекламирал со помалку спотови отколку претходната година, но бруто износот во денари бил повисок отколку претходната година, поради поатрактивните термини за емитирање.

Приказ 4.11 Времетраење на емитувани рекламни спотови на десетте главни огласувачки индустрии во 2008 и 2009 година (во часови)

Извор: AGB Nielsen Media Research Macedonia

Единствено Проктер&Гембл ги намалил и бројот на спотовите и времетраењето, а истовремено издвоил и помалку средства отколку претходната година.

Најголем дел од буџетот за телевизиско огласување, компанијата Кока-Кола издвоила за огласување на телевизија А1 (49,69 отсто), на Телма (26,82 отсто) и на А2 (20,75 отсто), а остатокот од 2,74 отсто за рекламирање на Алсат-М.

Речиси 30 отсто од средствата за телевизиско огласување, Т-Мобиле ги наменил за огласување на телевизија Сител, 23,71 отсто за огласување на Телма, 17,57 отсто на А1, 14,15 отсто на Канал 5, 6 отсто на Алсат-М, а само 0,53 отсто на Македонска телевизија.

Рекламните спотови на дневниот весник Време и на Хеди'с маркетите се емитувале само на телевизија А1 и на А2. Одреден број огласувачи одлучиле најголем дел од буџетите за огласување да ги наменат за рекламирање на овие две телевизији: Кока-Кола (70,44 отсто), Аутомотив груп (99,42 отсто), Рио (98,10 отсто), М&А Beverage (98,78 отсто), Плус продукција, Schwarzkopf, Киа моторс, Подравка, Delice, КА-ДИС, Спорт-М и Фонко.

На приказот 4.12 претставени се првите педесет огласувачи во телевизиската индустрија, според средствата што тие ги издвоиле за телевизиско рекламирање, пресметани во бруто износ (времетраењето на рекламните спотови помножено со цена за секунда рекламирање од официјалните ценовници на телевизиските станици).

Приказ 4.12 Првите педесет огласувачи во ТВ секторот во 2009 година

рб	Огласувач	Бруто износ	рб	Огласувач	Бруто износ
1	КОКА КОЛА	1,298,031,485	26	ВИВАКС	267,416,576
2	Т-МОБИЛЕ	945,187,076	27	БРИЛИЈАНТ	250,024,314
3	ВРЕМЕ ДООЕЛ	929,439,353	28	КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА	240,776,009
4	ХЕДИС	895,342,523	29	КОСМОФОН	235,669,599
5	ВЛАДА НА РМ	738,594,954	30	SCHWARZKOPF	233,608,673
6	ВИП	718,346,634	31	ФИКОСОТА	230,450,648
7	PROCTER & GAMBLE	709,651,883	32	КИА МОТОРС	217,537,448
8	АУТОМОТИВ ГРУП	558,837,585	33	МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД	209,362,667
9	РИО СКОПЈЕ	510,416,175	34	ДРОГА КОЛИНСКА	197,671,148
10	МАКПЕТРОЛ	508,424,190	35	AWT INTERNATIONAL	194,030,471
11	M&A BEVERAGE	488,777,831	36	СТОПАНСКА БАНКА	184,845,960
12	ЕУРОИМПЕКС	474,684,429	37	НЕПТУН ШОП (ЕУРО МЕДИА)	181,112,949
13	ВМРО ДПМНЕ	433,985,759	38	ПРОМЕС	168,925,888
14	МАГРОНИ	417,431,865	39	ПОДРАВКА ДД	166,962,968
15	ИМБ	396,666,909	40	DELICE	161,492,850
16	S.C. JOHNOSON & WAX	396,381,891	41	BEIERSDORF	160,896,450
17	ПИВАРА СКОПЈЕ	388,861,079	42	ПРИЛЕПСКА ПИВАРНИЦА	151,040,556
18	ПЛУС ПРОДУКЦИЈА	387,192,315	43	АВАЛОН	144,284,864
19	АВТОНОВА	384,484,716	44	АФРОДИТА - С	140,430,453

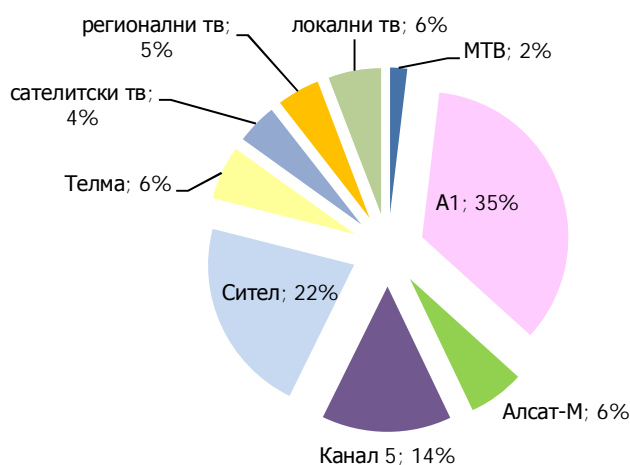
20	АУТОМОБИЛЕ СК	379,169,025	45	КА-ДИС	139,990,913
21	СТУДИО МОДЕРНА	365,496,038	46	СПОРТ М	137,929,740
22	ЕВН	359,239,346	47	ФОНКО	133,505,492
23	ХЕНКЕЛ	358,655,700	48	ТЕЛЕКАБЕЛ	132,584,037
24	СКОПСКИ САЕМ ЕРА	279,979,857	49	МОБ	132,067,280
25	КОЖУВЧАНКА	271,341,506	50	ОН НЕТ	129,375,362

Извор: AGB Nielsen Media Research Macedonia

4.1.4. Удели во нето приходите од огласување и удели во гледаноста

Во 2009 година, вкупниот износ на нето приходите од рекламирање во телевизискиот сектор изнесувал 1.562.890.819,00 денари (25,6 милиони евра).

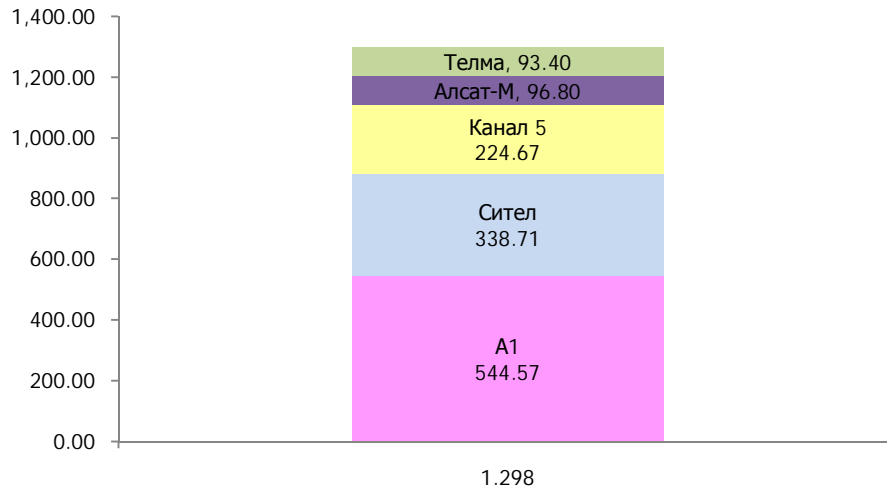
Приказ 4.13 Остварени приходи од рекламирање во 2009 година

Извор: Совет за радиодифузија

Најголем дел од овие приходи (83 отсто) оствариле комерцијалните телевизиските станици што емитуваат програма на територијата на целата држава. Овие пет телевизии од продажба на времето за рекламирање оствариле вкупно 1.298.143.877,00 денари. Од нив пак, најмногу приходи од продажба на времето за рекламирање остварила Телевизија А1 (41,95 отсто), потоа Сител (26,09 отсто), Канал 5 (17,31 отсто), Алсат-М (7,46 отсто) и Телма (7,19 отсто).

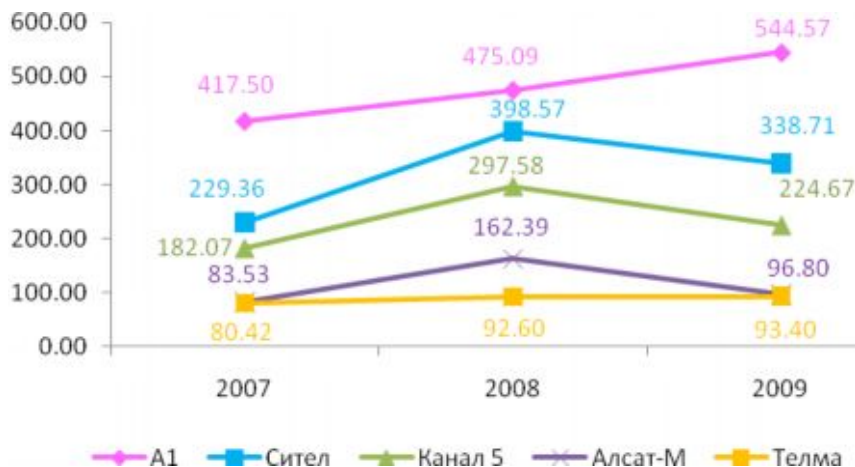
Приказ 4.14 Приходи од рекламирање на петте комерцијални терестријални телевизиски станици на државо ниво во 2009 година (во милиони денари)

Извор: Совет за радиодифузија

Во споредба со претходната година, приходите од рекламирање што ги остварила телевизија А1 се повисоки за 14,62 отсто. Повисоки приходи остварила и Телма, но со помала стапка на раст (0,86 отсто). Останатите три телевизиски станици во анализираната година оствариле пониски приходи од рекламирање отколку во претходната година. Најмногу се намалиле приходите на Алсат-М (за 40,39 отсто), потоа на Канал 5 за 24,50 отсто и на Сител за 15,02 отсто).

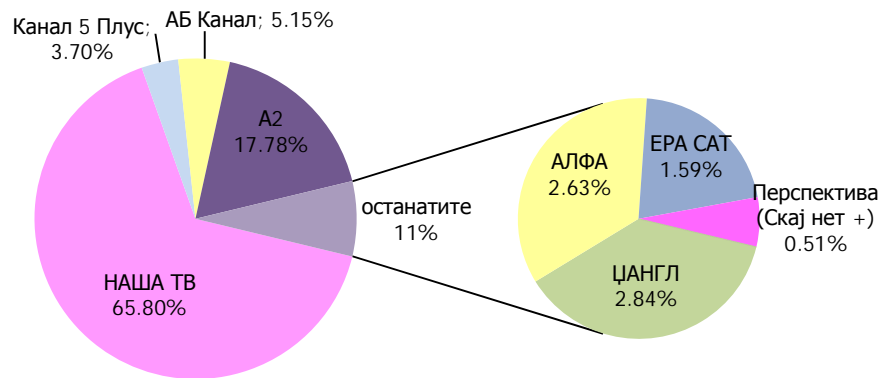
Приказ 4.15 Приходи од рекламирање на петте комерцијални терестријални телевизиски станици на државно ниво во 2009 година (во милиони денари)

Извор: Совет за радиодифузија

Заедничкото учество на сателитските телевизии изнесува 4 отсто од вкупните приходи од рекламирање во телевизиската индустрија. Само осум субјекти прикажале приходи од реклами, во вкупен износ од 70.649.711,00 денари. Речиси 66 отсто од овој износ се приходите што од продажба на времето за рекламирање ги остварила Наша ТВ (46.490.939,00 денари), а повисок износ прикажала Телевизија А2 (12.561.212,00 денари).

Приказ 4.16 Приходи од рекламирање на сателитските телевизии во 2009 година

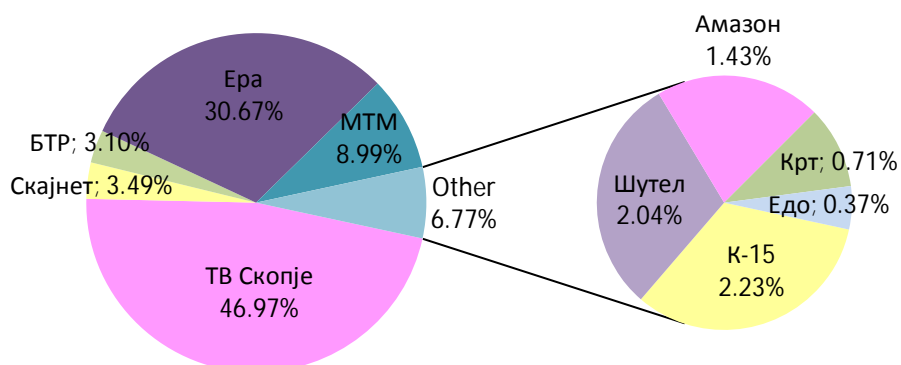
Извор: Совет за радиодифузија

Приходите што од рекламирање ги оствариле останатите сателитски телевизии се далеку пониски: АБ Канал (3.640.284,00 денари), Канал 5 Плус (2.611.777,00 денари), Цангл (2.004.106,00 денари), Алфа (1.860.293,00 денари), ЕРА САТ (1.123.934,00 денари) и Перспектива (Скај Нет +) – 356.976,00 денари.

Забележливо е дека Сител 3 и К-15 Минус воопшто не прикажале приходи од рекламирање.

Десетте регионални телевизии во анализираната оствариле вкупно 73.715.098,00 денари од продажба на времето за огласување. Приходите што ги оствариле ТВ Скопје (34.627.408,00 денари) и ТВ Ера (22.606.690,00 денари), претставуваат 77 отсто од вкупните приходи од рекламирање на овој сегмент од телевизискиот пазар. Телевизија МТМ остварила вкупно 6.627.214,00 денари, ТВ Скај Нет (2.576.136,00 денари, а БТР 2.285.983,00 денари.

Приказ 4.17 Приходи од рекламирање на регионалните телевизии во 2009 година

Извор: Совет за радиодифузија

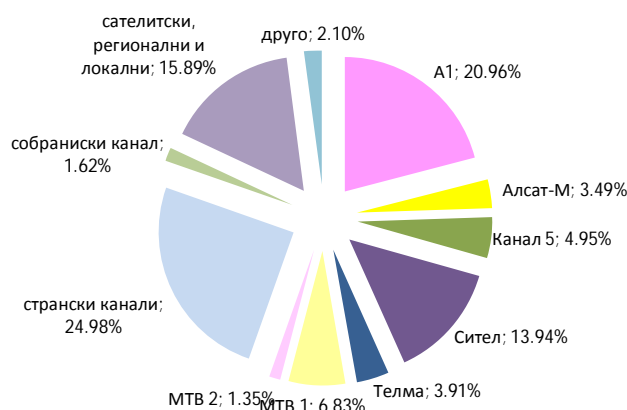
Речиси подеднакви приходи од продажба на времето за рекламирање прикажале Телевизијата K-15 (1.644.069,00 денари), Шутел (1.501.106,00 денари) и Амазон (1.050.628,00 денари).

Најмалку приходи на регионалниот телевизиски пазар оствариле Крт (522.422,00 денари) и Едо (273.444,00 денари).

Локалните телевизиски станици оствариле 6 отсто од приходите од рекламирање во телевизиската индустрија, односно вкупно 90.945.926,00 денари. Најмногу приходи од рекламирање остварила ТВ Кисс од Тетово (7.842.930,00 денари), ТВ Орбис од Битола (7.676.215,00 денари), ТВ Стар од Штип (6.272.388,00 денари), ТВ Нова од Куманово (5.841.073,00 денари) и ТВ Вис од Струмица (5.197.980,00 денари).

Податоците за гледаноста на телевизиските станици во 2009 година, се добиени по пат на електронско мерење на телевизиската гледаност, со употреба на посебни уреди – пиплметри.

Приказ 4.18 Удели во гледаноста во 2009 година

Извор: AGB Nielsen Media Research Macedonia

Најгледана телевизија во 2009 година била телевизија А1, со удел од 20,96 отсто во вкупната гледаност. Речиси 14 отсто од времето, публиката гледала содржини од програмската понуда на Телевизија Сител. Удел во вкупната гледаност на МТВ 1 изнесувал 6,83 отсто, на Канал 5 - 4,95 отсто, на Телма 3,91 отсто и на Алсат-М 3,49 отсто.

Заедничкото учество на сателитските, регионалните и локалните телевизиски станици во вкупната гледаност изнесува 15,89 отсто.

Речиси 25 отсто од вкупната гледаност отпаѓа на странските телевизиски канали, чиј што сигнал македонската публика го примала преку кабелски приклучок, сателитска антена или интернет.

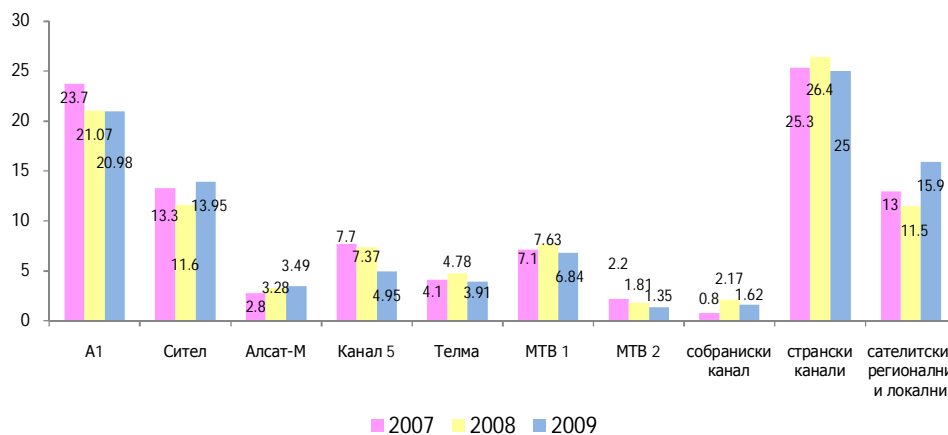
Останатите 2,10 отсто од времето публиката гледала содржини преку видео рекордер, DVD плеер и друго.

Доколку се споредат податоците за уделите во вкупната гледаност со податоците за уделот во нето приходите од рекламирање, може да се забележи дека Телевизија А1 има најголем удел и во вкупната гледаност и во нето приходите.

Второто и третото место по двата критериуми им припаѓаат на Сител и Канал 5.

И покрај тоа што Телевизија Телма има поголема гледаност (3,91 отсто) од телевизија Алсат-М (3,49 отсто), сепак учеството во вкупните приходи од рекламирање на Телма (5,98 отсто) е пониско отколку учеството на Алсат-М (6,19 отсто).

Приказ 4.19 Удели во гледаноста во 2007, 2008 и 2009 година

Податоци: SMMRI од Скопје /AGB Nielsen Media Research Macedonia

Доколку се погледнат споредбените податоци за гледаноста во последните три години, може да се забележи дека гледаноста на А1 Телевизија и на Канал 5 имаат тенденција на опаѓање.

Единствено гледаноста на Телевизија Алсат-М континуирано бележи пораст.

Гледаноста на останатите телевизиски станици, на регионалните и локалните станици, како и на странските телевизиски канали има променливи вредности во последните три години.

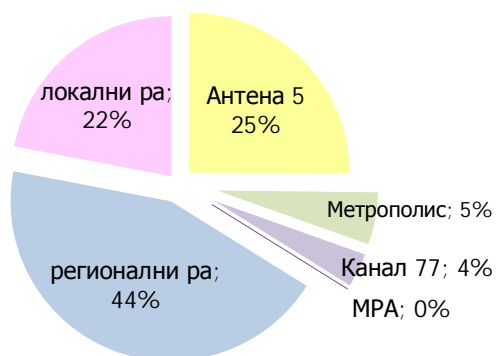
4.2. Пазар на огласување во радиската индустрија

4.1.4. Удели во нето приходите од огласување

Во анализираната година, вкупните приходи што од продажба на времето за рекламирање ги оствариле сите радиостаници, изнесувале 126.076.455,00 денари (2,07 милиони евра).

Една четвртина од вкупните приходи од огласување во радиската индустрија остварила радиостаницата Антена 5 (25 отсто), со приходи од рекламирање во износ од 31.740.727,00 денари. Радиостаницата Метрополис остварила само 5 отсто од вкупните приходи, односно вкупно 6.666.417,00 денари. Уделот на приходите од рекламирање на радиостаницата Канал 77 изнесува 4 отсто, или вкупно 4.295.578,00 денари. Сосема незначителен е уделот на приходите од рекламирање на Македонско радио (0,03 отсто) чиј вкупен износ бил само 39.260,00 денари.

Приказ 4.20 Удели во нето приходите од огласување во 2009 година

Податоци: Совет за радиодифузија

Регионалните радиостаници заеднички оствариле 44 отсто од вкупните приходи од рекламирање (вкупно 55.618.954,00 денари). Единствено радиостаницата Класик ФМ не прикажала приходи по оваа основа. Најатрактивна

регионална радиостаница за огласувачите била радиостаницата Буба Мара, која остварила највисоки приходи од рекламирање (9.181.770,00 денари). Значајни приходи од рекламирање оствариле и Фортуна радио (8.836.527,00 денари), радио Ват (8.653.290,00 денари) и Сити радио (6.439.403,00 денари). Овие четири радиостаници оствариле 60 отсто од вкупните приходи од рекламирање на регионалниот радиски пазар.

Вкупните приходи што од продажба на времето за рекламирање ги оствариле локалните радиостаници, изнесувале 27.715.519,00 денари, што пак претставува 22 отсто од вкупните приходи во радиската индустрија. Речиси 55 отсто од овој износ го оствариле само десет локални радиостаници: радио Кисс од Тетово (2.469.816,00 денари), радио Експрес од Струмица (1.941.135,00 денари), радио 106 од Битола (1.766.848,00 денари), Супер радио од Охрид (1.681.832,00 денари), Плус Форте од Тетово (1.277.329,00 денари), радио Браво од Куманово (1.272.870,00 денари), радио Холидеј од Прилеп (1.251.346,00 денари), Мерак 5 ФМ од Прилеп (1.215.241,00 денари), радио Б-97 од Битола (1.166.220,00 денари) и радио Галакси од Кавадарци (1.162.662,00 денари).

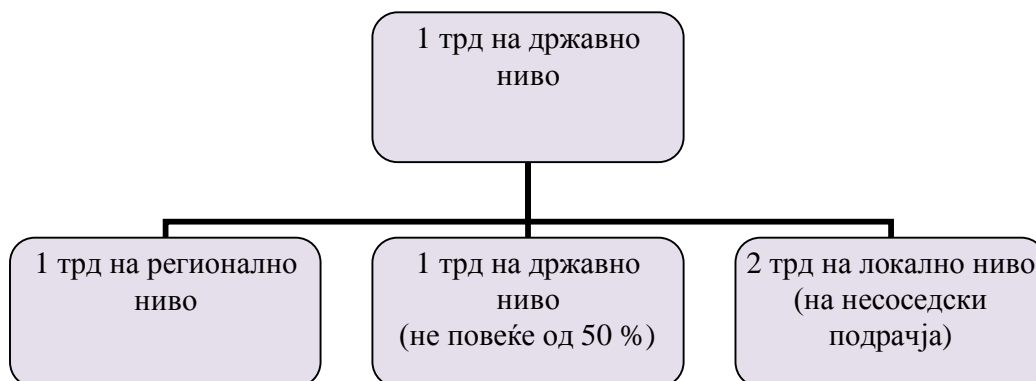
Структура на сопственоста

5.1 Облици на интеграција на капиталот во радиодифузниот сектор

Основната цел на контролата на сопственоста на медиумите и на различните законски мерки и механизми за спречување на медиумската концентрација е да се обезбеди присуство на плурализам на медиумите и разновидност на содржините, од една страна, и да се спречи загрозувањето на функционирањето на пазарот и конкуренцијата од друга страна. Во Глава III од Законот за радиодифузната дејност се вградени мерки за контрола на сопственоста на радиодифузерите и за утврдување на недозволената медиумска концентрација. Имајќи ги предвид различните облици на интеграција на капиталот во радиодифузниот и во други сектори, овие мерки може да се однесуваат на контролата на учеството во сопственоста на радиодифузерите и во други трговски друштва, како и на т.н. прагови на уделот на радиодифузерите во приходите од рекламирање (рекламниот колач), уделот во гледаноста/слушаноста и во нивото на покривање на населението на РМ.

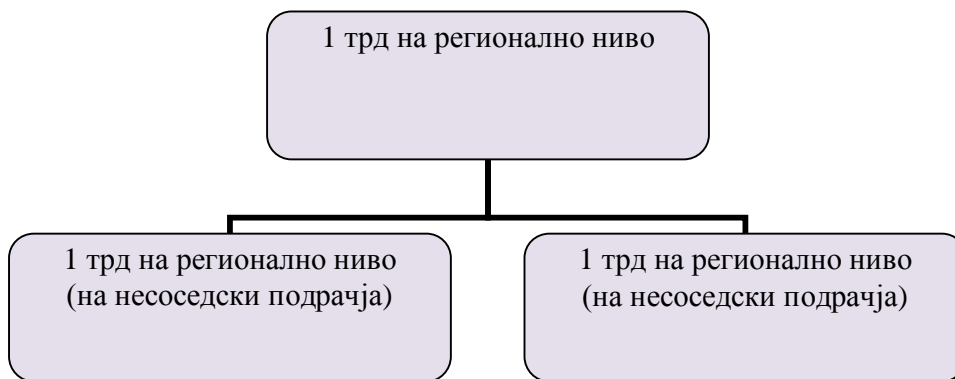
Хоризонталната интеграција подразбира учество во сопственоста или пак интегрирање на капиталот на радиодифузери што се субјекти на еден ист пазар, односно во еден ист сектор (радиска или телевизиска индустрија). Законот за радиодифузната дејност дозволува хоризонтална интеграција, но предвидува ограничувања во поглед на учеството во основачкиот капитал, како и во поглед на бројот на радиодифузерите што едно физичко или правно лице може да ги поседува. Имено, согласно став 1 и 2 на член 14 од ЗРД, едно физичко или правно лице истовремено може да учествува во сопственоста на најмногу пет трговски радиодифузни друштва, и тоа:

Приказ 5.1 Хоризонтална интеграција согласно член 14 став 1 и 2 од Законот

Ставот 3 на член 14 од Законот се однесува на хоризонталната интеграција на радиодифузери што емитуваат програма на регионално и на локално ниво. Не е предвидено ограничување на уделот во сопственоста, туку само на бројот на радиодифузерите што може да ги поседува едно правно или физичко лице.

Приказ 5.2 Хоризонтална интеграција согласно член 14 став 3 од Законот

Согласно став 4 од член 14, едно правно или физичко лице, истовремено може да се јави како основач на најмногу три радиодифузери што емитуваат програма на локално ниво, но само на несоседски подрачја.

Приказ 5.3 Хоризонтална интеграција согласно член 14 став 4 од Законот

Во член 17 од Законот се предвидени и т.н. прагови на учество на радиодифузерите во приходите од рекламирање, во вкупната гледаност/слушаност како и во покривањето на населението, над кои некое конкретно спојување ќе се смета за недозволена медиумска концентрација. Поконкретно, недозволена медиумска концентрација се смета дека постои кога радиодифузерите кои се предмет на спојувањето се стекнуваат со доминантна положба и тоа кога:

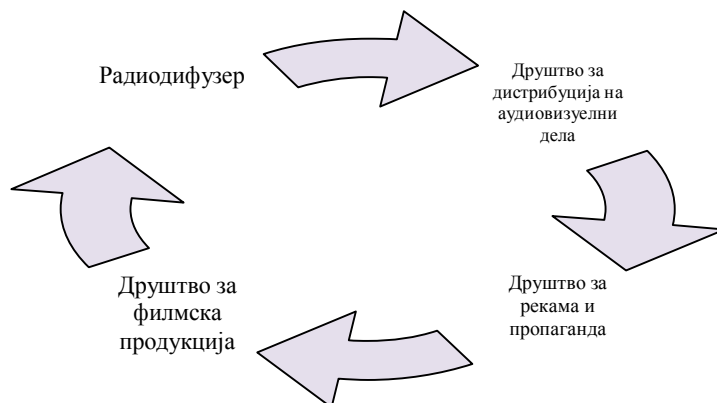
- спојувањето на капиталот, ги доведува радиодифузерите во доминантна позиција на пазарот на реклами, односно со спојувањето нивниот удел во продажбата на вкупното рекламно време е над 30 отсто;

- спојувањето на капиталот, ги доведува радиодифузерите во доминантна позиција во формирањето на јавното мислење, поточно уделот во гледаноста/слушаноста е повеќе од 40 отсто;

- со спојувањето на капиталот на радиодифузери на регионално и локално ниво постигнуваат покривање на максимум 50 отсто од населението на Република Македонија.

Вертикалната интеграција подразбира учество во сопственоста или пак интегрирање на капиталот на радиодифузер и трговски друштва од сродни дејности. Во членот 13 од Законот за радиодифузната дејност како сродни дејности, односно дејности со чие поврзување се создава недозволена медиумска концентрација во однос на вертикалното интегрирање се определени реклама и пропаганда, филмска продукција, дистрибуција на аудиовизуелни дела и телекомуникациски услуги. Радиодифузер, ниту основач на радиодифузер не смее да учествува во сопственичкиот капитал на друштва што се регистрирани за овие дејности.

Приказ 5.4 Недозволена вертикална интеграција согласно член 13 и 14 од Законот

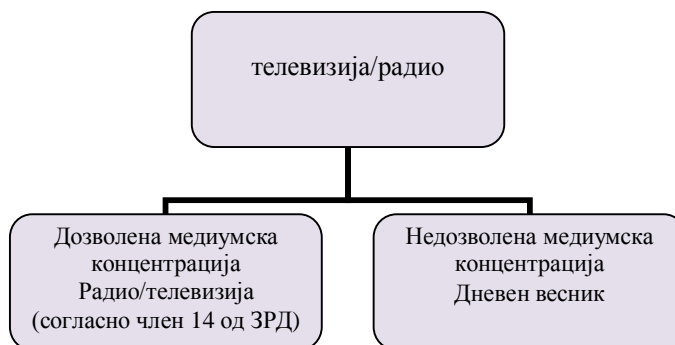

Во текот на следењето на сопственичката структура на радиодифузерите, Советот констатира постоење недозволена вертикална интеграција кај Радио Рос Метрополис и Сити Радио и Радио Равел од Скопје, во смисла на тоа што физичките лица кои се сопственици, односно управители поседуваат друштва за реклама и пропаганда, односно друштва за филмска продукција. До овие радио станици Советот упати укажување да се усогласат со одредбите на Законот.

Дијагонална интеграција подразбира учество во сопственоста или пак интеграција на капиталот помеѓу правни субјекти кои не припаѓаат на ист пазар, на пример радиодифузери што емитуваат телевизиска програма, радиостаници и печатени медиуми. Во однос на интегрирањето на радиодифузери со печатените медиуми, ограничувањето се однесува само на дневните весници, поточно ниту радиодифузер, ниту негов основач може да учествува во сопственоста на друштво од областа на печатот кое издава дневен весник. Што се однесува до дијагонална

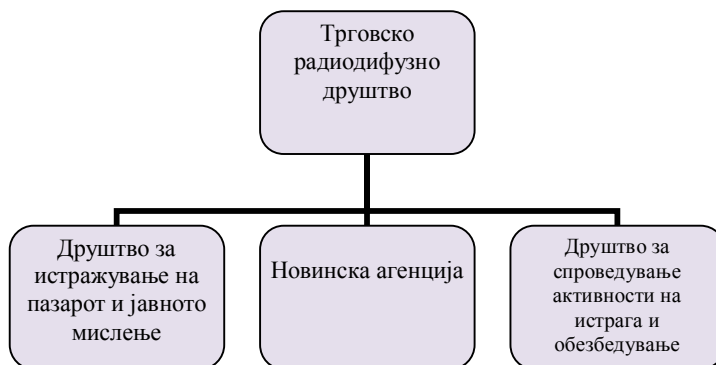
интеграција помеѓу телевизискиот и радискиот сектор, важат истите ограничувања како и кај хоризонталната интеграција, определени во член 14 од Законот.

Приказ 5.5 Недозволена дијагонална интеграција согласно член 13 и 14 од Законот

Законот утврдува и други дејности кои се неспоиви со вршењето радиодифузна дејност. Имено, во смисла на овој Закон се смета дека недозволена медиумска концентрација постои и кога, радиодифузер или основач на радиодифузер учествува во основачки капитал на друштво за истражување на пазарот и јавното мислење, друштво за спроведување активности на истрага и обезбедување, како и новинска агенција.

Приказ 5.6 Недозволена интеграција со други дејности согласно член 13 и 14 од Законот

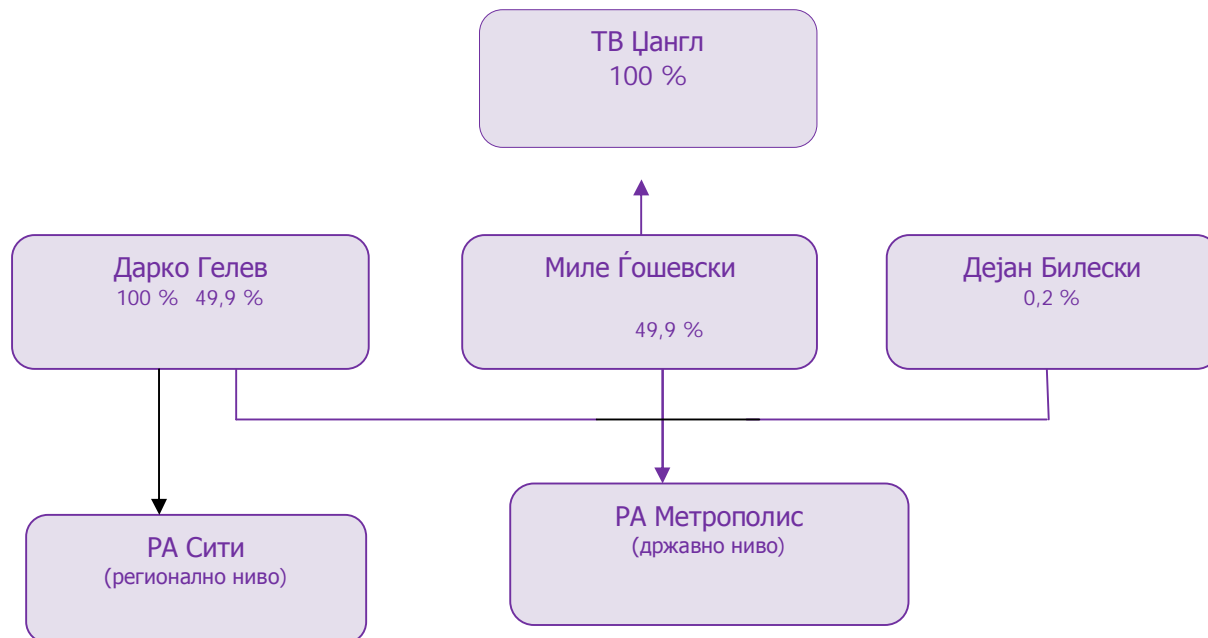
При следењето на сопственичката структура на радиодифузерите, не се констатирани појави на недозволена интеграција на капиталот со друштва регистрирани за овие дејности.

Во продолжение шематски се прикажани неколку случаи на концентрација на капиталот помеѓу радиодифузерите.

Кај субјектите во радиската индустрија, концентрација на капиталот постои само помеѓу радиостаницата Метрополис и радиостаницата Сити од Скопје. Физичкото лице Дарко Гелев, кој е единствен основач на регионалната радиостаница Сити од Скопје, во сопственичката структура на радиостаницата Метрополис, што има дозвола за емитување програма на државно ниво, учествува

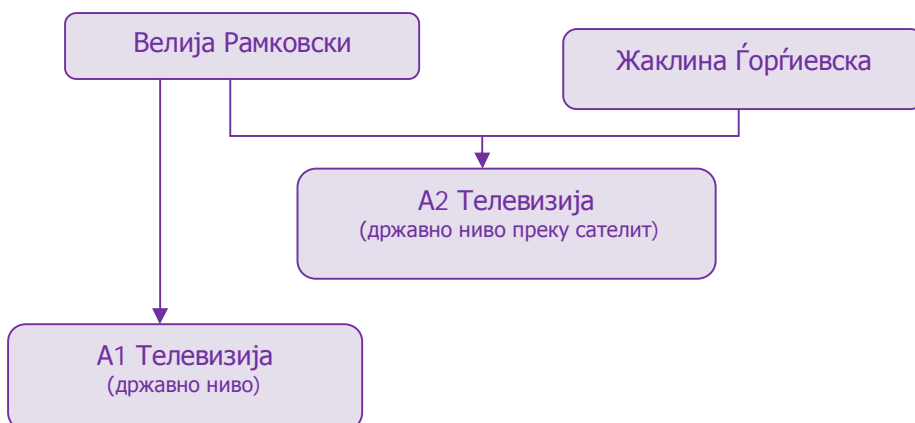
со 49,9 отсто. Вториот основач на радиостаницата Метрополис, физичкото лице Миле Ѓошевски, е единствен основач на ТВ Џангл.

Приказ 5.7 Сопственичка поврзаност помеѓу радиостаниците Сити радио, Метрополис и телевизијата Џангл

Кај телевизиската индустрија, постојат неколку случаи на концентрација на капиталот. Физичкото лице Велија Рамковски е единствен основач на телевизија А1 која емитува програма на државно ниво. Телевизија А1, пак, учествува со 50 отсто во основачкиот капитал на телевизија А2, која што емитува програма на државно ниво, преку сателит.

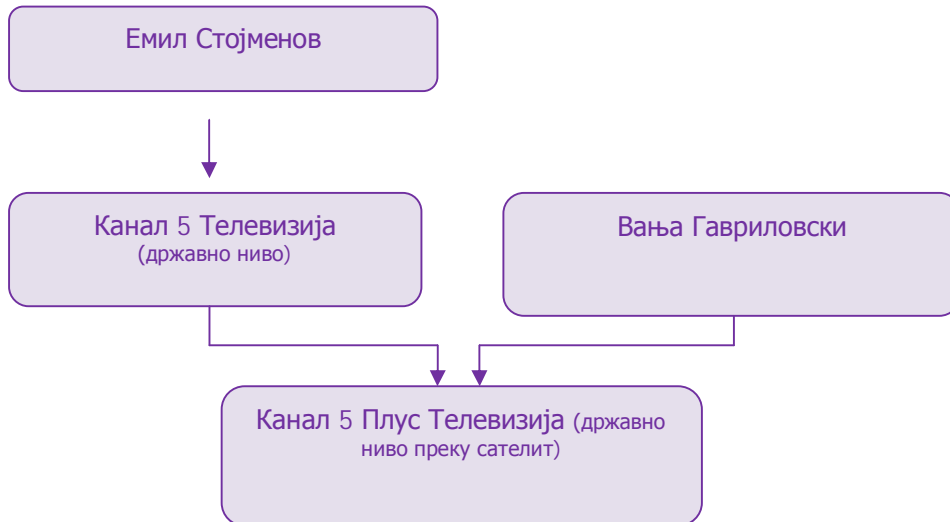
Приказ 5.8 Сопственичка поврзаност помеѓу телевизиите А1 и А2

Единствен основач на телевизијата Канал 5 од Скопје, која што емитува програма на државно ниво, е физичкото лице Емил Стојменов. Оваа телевизија се

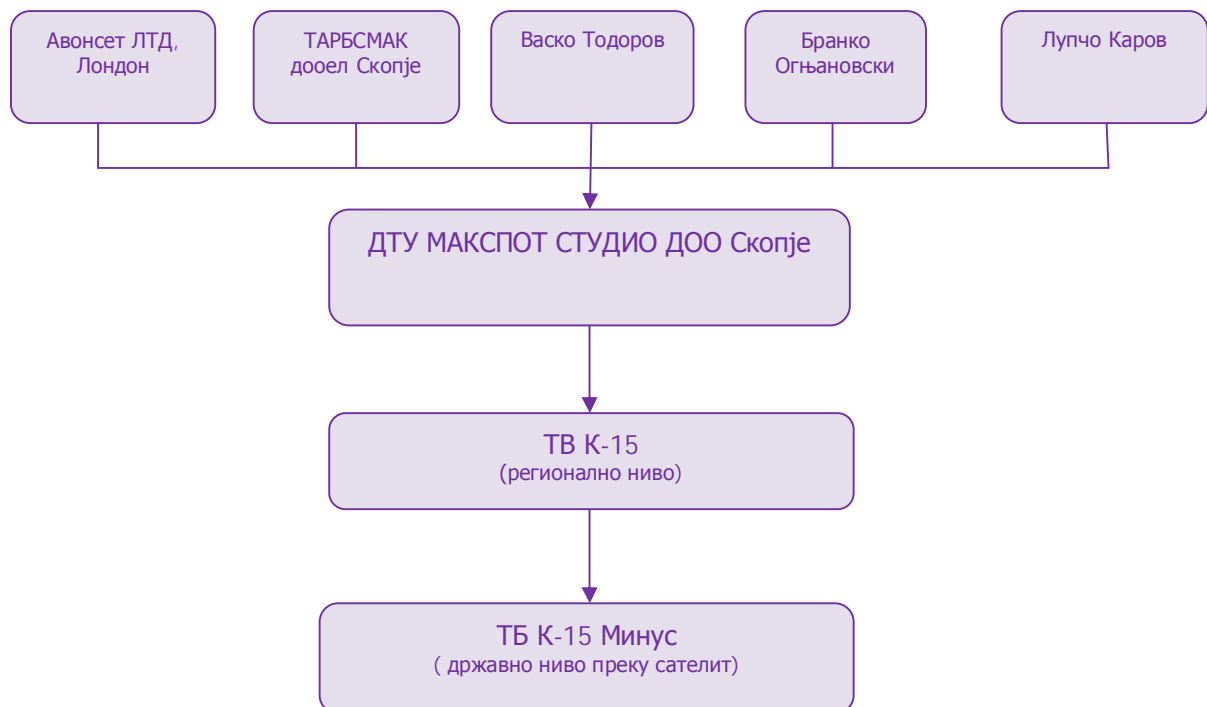
јавува како основач на сателитската телевизија Канал 5 Плус, со учество од 50 отсто во капиталот.

Приказ 5.9 Сопственичка поврзаност помеѓу телевизиите Канал 5 и Канал 5 Плус

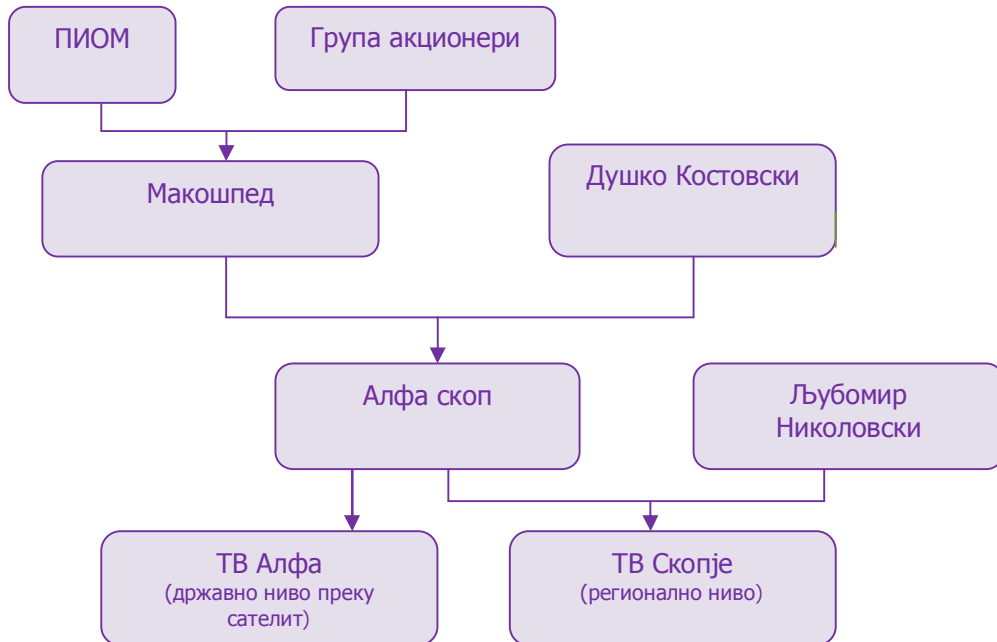
Телевизијата К-15 со дозвола за емитување програма на регионално ниво, е единствен основач на телевизија К-15 Минус, која емитува програма на државно ниво преку сателит.

Приказ 5.10 Сопственичка поврзаност помеѓу телевизиите К-15 и К-15 Минус

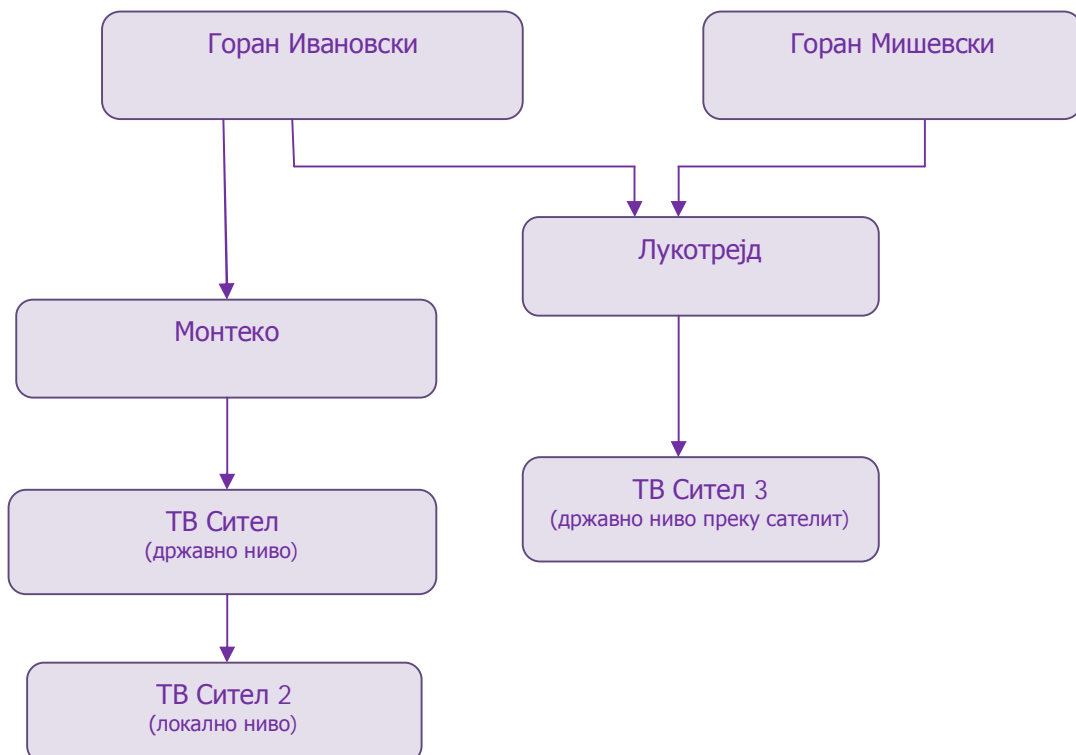
Доминантниот основач на регионалната телевизија ТВ Скопје, правното лице Алфа скоп од Скопје кое што поседува 96,2 отсто од капиталот на телевизијата, се јавува како единствен основач на сателитската телевизија Алфа.

Приказ 5.11 Сопственичка поврзаност помеѓу телевизиите ТВ Скопје и ТВ Алфа

На следниот приказ е претставена сопственичката поврзаност помеѓу телевизиските станици Сител, Сител 2 и Сител 3.

Приказ 5.11 Сопственичка поврзаност помеѓу телевизиите Сител, Сител 2 и Сител 3

5.2. Промени во сопственичката структура во 2009 година

Во текот на 2009 година вкупно 11 радиодифузери извршија промена на сопственичката структура (две радиостаници и девет телевизии).

Промената што беше направена кај телевизијата Алсат-М од Скопје, не го надминуваше прагот од 10 отсто од основната главнина на друштвото, па согласно законските одредби доволно беше само да се извести Советот. Имено, по смртта еден од основачите, лицето Веби Велија, а согласно оставинската постапка, уделот на ова лице во висина од 0,25 отсто од основачкиот капитал на радиодифузерот, премина на неговиот законски наследник, физичкото лице Ферик Велија.

Останатите десет радиодифузери, извршија промена на сопственичката структура што го надминуваше прагот од 10 отсто од основачкиот капитал, па согласно член 17 од Законот, потребно беше претходно да добијат одобрение од страна на Советот.

Радифузното трговско друштво РАДИО РОСА-АБ ДОО од Скопје, поднесе барање за одобрение за промена со која од сопственичката структура истапуваат физичките лица Борче Нечовски и Миле Шулевски, а единствен сопственик на РТД РАДИО РОСА-АБ од Скопје остана да биде физичкото лице Александар Димитров од Скопје. Советот ова барање го одобри со Одлука бр. 02-888/1 од 03 март 2009 година.

На 18 мај 2009 година, со Одлука бр.02-1992/1, Советот го одобри барањето за промена на сопственичката структура на Трговското радиодифузно друштво НОВА ДООЕЛ од Куманово. Со оваа промена, од сопственичката структура на радиодифузерот целосно истапи дотогашниот единствен основач, правното лице Друштво за културни активности ГЛОВИНГФЛАМЕ ДООЕЛ Скопје, а пристапи правното лице Друштво за производство, трговија и услуги ИТЗ ЦЕНТАР ДООЕЛ увоз-извоз од Скопје.

Трговското радиодифузно друштво ТВ ЕРА ДООЕЛ од Скопје, побара одобрение за целосно истапување на единствениот основач, правното лице БАЛКАН МЕДИА ГРУП ЛИМИТИД од Лондон, и пристапување на правното лице Нова Телевизија – Први Частен Канал АД од Софија, Бугарија. Оваа промена Советот ја одобри со Одлука бр.02-3454/1 од 14 октомври 2009 година.

На ден 03 јули 2009 година, од страна на ТРД ТВ АРТ КАНАЛ Струга ДООЕЛ, до Советот беше доставено барање за согласност за промена на сопственичка структура. При проверката на комплетноста и уредноста на доставената документација, Секторот за истражување и долгорочен развој констатираше дека промената во сопственичката структура е веќе направена, пред да се достави барање за одобрение за промена на сопственичката структура и без добиено одобрение од Советот. Со Одлука бр.02-2893/1 од 22 јули 2009 година, Советот на овој радиодифузер му изрече мерка писмена опомена.

Трговското радиодифузно друштво Телевизија КРТ ДООЕЛ од Скопје, до Советот достави барање за одобрение за промена на сопственичката структура, со кое беше побарана согласност за пристапување на физичкото лице Благој

Механџиски, со пренос на уделот во основната главнина на радиодифузерот. По одобрувањето на оваа промена од страна на Советот, со Одлука бр.02-3221/1 од 18 септември 2009 година, основачи на радиодифузерите се физичкото лице Биљана Зафировска, со учество од 49 отсто и физичкото лице Благој Механџиски со учество од 51 отсто во основачкиот капитал.

На 08 октомври 2009 година, до Советот беше доставено барање за одобрение за промена на сопственичката структура на Трговското радиодифузно друштво ТВ МТМ Дасто ДООЕЛ од Скопје. Беше побрана согласност за целосно истапување на единствениот основач, правното лице Друштво за извоз-увоз, производство, промет и услуги во прометот ДАСТО од Скопје, во сопственост на физичкото лице Давчев Стојан, и пристапување на физичкото лице Давчев Стојан од Скопје, како единствен основач. Оваа промена Советот ја одобри со Одлука бр.11-46 од 08 октомври 2009 година.

Трговското радиодифузно друштво Радио Равел од Скопје побара одобрение за промена на сопственичката структура, односно за целосно истапување на правното лице ДРП Раола ДОО од Скопје и пристапување на физичкото лице Влатко Милев од Скопје како единствен основач на радиодифузерот. На 14 октомври 2009 година, Советот донесе Одлука за давање одобрение за промена на сопственичката структура (02-3453/1).

Во декември 2010 година, од страна на Трговското радиодифузно друштво МНЦ ТВ ДООЕЛ од Скопје, до Советот беше доставено барање за одобрение за промена на сопственичката структура. Планирано беше целосно истапување на правното лице Друштво за трговија, производство и услуги МНЦ МЕДИА ДООЕЛ од Скопје, а за пристапување на физичките лица Александра Гавриловска и Весна Китанова. На 09 декември 2009 година, Советот донесе Одлука бр.11-61 со која ја одобри оваа промена.

Со Одлука бр.11-62 од 09 декември 2009 година, Советот го одобри барањето за промена на сопственичка структура на Трговското радиодифузно друштво Џангл ТВ ДООЕЛ од Скопје. Од сопственичката структура на ова правно лице целосно истапи Друштвото за производство, трговија и услуги ЏАНГЛ МЕДИА ДООЕЛ од Скопје, а како единствен основач пристапи физичкото лице Миле Гошевски.

На ден 25 декември 2009 година, Трговското радиодифузно друштво ПРОТЕЛ ДООЕЛ од Пробиштип, побара согласност за целосно истапување на физичкото лице Илија Петров, од сопственичката структура на радиодифузерот и пристапување на физичкото лице Чедо Петров.

5.3. Сопственичка структура на радиодифузерите

Согласно со препораките на Советот на Европа [Rec (94)13 за мерките за промовирање на транспарентноста на медиумите] и [Rec (2007)2 за плурализмот на медиумите и разновидноста на медиумските содржини], во Законот за радиодифузната дејност се вградени одредби со кои се гарантира транспарентност на медиумската сопственост. Имено, согласно членот 20 од Законот,

радиодифузерите се должни да ги објават податоците за сопственичката структура и извршените промени во сопственичката структура најмалку еднаш годишно, а најдоцна до 31 март во еден дневен весник, и три пати годишно да ги објават на сопствената програма, во точно утврдени термини од Советот за радиодифузија. Исполнувањето на оваа обврска го следи Советот.

Податоците за сопственичката структура на радиодифузерите во текот на 2009 година, се обезбедени од тековните состојби на радиодифузерите издадени од Централниот регистар на Македонија, што тие се должни да ги достават до Советот за радиодифузија.

Во текот на 2009 година, од вкупно пет телевизии што емитува програма на државно ниво преку терестријален предавател, две телевизии (А1 Телевизија и Канал 5) беа во сопственост на физички лица, две (ТВ Сител и ТВ Телма) беа во сопственост на правни лица, а една телевизија (Алсат-М) беше во мешовита сопственост, со доминантно учество на правното лице.

Само кај телевизија Алсат-М е присутен странски капитал и тоа со доминантно учество на правното лице Интернационал Енергс Енгенееринг & Петролеум Цонсултинг (ИЕЕПЦ) ЛЛЦ, УСА (84,75 отсто) и физичкото лице Мира Мекси, државјанин на Република Албанија (15 отсто од основачкиот капитал).

Приказ 5.13 Сопственичка структура на телевизиите на државно ниво

ТРД	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и процент на учество во капиталот
ТВ А1	ТРД А1 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ	Велија Рамковски 100 %
ТВ Алсат-М	ТРД АЛСАТ М ДОО Скопје	Ферик Велија 0,25 %, Мира Мекси, Тирана 15 %, Интернационал Енергс Енгенееринг & Петролеум Цонсултинг (ИЕЕПЦ) ЛЛЦ, УСА 84,75 %
ТВ Канал 5	ТРД КАНАЛ 5 ДОО	Емил Стојменов 100 %
ТВ Сител	ТРД Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ Скопје	МОНТЕКО 100 %
ТВ Телма	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА МАКПЕТРОЛ ДООЕЛ Скопје	Макпетрол АД Скопје 100 %

Извор на податоците: Совет за радиодифузија

Дозвола за емитување телевизиска програма преку сателит, поседуваа вкупно 16 субјекти. Четири од нив (ТВ Сонце, ТВ АБ Канал, ТВ БМ, и ТВ Џангл) беа во сопственост на физички лица, девет (ТВ Југ, ТВ Сител 3, ТВ МНЦ Медиа, ТВ Зајди-зајди, ТВ Ера Сат, ТВ Алфа, ТВ К-15 Минус, ТВ Перспектива и ТВ Нова) беа основани од правни лица, а три (ТВ А2, ТВ Канал 5 Плус и Наша ТВ) беа во мешовита сопственост.

Приказ 5.14 Сопственичка структура на сателитските телевизии на државно ниво

ТРД	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и процент на учество во капиталот
ТВ Сонце	Радиодифузно трговско друштво ТЕЛЕВИЗИЈА СОНЦЕ ДООЕЛ, Прилеп	Ѓорѓија Атанасовски 100 %
ТВ АБ Канал	Трговско радиодифузно друштво АБ КАНАЛ ДООЕЛ, Скопје	Бојо Андрески 100 %
ТВ БМ	Трговско радиодифузно друштво БМ	Николина Спасова 100 %

	ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје	
ТВ ЈУГ	Друштво за сателитска радиодифузија ЈУГ ТВ ДООЕЛ Скопје	Друштво за производство, промет и услуги ЕРА КОМПАНИ ДОО Скопје 100 %
ТВ НАША ТВ	Радиодифузно Друштво НАША ТВ ДОО - Скопје	Методи Мајнов, Весна Блажеска, Богоја Блажески, Друштво за консалтинг и информатички инженеринг НЕТ-БИТ ДОО Скопје, СЕЕ ИНВЕСТ ФОНД управуван од МАК АССЕТС МЕНАџМЕНТ ДОО Скопје, Друштво за промет и услуги НАШ КОНЦЕПТ ДОО Скопје и Брокерска куќа МОЈ БРОКЕР АД Скопје
ТВ Сител 3	Трговско радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ 3 ДООЕЛ Скопје	Друштво за производи, трговија и услуги ЛУКО ТРЕЈД ДОО Скопје 100 %
ТВ МНЦ МЕДИА	Трговско радиодифузно друштво МНЦ МЕДИА ДООЕЛ Скопје	Друштво за трговија, производство и услуги МНЦ МЕДИА ДООЕЛ Скопје 100 %
ТВ Зајди-зајди	Трговско радиодифузно друштво ЗАЈДИ-ЗАЈДИ ДОО Скопје	Друштво за трговија и услуги Зајди-зајди ДОО Скопје 100 %
ТВ ЦАНГЛ	Трговско радиодифузно друштво ЦАНГЛ МЕДИА ДООЕЛ Скопје	Миле Ѓошевски 100 %
ТВ ЕРА САТ	Друштво за сателитска радио дифузија ЕРА САТ ДООЕЛ Скопје	Диема Вижн ЕАД Софија 100 %
ТВ АЛФА	Трговско радиодифузно друштво АЛФА ТВ ДООЕЛ Скопје	АЛФА СКОП ДОО експорт-импорт Скопје 100 %
ТВ Канал 5 Плус	Трговско радиодифузно друштво КАНАЛ 5 ПЛУС ДОО Скопје	Вања Гавриловски 50 % и Канал 5 ДООЕЛ Скопје 50 % (дадено одобрение за промена на сс)
ТВ А2	Трговско радиодифузно друштво А2 ТЕЛЕВИЗИЈА ДОО Скопје	Жаклина Ѓорѓиевска 50 % и ТРД А1 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје 50 %
ТВ К-15 минус	Трговско радиодифузно друштво К-15 МИНУС ДООЕЛ, Скопје	К-15 ТЕЛЕВИЗИЈА ДООЕЛ Скопје 100 %
ТВ Перспектива	Трговско радиодифузно друштво ПЕРСПЕКТИВА ТВ ДООЕЛ Скопје	Друштво за трговија и услуги ПРОДУКЦИЈА ПЕРСПЕКТИВА ДООЕЛ Скопје 100 %
ТВ НОВА	Трговско радиодифузно друштво ТЕЛЕВИЗИЈА НОВА ДООЕЛ Скопје	Друштво за деловни услуги НОВА ТВ ДООЕЛ Скопје 100 %

Извор на податоците: Совет за радиодифузија

Учество на странски капитал постоеше само кај ТВ Ера Сат чиј единствен основач е Диема Вижн ЕАД од Софија, додека останатите петнаесет телевизии се основани од домашни правни и физички лица.

Од трите радиостаници на државно ниво, само Канал 77 беше во сопственост на правно лице (ГБЦ Комуникации), додека Антена 5 и Метрополис Радио беа основани од физички лица.

Приказ 5.15 Сопственичка структура на радиостаниците на државно ниво

ТРД	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и процент на учество во капиталот
РА Антена 5	ТРД РАДИО АНТЕНА 5 Петров, Јаневски и Гушев ДОО Скопје	Зоран Петров 33,3 %, Маријан Гушев 33,3 % и Коста Јаневски 33,3 %
РА Рос Метрополис	РТД Рос Метрополис Радио Доо Скопје	Дарко Гелев 49,9 %, Миле Ѓошевски 49,9 % и Дејан Билески 0,01 %
РА Канал 77	ТРД РАДИО КАНАЛ 77 ДООЕЛ Штип	ГБЦ Комуникации ДООЕЛ 100 %

Извор на податоците: Совет за радиодифузија

Во текот на анализираната година со дозвола за емитување програма на регионално ниво, односно на подрачјето на град Скопје, работеа десет телевизии. Шест од нив беа основани од физички лица, а останатите четири беа во сопственост на правни лица.

Во 2009 година, само една телевизија (ТВ Ера) беше основана од странска медиумска компанија (Балкан Медиа Груп Лимитед), која се јавува како основач и на други медиумски куќи во балканскиот регион.

Приказ 5.16 Сопственичка структура на регионалните телевизии

ТРД	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
ТВ Шутел	ТРД ТВ ШУТЕЛ Камил ДООЕЛ Скопје	Камил Мустафа 100 %
ТВ Амазон	ТРД ТВ АМАЗОН ДООЕЛ Скопје	Драган Горгиевски 100 %
ТВ Крт	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КРТ ДООЕЛ Скопје	Билјана Зафировска 49 % и Благој Ханџиски 51 %
ТВ Едо	ТРД ТВ ЕДО ДООЕЛ с.Љубин, Сарај	Енес Бабачиќ 100 %
ТВ БТР	ТРД ТВ БТР НАЦИОНАЛ Зоран ДООЕЛ Скопје	Зоран Димов 100 %
ТВ Скајнет	Радиодифузно друштво СКАЈ НЕТ – Манчев - ДОО Скопје	Тодорче Коцев 95 %, Манчев Митко 5 %
ТВ МС	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА К-15, ДООЕЛ Скопје	Макспот студио ДОО експорт-импорт Скопје 100 %
ТВ МТМ	ТРД ТВ МТМ ДАСТО ДООЕЛ Скопје	ДАСТО ДООЕЛ 100 %
ТВ Алфа (Скопје)	ТРД ТВ СКОПЈЕ ДООЕЛ Скопје	Алфа-Скоп ДООЕЛ експорт-импорт Скопје 96.2 % и Љубомир Николовски 3.8 %
ТВ Ера	ТРД ТВ Ера Скопје	Балкан Медиа Груп Лимитид 100 %

Извор на податоците: Совет за радиодифузија

На приказот 5.17 даден е преглед на сопственичката структура на радиостаниците на регионално ниво. Во 2009 година, сите шеснаесет радиостаници што емитуваа програма на подрачјето на Скопје, беа во сопственост на едно или повеќе физички лица.

Приказ 5.17 Сопственичка структура на регионалните радиостаници

ТРД	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
РА Зона М-1	ТРД РАДИО ЗОНА М-1 Светлана ДООЕЛ Скопје	Светлана Тасевска 100 %
РА Фолк	ТРД ФОЛК-РАДИО ДООЕЛ Скопје	Перо Ристоски 100 %
РА Сити	ТРД СИТИ РАДИО ДООЕЛ Скопје	Дарко Гелев 100 %
РА Скај	ТРД СКАЈ РАДИО Теодор ДООЕЛ Скопје	Теодор Манески 100 %
РА Роса АБ	ТРД РАДИО РОСА-АБ ДОО Скопје	Александар Димитров 100 %
РА Џез ФМ	ТРД ЏЕЗ ФМ Љупчо ДООЕЛ Скопје	Љупчо Хаџи-Стефанов 100 %
РА Лајф ФМ	ТРД ЛАЈФ РАДИО ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Крешник Ајдини 100 %
РА Спортско Канал 4	ТРД СПОРТСКО РАДИО КАНАЛ 4 ДООЕЛ Скопје	Борче Лукановски 100 %
РА 90,3 ФМ	Ф-М 90.3-СПОРТСКО РАДИО ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Тони Митев 100 %
РА Фортуна	ТРД РАДИО ФОРТУНА Виолета ДООЕЛ	Виолета Божиноска 100 %
РА Клуб ФМ	ТРД КЛУБ ФМ ДОО	Горѓи Савев 34 %, Љупчо Петрески 64 %
РА Равел	ТРД РАДИО РАВЕЛ ДООЕЛ Скопје	Влатко Милев 100 %
РА Арачина	ТРД АРАЧИНА, Џавид ДООЕЛ, село Арачиново, Арачиново	Џавит Сулејмани 100 %
РА Класик	ТРД ГАУДЕАМУС РАДИО КЛАСИК ФМ, Мартин ДООЕЛ Скопје	Мартин Тренески 100 %
РА Ват	ТРД РАДИО ВАТ, Ват-Инос ДОО Скопје	Рахим Кадри 50 % и Екрем Кадри 50 %
РА Буба Мара	ТРД БУБА МАРА Ранко ДООЕЛ Скопје	Ранко Петровиќ 100 %

Извор на податоците: Совет за радиодифузија

Вкупно 47 телевизии имаа дозвола за емитување програма на локално ниво. Најголем дел од нив (42 субјекти) беа основани од едно или повеќе физички лица, четири телевизии (ТВ Нова од Куманово, ТВ Еми од Радовиш, ТВ Кочани-ЛД од Кочани и ТВ Сител 2 од Скопје) беа во сопственост на правни лица, а само една

телевизија (ТВ Ирис од Штип) беше во мешовита сопственост, со доминантно учество на правното лице (Баргала АД) во основачкиот капитал.

Приказ 5.18 Сопственичка структура на ТВ-станиците на локално ниво

Град	ТРД	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
Битола	ТВ Тера	ТРД ТВ СТУДИО ТЕРА Манговски Зоран Битола ДООЕЛ	Зоран Манговски 100 %
Битола	ТВ Орбис	ТРД РТВ ОРБИС Битола ДООЕЛ	Томислав Новаковиќ 100 %
Битола	ТВ Меди	ТРД ТВ МЕДИ Битола ДООЕЛ	Кирчо Крстевски 100 %
Валандово	ТВ ВТВ	ТРД ТВ ВТВ Тони ДОО Валандово	Тони Донеv 100 %
Велес	ТВ Здравкин	ТРД ТВ ЗДРАВКИН Ангелче Здравкин, ДООЕЛ, Велес	Ангелче Здравкин 100 %
Велес	ТВ Канал 21	ТРД КАНАЛ 21 ДООЕЛ Велес	Зоран Ставрев 100 %
Гевгелија	ТВ Нова	ТРД ТВ НОВА ДОО	Валентина Цундова 33 % Јован Јованов 67 %
Гостивар	ТВ Дуе	ТРД ТВ ДУЕ Назми ДООЕЛ Гостивар	Назми Елези 100 %
Кавадарци	ТВ КТВ-41	ТРД ТВ КТВ 41, Делта-м електроник ДООЕЛ Кавадарци	Марјан Тодоров 100 %
Кичево	ТВ Ускана	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА УСКАНА Мунир Мехдиу Кичево ДООЕЛ	Мунир Мехдиу 100 %
Кичево	ТВ Боем	ТРД ТВ БОЕМ Слободан Меноски Кичево ДООЕЛ	Слободан Меноски 100 %
Кичево	ТВ Гурра	ТРД ТВ ГУРРА ДОО Кичево	Неџат Мустафи 100 %
Куманово	ТВ Феста	ТРД ТВ КАНАЛ ФЕСТА Неџати ДООЕЛ Куманово	Неџати Аќифи 100 %
Куманово	ТВ Далга-Крт	ТРД ДАЛГА КРТ Гордана ДООЕЛ Куманово	Гордана Милковска 100 %
Куманово	ТВ Нова	ТРД НОВА ДООЕЛ Куманово	Друштво за производство, трговија и услуги ИТЗ Центар ДООЕЛ увоз-извоз Скопје 100 %
Куманово	ТВ Хана	ТРД ТВ ХАНА Мевљан ДООЕЛ Куманово	Мевљан Љатифи 100 %
Мак. Брод	ТВ Аниса	ТРД ТВ АНИСА ДООЕЛ с.Пласница-Пласница	Ѓулназа Јаоска 100 %
Охрид	ТВ Морис	ТРД Јован Трпески ТВ МОРИС ДООЕЛ Охрид	Јован Трпески 100 %
Охрид	ТВМ	ТРД ТВ М Арнаудов Михајло ДООЕЛ Охрид	Михајло Арнаудов 100 %
Охрид	ТВ НТВ	ТРД Зоран Стефановски НЕЗАВИСНА ТВ Охрид ДООЕЛ	Зоран Стефановски 100 %
Пробиштип	ТВ Протел	ТРД ПРОТЕЛ ДООЕЛ Пробиштип	Чедо Петров 100 %
Радовиш	ТВ Ко-Бра	ТРД телевизија КОБРА ДООЕЛ Радовиш	Бранко Литајковски 100 %
Радовиш	ТВ Еми	ТРД ТВ ЕМИ ДООЕЛ Радовиш	Еми Петрол ДОО Радовиш 100 %
Струга	ТВ Калтрина	ТРД ТВ КАЛТРИНА Мазар Татеши Струга ДООЕЛ	Мазар Татеши 100 %
Струга	ТВ Арт Канал	ТРД ТВ АРТ КАНАЛ Струга ДООЕЛ	Уран Туда 100 %
Струмица	ТВ Интел	ТРД ИНТЕЛ ДОО Струмица	Анче Запрова 50 % Георѓе Запров 50 %
Струмица	ТВ Вис	ТРД ТВ-КАНАЛ ВИС ДОО Струмица	Јанко Мицев 100 %
Свети Николе	ТВ Свет	ТРД ТВ СВЕТ ДОО Свети Николе	Димитар Дечков 48,74 % и Драган Дечков 51,26 %
Тетово	ТВ Коха	ТРД ТВ Коха Меваип ДООЕЛ Тетово	Меваип Абдиу 100 %
Тетово	ТВ Кисс	ТРД ТВ Кисс, Злате ДООЕЛ Тетово	Злате Тодоровски 100 %
Тетово	ТВ Арт	ТРД ТВ АРТ Артан ДООЕЛ Тетово	Артан Скендери 100 %
Тетово	ТВ Менада	ТРД Менада Тетово ДОО Тетово	Тошо Марковски 99 % Дарко Ристоски 1 %
Тетово	ТВ Супер Скај	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА СУПЕР СКАЈ, Муслим ДООЕЛ с.Мала Речица Тетово	Муслим Азири 100 %
Центар Жупа	ТВ Жупа	ТРД ТВ ЖУПА Елезовски Елез ДООЕЛ с.М.Папрадник Центар Жупа	Елес Елезовски 100 %
Штип	ТВ Стар	ТРД ТВ-СТАР ДОО Штип	Симјончо Маријанов 90 % и Розетка Монеvска 10 %
Штип	ТВ Ирис	ТРД телевизија ИРИС ДОО Штип	Баргала АД 97,57 % и Владимир Милановиќ 2,43 %
Гостивар	ТВ Чеграни Медиа	ТРД ТВ ЧЕГРАНИ МЕДИА ДООЕЛ с. ЧЕГРАНЕ-Гостивар	Емрула Чеграни 100 %
Крива Паланка	ТВ Златен канал	ТРД ЗЛАТЕН КАНАЛ ДООЕЛ увоз-извоз Скопје	Златко Костадинов 100 %
Берово	ТВ Топ ТВ	ТРД ТОП ТВ ДООЕЛ Берово	Драган Кржовски 100 %
Кавадарци	ТВ Тиквешија	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА ТИКВЕШИЈА ДООЕЛ Кавадарци	Златко Горчев 100 %

Кочани	ТВ Кочани-ЛД	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КОЧАНИ-ЛД ДООЕЛ Кочани	ВИЗИЈА-ЛД Кочани 100 %
Кочани	ТВ Канал 8	ТРД ТЕЛЕВИЗИЈА КАНАЛ 8 ДОО Кочани	Ангел Петров 50 % и Тоше Јанев 50 %
Долнени	ТВ Лажани	ТРД ТВ ЛАЖАНИ ДООЕЛ с.Лажани, Долнени	Руждија Хасановиќ 100 %
Кратово	ТВ Сител 2	ТРД Телевизија СИТЕЛ 2 ДООЕЛ, Скопје	Трговско радиодифузно друштво Телевизија СИТЕЛ ДООЕЛ, Скопје 100 %
Струга	ТВ Спектра	трговско друштво за радиодифузна дејност СПЕКТРА, општина Лабуништа ДООЕЛ	Демиш Каримановски 100 %
Делчево	ТВ Д1	ТРД за телевизиски активности ТЕЛЕВИЗИЈА Д1 ДООЕЛ, Делчево	Слободан Дамјанов 100 %
Прилеп	ТВ Вижн-БМ	ТРД ВИЖН-БМ ДООЕЛ, Прилеп	Бранкица Мавчева 100 %

Извор на податоците: Совет за радиодифузија

На приказот 5.19 претставена е сопственичката структура на радиостаниците на локално ниво. Забележливо е дека, во 2009 година, само една радиостаница (Радио Свети Николе) беше во мешовита сопственост, а останатите 48 се во сопственост на едно или повеќе физички лица.

Приказ 5.19 Сопственичка структура на радиостаниците на локално ниво

Град	ТРД	Целосен назив на трговското друштво	Податоци за основачот и учеството во капиталот
Битола	РА 106	ТРД РАДИО 106 Битола ДООЕЛ	Кире Христовски 100 %
Битола	РА Б-97	ТРД Б-97 ДООЕЛ Битола	Соња Младеновска 100 %
Битола	РА Актуел	ТРД РАДИО АКТУЕЛ ДООЕЛ Битола	Владимир Николоски 100 %
Битола	РА Делфин	ТРД БИ-КИ-АЛ ДООЕЛ Битола	Билјана Талева 100 %
Велес	РА Це-Де	ТРД Радио ЦЕ ДЕ Валентина Михајловска ДООЕЛ Велес	Валентина Михајловска 100 %
Велес	РА Мерак 5 ФМ	ТРД РАДИО МЕРАК 5 ФМ, Љупчо и Владимир ДОО Велес	Владимир Тевчев 50 % и Љупчо Несторов 50 %
Велес	РА Голди	ТРД ГОЛДИ Илија Чадиев ДООЕЛ Велес	Илија Чадиев 100 %
Виница	РА Ла Коста	ТРД РАДИО ЛА КОСТА Петре ДООЕЛ Виница	Петре Костадинов 100 %
Гевгелија	РА Тајм	ТРД РАДИО ТАЈМ, Павле ДООЕЛ Гевгелија	Павле Јовановски 100 %
Гостивар	РА Комета	ТРД КОМЕТА 2000 Раде ДООЕЛ Гостивар	Раде Исајлоски 100 %
Дебар	РА Мерлин	ТРД РАДИО-МЕРЛИН, Фатмир, ДООЕЛ Дебар	Фатмир Карамети 100 %
Кавадарци	РА Галакси-2002	ТРД ГАЛАКСИ-2002 ДООЕЛ Кавадарци	Нада Ангелова 100 %
Кичево	РА А.Макед.	ТРД РАДИО АЛЕКСАНДАР МАКЕДОНСКИ Илија Таневски Кичево ДООЕЛ	Илија Таневски 100 %
Кочани	РА АБ	ТРД РАДИО АБ ДООЕЛ Кочани	Александар Божинов 100 %
Куманово	РА КМР	ТРД МУЗИЧКО РАДИО КМР Љубиша и Бобан ДОО Куманово	Јовановски Љубиша 50 % и Јовановски Бобан 50 %
Куманово	РА Браво	ТРД РАДИО БРАВО ДООЕЛ Куманово	Тони Јакимовски 100 %
Куманово	РА Јехона	ТРД ЈЕХОНА 2003 ДООЕЛ с.Матејче Липково	Бесим Шабани 100 %
Неготино	РА Микс	ТРД РТВ МИКС Јулија ДООЕЛ Неготино	Јулија Дубровска Манева 100 %
Охрид	РА МХ	ТРД Зоран Здравковиќ МХ - РАДИО Охрид ДООЕЛ	Зоран Здравковиќ 100 %
Охрид	РА Супер	Друштво со ограничена одговорност за радиодифузија Митаноски Веле СУПЕР РАДИО Охрид ДООЕЛ	Сашо Митаноски 100 %
Охрид	РА Лав	ТРД Иванчо Пашоски РАДИО ЛАВ ДООЕЛ Охрид	Иванчо Пашоски 100 %
Пехчево	РА Пехчево	ТРД РАДИО ПЕХЧЕВО Ванчо ДООЕЛ Пехчево	Ванчо Јовановски 100 %
Прилеп	РА 5 Чоки	ТРД РАДИО 5 ЧОКИ ДООЕЛ ПРИЛЕП	Илија Бошкоски 100 %
Прилеп	РА Беса	ТРД Радио БЕСА ДООЕЛ с. Црнилиште	Сафет Мејдиноски 100 %

Прилеп	РА Риниа 2000	ТРД РАДИО РИНИА-200, ДООЕЛ с.Црнилиште, опш. Долнени	Севганиа Ибраими 100 %
Прилеп	РА Тернипе	ТРД Кани Исаилоски РАДИО ТЕРНИПЕ (Младост) ДООЕЛ Прилеп	Кани Исмаилоски 100 %
Прилеп	РА Мефф	ТРД Јовевски Петко Димитар МАПЕДИТО-РАДИО МЕФФ ДООЕЛ Прилеп	Димитар Јовевски 100 %
Прилеп	РА Холидеј	ТРД ХОЛИДЕЈ Прилеп ДООЕЛ	Диме Андоноски 100 %
Радовиш	РА Алфа	ТРД АЛФА ДООЕЛ Радовиш	Сузана Настева 100 %
Жировница	РА Еми	ТРД за производство и емитување ЕМИ - Џевдет ДООЕЛ с. Жировница Ростуше	Џевдет Мехмеди 100 %
Струга	РА Ди-Џеј	Друштво за радио дифузија ДИ-ЏЕЈ Славе ДООЕЛ Струга	Цане Кенчевски 100 %
Струга	РА Рапи	Друштво за вршење радиодифузна дејност радио на локално ниво РАДИО РРАПИ Општина Велешта ДООЕЛ	Фисник Бектеши 100 %
Струга	РА Кики	ТРД КИКИ Илија, ДООЕЛ Струга	Илија Тотовски 100 %
Струмица	РА Хит	ТРД ХИТ РАДИО ДООЕЛ Струмица	Блаже Масалковски 100 %
Струмица	РА Експрес	ТРД ЕКСПРЕС-РАДИО ДООЕЛ Струмица	Ѓорѓи Појразовски 100 %
Тетово	РА Плус Форте	ТРД ПЛУС ФОРТЕ ДООЕЛ Тетово	Небојша Карапејовски 100 %
Тетово	РА Кисс	ТРД РАДИО КИСС ДООЕЛ Тетово	Габриела Ѓурчиноска 100 %
Тетово	РА Фама	ТРД РАДИО ФАМА ДОО Тетово	Ајет Демири 50 % и Мухамер Асани 50 %
Тетово	РА Блета	ТРД БЛЕТА ДООЕЛ Тетово	Африм Рамадани 100 %
Центар Жупа	РА Семи	ТРД Сури РАДИО СЕМИ - ДООЕЛ, Центар Жупа, С.Г.Папрадник	Шаип Ракиповски 100 %
Штип	РА Черенја	ТРД Черенја ДООЕЛ Штип	Енисе Демирова 100 %
Пласница	РА Мис 2008	ТРД РАДИО МИС 2008 ДООЕЛ с.Преглово, Пласница	Ермин Салифоски 100 %
Берово	РА Скај радио	ТРД СКАЈ РАДИО ПЛУС ДООЕЛ, Берово	Веселка Радинска 100 %
Делчево	РА Зора	ТРД за радиоактивности РАДИО ЗОРА ДООЕЛ, Делчево	Стојанчо Антоовски 100 %
Македонски Брод	РА Морис плус	ТРД РАДИО МОРИС ПЛУС ДООЕЛ Македонски Брод	Пецо Симјаноски 100 %
Неготино	РА Продукција-ЛГН	ТРД ПРОДУКЦИЈА-ЛГН експорт-импорт ДОО	Горан Арсовски 50 % и Љупчо Цветков 50 %
Македонска Каменица	РА Македонска Каменица	РДТ РАДИО МАКЕДОНСКА КАМЕНИЦА ДООЕЛ, Македонска Каменица	Миран Митревски 100 %
Свети Николе	РА Свети Николе	ТРД РАДИО СВЕТИ НИКОЛЕ ДОО Свети Николе	Валентина Арсова 15 %, Ристе Панов 15 %, Пензиско и инвалидско осигурување Скопје 15 % и Меѓународен Славјански институт Москва, Свети Николе 55 %
Свети Николе	РА Модеа	ТРД МОДЕА ДООЕЛ Свети Николе	Бобан Ефремов 100 %

Извор на податоците: Совет за радиодифузија